

Zpráva

o stavu ochrany obyvatelstva

v České republice

2015

PRAHA

Obsah

---

1. ÚVOD	3
2. VYHODNOCENÍ VYBRANÝCH MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ A KRIZOVÝCH SITUACÍ ZA UPLYNULÉ OBDOBÍ	4
2.1 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE.....	4
2.2 MEZINÁRODNÍ UDÁLOSTI A HUMANITÁRNÍ POMOC POSKYTOVANÁ DO ZAHRANIČÍ.....	8
3. VYHODNOCENÍ ZÁVĚRŮ Z CVIČENÍ ORGÁNŮ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A SLOŽEK IZS	10
3.1 CVIČENÍ ORGÁNŮ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ NA CENTRÁLNÍ ÚROVNI	10
3.2 CVIČENÍ ORGÁNŮ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A SLOŽEK IZS NA KRAJSKÉ ÚROVNI	12
3.3 MEZINÁRODNÍ CVIČENÍ.....	12
4. VYHODNOCENÍ ČINNOSTI ORGÁNŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY	14
4.1 MINISTERSTVO VNITRA	14
4.2 MINISTERSTVO OBRANY	16
4.3 MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ.....	16
4.4 MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ	17
4.5 MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ	18
4.6 MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY	19
4.7 MINISTERSTVO FINANCÍ	20
4.8 MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	20
4.9 MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU	22
4.10 MINISTERSTVO DOPRAVY	23
4.11 STÁTNÍ ÚŘAD PRO JADERNOU BEZPEČNOST	24
4.12 SPRÁVA STÁTNÍCH HMOTNÝCH REZERV	25
4.13 NÁRODNÍ BEZPEČNOSTNÍ ÚŘAD	26
4.14 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY	27
5. VYHODNOCENÍ STRATEGICKÝCH PRIORIT KONCEPCE	28
5.1 ŠIRŠÍ ZAPOJENÍ OBČANŮ DO SYSTÉMU OCHRANY OBYVATELSTVA	28
5.2 ŠIRŠÍ ZAPOJENÍ PRÁVNICKÝCH A PODNIKAJÍCÍCH FYZICKÝCH OSOB DO PŘÍPRAVY NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE V DUCHU KONCEPCE	35
5.3 ZVÝŠENÍ ODOLNOSTI A OCHRANY PRVKŮ KRITICKÉ INFRASTRUKTURY	37
5.4 CÍLENÁ PODPORA VĚDY A VÝZKUMU, VÝVOJE, INOVACÍ	39
5.5 VYVÁŽENÉ A KOMPLEXNĚ VYUŽITELNÉ ÚKOLY A NÁSTROJE OCHRANY OBYVATELSTVA	41
5.6 VÝHLEDOVÉ ÚKOLY	57
6. ZÁVĚR	61
PŘÍLOHY	62
PŘEHLED POUŽITÝCH DOKUMENTŮ	83
PŘEHLED POUŽITÝCH ZKRATEK	85

1. Úvod

Vláda České republiky svým usnesením č. 805 ze dne 23. října 2013 schválila Koncepti ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 a tím uložila Ministerstvu vnitra úkol v pravidelných tříletých cyklech vyhodnocovat opatření uvedená v Koncepti, dále je podrobněji rozpracovávat a prostřednictvím Zprávy o stavu ochrany obyvatelstva v České republice ji informovat o způsobu jejich realizace. Na základě tohoto úkolu předkládá Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky následující dokument, který svým obsahem hodnotí stav ochrany obyvatelstva za uplynulé tři roky a plnění úkolů uvedených v Koncepti po prvním roce její platnosti v návaznosti na Koncepti ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020.

Za uplynulé období se ochrana obyvatelstva postupně profiluje od striktního plánování a provádění opatření stanovených v Ženevských úmluvách v širokou, komplexní multirezortní disciplínu, která se stává uceleným souborem činností a úkolů odpovědných orgánů vedoucí k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí, v souladu s platnými právními předpisy České republiky i mezinárodního humanitárního práva. Tento kvalitativní posun by nenastal bez úzké spolupráce s odborníky z ostatních zainteresovaných resortů (školství, zdravotnictví, místního rozvoje, dopravy, obrany, vnitra, zahraničních věcí, zemědělství, životního prostředí, státních hmotných rezerv, jaderné bezpečnosti) a složek integrovaného záchranného systému.

V souladu se zaměřením jednotlivých úkolů uvedených v Koncepti byly ustaveny odborné pracovní týmy, které zpracovávaly popis současného stavu a připravily návrhy na řešení úkolů, harmonogram jejich plnění i návrhy na zapojení odborníků spolupracujících ústředních správních úřadů. Výstupy jednotlivých odborných pracovních týmů byly základem pro zpracování Zprávy.

2. Vyhodnocení vybraných mimořádných událostí a krizových situací za uplynulé období

2.1 Mimořádné události a krizové situace

Konkrétní mimořádné události a krizové situace představují nezastupitelný zdroj informací a podnětů, z kterého nadále vycházíme při stanovování dalších kroků při plnění opatření ochrany obyvatelstva.

Posuzovány byly pouze ty mimořádné události, při nichž byl vyhlášen třetí nebo zvláštní stupeň poplachu, a u kterých byla činěna významná opatření ochrany obyvatelstva či byly při jejich řešení zjištěny dílčí nedostatky, které sloužily jako podklad pro další rozvoj systému. Přehled vybraných mimořádných událostí je uveden v tab. č. 1.

ROK	DATUM	MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST	POPLACH	OPATŘENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA	VYHODNOCENÍ / ZÁVĚR
2012	22. 12.	Požár skladu tkalcovny firmy Mileta, a.s., Hořice, okres Jičín	zvláštní	Samovolná evakuace zaměstnanců před příjezdem jednotek, obyvatelé přilehlého území byli informováni o situaci městskou policií, město nemá elektronické sirény ani MIS; vzhledem k tří dennímu dohašování ložisek požáru bylo obyvatelstvo požádáno o snížení spotřeby vody potřebné pro hašení, KŠ města nebyl svolán.	Následně bylo území města dokryto dvěma rotačními sirénami napojenými na JSVV
2013	9. 1.	Požár skladového objektu elektroniky areál SVIT, Zlín	zvláštní	Svolán KŠ ORP Zlín - varování a informování obyvatel, zpráva o situaci a výsledcích monitoringu stavu ovzduší a jejich zveřejňování na internetových stránkách a v médiích, zřízení kontaktního místa pro styk s veřejností a její informování, podpora zasahujících jednotek IZS, zabezpečení stavební dokumentace zasaženého objektu a preventivní přemístění 343 dětí a 62 zaměstnanců z jeslí a mateřských škol z oblastí zasažených kouřem.	Následně bylo prověřeno: - hlasitost, lámavost zvuku a funkčnost hlásičů MIS a provedeno přenastavení, - zpracovaný Krizový plán ORP Zlín byl aktualizován o přehled všech druhů škol (důsledná aktualizace co 3 měsíce), - krizový plán ORP (plán evakuace), proveden upgrade a doplnění vhodných míst pro soustředění a ubytování evakuovaných osob vytvořením nových kategorií míst: a) vhodné pro děti z jeslí a MŠ, b) vhodné pro žáky ZŠ, c) vhodné pro invalidy a postižené, d) vhodné pro všechny kategorie

ROK	DATUM	MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST	POPLACH	OPATŘENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA	VYHODNOCENÍ / ZÁVĚR
2013	17. 2.	Výbuch plynu a požár v ulici 6. května, Frenštát pod Radhoštěm	3.	Evakuace obyvatelstva, psychosociální pomoc	V reakci vznikl preventivní portál o zařízeních autonomní detekce požárů a nebezpečných plynů v domácnostech, kterou realizuje Česká asociace hasičských důstojníků. Cílem portálu je sdružovat informace o této problematice a zvyšovat povědomí odborné i laické veřejnosti o možnostech autonomní detekce v domácnostech. O portále byla odborná i laická veřejnost informována kampaní, jejíž součástí byla i konference a seminář s vlastníky bytových domů, personálem sociálních zařízení. Pro širokou veřejnost byly zpracovány informativní letáky, které byly mj. umístěny do prostředků MHD. O portále informovány všechny HZS krajů, s tím, že všechny výstupy mohou využívat v rámci PVČ.
	29. 4.	Výbuch plynu v Divadelní ulici, Praha 1	3.	Evakuace obyvatelstva z okolních domů (cca 230 osob), ošetření zraněných osob, psychosociální pomoc	
	18. 6.	Tornádo, Krnov	3.	Použití materiálu humanitární pomoci pro provizorní zakrytí střech, psychosociální pomoc, svolání Krizového štábu ORP Krnov	Následně byl doplněn materiál humanitární pomoci v majetku HZS MSK pro potřeby provizorního zakrytí střech při jejich poškození v důsledku větrné bouře (zakrývací plachty a nutný doplňkový materiál).
	18. 6.	Požár trafostanice firmy ČEPS, a.s., Praha-Šeberov			V letech 2014 a 2015 následovala rozsáhlá cvičení na území hl. m. Prahy, Libereckém, Královohradeckém, Pardubickém a Jihomoravském kraji
2014	31. 1.	Požár bývalých mrazíren, Kladno-Kročehlav	zvláštní	Samovolná evakuace zaměstnanců přilehlých budov, doplněná řízenou evakuací přes zakouřené prostory s vyváděcími maskami	Analýza podlimitních provozů v území ohrožujících obyvatelstvo v případě mimořádné události a krizové situace, stanovení jejich podílu na opatřeních pro zabezpečení ochrany obyvatelstva
	20. 4.	Požár galvanizovny firmy Kozák s.r.o., Lanškroun, okres Ústí nad Orlicí	3.	Varování obyvatelstva SMS zprávami (na území nebyly elektronické sirény ani obecní rozhlas)	V rámci varování a informování byl dobudován MIS se dvěma elektronickými sirénami napojený na JSVV s pokrytím celého území města
	16. 10.	Výbuch muničního skladu, Vlachovice - Vrbětice, okres Zlín	zvláštní	Varování obyvatelstva okolních obcí, opakovaná evakuace obyvatelstva (postupně cca 2000 osob), psychosociální pomoc	Doplnění JSVV o dokrytí území bez koncových prvků varování o informování cestou SMS zpráv

Tab. č. 1 Přehled vybraných mimořádných událostí a realizovaná opatření

Za hodnocené období let 2012-2014 byl na území ČR vyhlášen krizový stav v roce 2013 v souvislosti s povodňovou situací a v roce 2014 z důvodu sesuvů nasáklých hornin vyvolaných dlouhodobými dešťovými srážkami. Přehled vyhlášených krizových stavů včetně vymezení zasaženého území obsahuje tab. č. 2.

ROK	DATUM	KRIZOVÁ SITUACE	KRIZOVÝ STAV	POSTIŽENÉ KRAJE
2013	2. - 28. 6.	Povodně	Nouzový stav (na území Jihočeského kraje a hl. m. Prahy vyhlášen nejdříve stav nebezpečí)	Hl. m. Praha, Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Ústecký, Liberecký, Královehradecký
2014	14. 9. -14. 10.	Sesuv půdy	Stav nebezpečí	Jihomoravský

Tab. č. 2 Přehled postižených krajů za krizových situací

ROK	KRIZOVÝ STAV	DŮVOD VYHLÁŠENÍ
2002	Stav nebezpečí	povodně
	Nouzový stav	povodně
2004	Stav nebezpečí	tornádo
	Stav nebezpečí	sesuv skalního masivu
2005	Stav nebezpečí	porucha vodního díla
2006	Stav nebezpečí	povodně a sesuv skalního masivu
	Stav nebezpečí	nebezpečné látky – ilegální sklad
	Stav nebezpečí	povodně
	Nouzový stav	povodně
2007	Nouzový stav	orkán
2009	Stav nebezpečí	povodně
2010	Stav nebezpečí	povodně
2013	Stav nebezpečí	povodně
	Nouzový stav	povodně
2014	Stav nebezpečí	sesuvy nasáklých hornin

Tab. č. 3 Četnost a důvody vyhlášení krizových stavů na území ČR

ZASAŽENÉ KRAJE	VYHLÁŠENÉ KRIZOVÉ STAVY									
	2002	2004	2005	2006	2007	2009	2010	2013	2014	
Jihočeský	■ ■			■ ■ ■	■ ■ ■	■ ■ ■		■ ■ ■		
Jihomoravský	■ ■ ■	■ ■ ■		■ ■ ■	■ ■ ■		■ ■ ■		■ ■ ■	
Karlovarský	■ ■ ■				■ ■ ■					
Královehradecký				■ ■ ■	■ ■ ■			■ ■ ■		
Liberecký					■ ■ ■		■ ■ ■	■ ■ ■		
Moravskoslezský					■ ■ ■	■ ■ ■	■ ■ ■			
Olomoucký		■ ■ ■		■ ■ ■	■ ■ ■		■ ■ ■			
Pardubický				■ ■ ■	■ ■ ■					
Plzeňský	■ ■ ■			■ ■ ■	■ ■ ■			■ ■ ■		
Hlavní město Praha	■ ■ ■							■ ■ ■		
Středočeský	■ ■ ■			■ ■ ■	■ ■ ■			■ ■ ■		
Vysočina	■ ■ ■		■ ■ ■		■ ■ ■					
Ústecký	■ ■ ■			■ ■ ■	■ ■ ■	■ ■ ■	■ ■ ■	■ ■ ■		
Zlínský				■ ■ ■	■ ■ ■		■ ■ ■			

Tab. č. 4 Přehled krajů s vyhlášenými krizovými stavy

Stav nebezpečí ■
Nouzový stav ■

Závěry

- Mimořádné události a krizové situace potvrdily, že k jejich efektivnímu zvládnutí je nezbytná dobře zpracovaná plánovací dokumentace, která musí být pravidelně aktualizována.
- V souvislosti s odmítáním evakuace zpracovalo MV-GŘ HZS ČR právní stanovisko k pravomocem a postupu odpovědných orgánů při evakuaci obyvatelstva, pokud je tato evakuována osobami odmítána¹.
- Při řešení mimořádných událostí a krizových situací bylo kladně hodnoceno zřízení informačních linek, zpracování příruček pro starosty, vyčlenění příslušníků HZS ČR k poskytování odborné a informační pomoci starostům či pořádání videokonferencí hejtmanů s Ústředním krizovým štábem. Ukázala se také potřeba prověřovat hlasitost, lámavost zvuku a funkčnost hlásičů MIS a případně provést jejich úpravu, přenastavení nebo dokrytí území. V oblastech, které nejsou pokryty JSVV, se při řešení mimořádných událostí osvědčilo rozesílání varovných SMS zpráv obyvatelstvu.
- V průběhu řešení krizových situací se do poskytování humanitární pomoci zapojila i řada nestátních neziskových organizací. Jejich význam pro řešení mimořádných událostí i krizových situací je dále zmiňován.
- Pro potřeby operačního řízení byla z programu Copernicus využívána data z družicového radarového snímkování. Získané zkušenosti však byly uplatněny při dalším rozvoji a zdokonalování satelitního snímkování země a distribuci dat pro potřeby krizového řízení.
- Intenzivně byla řešena otázka přechodu kompetencí. Praktická realizace přechodu Ústřední povodňové komise do Ústředního krizového štábu bude řešena na ústřední úrovni úpravou jednotlivých jednacích řádů.
- Mimořádně velký rozsah povodní otevřel i otázku stanovení výše finanční rezervy na přípravu a řešení krizových situací u obcí a krajů, resp. stanovení způsobu výpočtu této rezervy.
- Ve sledovaném období bylo zaznamenáno vyšší riziko tendenčního využívání krizového zákona – snaha o vyhlášení krizového stavu pro řešení situace i přesto, že nebyly naplněny podmínky krizového zákona pro jeho vyhlášení.
- Z řešených mimořádných událostí také vyplynula potřeba zaměřit pozornost na objekty dotčené požadavky ochrany obyvatelstva, například zařízení, ve kterých se nachází podlimitní množství nebezpečných chemických látek či jiným objektům, které s ohledem na svůj charakter mohou představovat pro své okolí zvýšené nebezpečí.
- Velmi aktuálním tématem je diskuze k problematice výpadku elektrického proudu – blackout, která je prakticky ověřována řadou cvičení.
- V návaznosti na výbuchy plynu (Frenštát pod Radhoštěm, Divadelní ulice v Praze) vznikla preventivní kampaň o autonomní detekci požárů a nebezpečných plynů v domácnostech, jejímž cílem je zvýšit povědomí odborné i laické veřejnosti o možnostech autonomní detekce v domácnostech.
- V případě mimořádných událostí (bez vyhlášení krizového stavu) bylo obtížné využít technické prostředky ochraňovatelů pohotovostních zásob, což vedlo k přípravě aktualizace právních předpisů pro tuto oblast.

---

¹ Usnesení vlády č. 570 ze dne 14. července 2014 - Závěrečná souhrnná zpráva Vyhodnocení povodně v červnu 2013

2.2 Mezinárodní události a humanitární pomoc poskytovaná do zahraničí

Významné mezinárodní události

V důsledku epidemického šíření krvácivé horečky Ebola v zemích západní Afriky byla v roce 2014 svolána Ústřední epidemiologická komise, která přijímala celou řadu opatření před zavlečením Eboly do ČR. Vedle zasedání Ústřední epidemiologické komise proběhla i 4 zasedání jejího pracovního štábu.

Na základě výsledků jednání Ústřední epidemiologické komise a jejího pracovního štábu byla přijata formou ochranného opatření hlavního hygienika ČR tato opatření:

- zavedení příletových karet,
- zavedení hlášení na palubách letadel pro cestující, kteří se vrací ze zemí postižených Ebolou do ČR, aby v případě obtíží vyhledali orgán ochrany veřejného zdraví,
- zavedení vstupního screeningu v podobě 24 hodinové služby orgánu ochrany veřejného zdraví na Letišti Václava Havla v Praze Ruzyni.

Dále bylo stanoveno:

- prověření akceschopnosti rezortů k plnění Směrnic dle Mezinárodních zdravotnických předpisů (2005),
- nastavení algoritmu aktivace Centra biologické ochrany v Těchoníně,
- algoritmus epidemiologického šetření suspektního případu Eboly,
- celá řada dílčích opatření zaměřených na minimalizaci rizika zavlečení Eboly do ČR.

Mezinárodní humanitární pomoc

Humanitární pomoc poskytovaná do zahraničí je souhrn činností hrazených ze státního rozpočtu, jejichž cílem je zamezit ztrátám na životech a újmě na zdraví, zmírnit utrpení a obnovit základní životní podmínky lidí po vzniku mimořádných událostí, jakož i zmírňovat dlouhodobě trvající následky mimořádných událostí a předcházet jejich vzniku a negativním následkům.

Humanitární pomoc zahrnuje jak ad hoc reakci na přírodní či lidmi způsobené katastrofy, tak pomoc v dlouhodobých (komplexních) humanitárních krizích a při prevenci katastrof.

Podle § 9 zákona o zahraniční rozvojové spolupráci² MV poskytuje humanitární pomoc do členských států EU a jiných států tvořící Evropský hospodářský prostor a rozhoduje o jejím rozsahu a formě. Do států mimo tento prostor poskytuje humanitární pomoc MZV a rozhoduje o jejím rozsahu a formě, přičemž při poskytování materiální a záchranářské pomoci postupuje v součinnosti s MV.

Státní humanitární pomoc ČR do zahraničí je realizována z finančních zdrojů alokovaných v rozpočtu MZV. Z tohoto rozpočtu lze financovat zejména tyto formy humanitární pomoci poskytované do zahraničí:

- materiální pomoc formou daru,
- peněžní dary do zahraničí,
- finanční příspěvky (veřejným institucím a nestátním neziskovým organizacím v zahraničí, mezinárodním organizacím a integračním seskupením),

---

² Zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí (o zahraniční rozvojové spolupráci)

- dotace NNO v ČR na poskytování humanitární pomoci do zahraničí státům mimo EU a Evropský hospodářský prostor,
- zapojování do mezinárodních záchranných operací vysíláním záchranářů nebo odborníků s potřebným vybavením podle zákona o IZS,
- průměrná použitá roční částka se pohybuje okolo 80 mil. Kč.

	2012	2013	2014
Počet případů	33	27	35
Počet zemí	21	30	26
Objem v mil. Kč	73	73	83,6

Tab. č. 5 Přehled poskytování humanitární pomoci do zahraničí

3. Vyhodnocení závěrů z cvičení orgánů krizového řízení a složek IZS

Orgány krizového řízení a složky IZS se připravují na řešení mimořádných událostí a krizových situací teoreticky (plány, metodiky a směrnice) a současně také praktickým prověřováním nastavených postupů (cvičení).

Jedná se o prověřovací a taktická cvičení složek IZS, taktická cvičení složek IZS spojená se cvičením krizových štábů a orgánů krizového řízení a dále o samostatná cvičení krizových štábů a orgánů krizového řízení.

Z pohledu úrovně koordinace složek zapojených do řešení mimořádné události jsou zejména cvičení krizových štábů organizována v úrovni obce s rozšířenou působností, dále v úrovni kraje a v úrovni republikové. Cvičení krizových štábů v úrovni obcí s rozšířenou působností a kraje se zaměřují převážně na řešení mimořádných událostí, které mohou na jejich území vzniknout a směřují k nácvičku součinnosti zapojených orgánů s velitelem zásahu v případech, kdy je nutné koordinovat záchranné a likvidační práce a ochranu obyvatelstva. Cvičení jsou prováděna štábně nebo reálným procvičením vybraných činností a opatření ochrany obyvatelstva.

Realizovaná cvičení vedou k lepší spolupráci a připravenosti všech stupňů orgánů krizového řízení, složek IZS a dalších subjektů, které se podílí na řešení mimořádných událostí nebo krizových situací. Cvičení jsou také nedílnou součástí systému odborné přípravy.

Náměty cvičení byly v posledních letech výrazně ovlivněny aktuálními bezpečnostními problémy (migrace, blackout, narušení demokratických principů atp.). Následuje přehled významných cvičení podle zapojení orgánů krizového řízení a složek IZS v jednotlivých úrovních řízení koordinace. Kromě těchto uvedených bylo organizováno mnoho cvičení na úrovni krajů, ORP i obcí.

3.1 Cvičení orgánů krizového řízení na centrální úrovni

Rok	Mezinárodní cvičení organizovaná NATO	Mezinárodní cvičení organizovaná EU	Cvičení k řešení nevojenských krizových situací
2012	CMX/ CyberCoalition 2012	MultiLayer 2012	ZDROJE 2012
2013			ZÓNA 2013 BLANÍK 2013 RESTART 2013
2014		MultiLayer 2014 Quicksilver 2014	ZDROJE 2014

Tab. č. 6 Přehled realizovaných cvičení za hodnocené období

ZDROJE 2012

Cvičení Správy státních hmotných rezerv, odborné pracovní skupiny Ústředního krizového štábu pro koordinaci zabezpečení věcnými zdroji, orgánů krizového řízení vybraných krajů a vybraných ochraňovatelů pohotovostních zásob a zásob pro humanitární pomoc, které mělo za cíl ověření a procvičení pravidel a postupů při vyžadování věcných zdrojů za krizové situace s využitím

informačního systému pro koordinaci a podporu procesů při řešení požadavků na věcné zdroje za krizových stavů (IS Krizkom).

ZÓNA 2013

Cvičení ÚSÚ, orgánů kraje Vysočina a Jihomoravského kraje a dalších subjektů bylo zaměřeno na řešení události vzniklé v souvislosti se simulovanou havárií na Jaderné elektrárně Dukovany. V rámci cvičení byly procvičeny činnosti organizace havarijní odezvy Jaderné elektrárny Dukovany, činnost orgánů krizového řízení, činnost Ústředního krizového štábu spolu s jeho odbornými pracovními skupinami, činnost krizových štábů při vzniku a průběhu mimořádné události, činnost složek IZS, činnost složek celostátní radiační monitorovací sítě. Cvičení prověřilo aktuálnost a reálnost zpracované havarijní dokumentace a uzavřených realizačních dohod.

BLANÍK 2013

Prověření spolupráce orgánů krizového řízení, bezpečnostních složek a dalších subjektů v případě hrozby související s narušením zákonnosti velkého rozsahu (řešení události vzniklé v souvislosti s teroristickými akcemi v letectví) se zapojením Ústředního krizového štábu, zainteresovaných ÚSÚ, P ČR, HZS ČR, Zdravotnické záchranné služby, Celní správy, zpravodajských služeb, Řízení letového provozu, provozovatelé Letiště Karlovy Vary, Letiště Praha a dalších.

RESTART 2013

Prověření postupů při vyhlášení a řešení stavu nouze v energetice na celém území ČR a výpadek proudu v Královéhradeckém a Pardubickém kraji. Prakticky byla ověřena vzájemná komunikace a koordinace všech dotčených subjektů. Cvičení proběhlo v součinnosti Ministerstva průmyslu a obchodu, provozovatele přenosové soustavy ČEPS, a. s., složek IZS, krizových štábů Pardubického a Královéhradeckého kraje, Energetického regulačního úřadu, operátora trhu OTE, a. s. a společnosti ČEZ Distribuce, a. s.

ZDROJE 2014

Prohloubení připravenosti orgánů jednotlivých stupňů krizového řízení na řešení krizové situace, prověření aktuálnosti krizových plánů (především části Plán nezbytných dodávek), praktické využití IS Krizkom, procvičení pravidel pro vyžadování a zabezpečení věcných zdrojů podle Metodiky pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace, procvičení schopnosti reakce krizových štábů obcí s rozšířenou působností a krizových štábů krajů na vzniklou krizovou situací spolu se zajištěním požadavků obcí a vlastních požadavků na věcné zdroje.

Závěry z realizovaných cvičení

Cvičení obecně potvrzují připravenost orgánů krizového řízení a dalších organizací majících vliv na řešení mimořádných událostí a krizových situací. Na základě realizace výše uvedených cvičení je možné zhodnotit, že se vyskytují některé dílčí nedostatky, na které je třeba se v nadcházejícím období ještě zaměřit:

- průběžně aktualizovat plány, metodiky, uzavřené dohody a smlouvy,
- zvážit vytvoření nových plánů a metodik,
- zajistit dostatečné kapacity odborně připravených pracovníků pro obsazení více směn v krizových štábech, operačních střediscích, krizových informačních linkách, výkonných složkách,
- zefektivnit výměnu dat a informací,
- nastavit pravidla jednotného poskytování informací veřejnosti za mimořádných událostí a krizových situací.

3.2 Cvičení orgánů krizového řízení a složek IZS na krajské úrovni

Ve sledovaném období proběhla řada cvičení orgánů krizového řízení, cvičení krizových štábů, taktických a prověřovacích cvičení na úrovni kraje (např. MAAFEX 2012, HUMANITÁRNÍ POMOC 2012, VLAK 2013, POVODEŇ 2014, Štábní cvičení INEX4 , METRO 2014, RAFEX 2014). Některá cvičení byla realizována také v rámci přeshraniční spolupráce s orgány dalších zemí (Taktické cvičení složek IZS Ústeckého kraje, spol. ČEPS a.s. a záchranných složek Spolkové republiky Německo, Mezinárodní taktické cvičení složek IZS Zlínského kraje a Trenčianského kraje spojené s havárií letadla), popř. jako mezinárodní cvičení s účastí jednotlivých odřadů USAR.

Ze všech provedených cvičení je nutné zdůraznit zejména cvičení BLACKOUT 2014, které vedlo k rozsáhlé diskusi na celostátní úrovni. Cílem cvičení bylo prověřit akceschopnost a reakci orgánů krizového řízení hl. m. Prahy, složek IZS, vybraných subjektů kritické infrastruktury a dalších organizací v případě dlouhodobého plošného přerušování dodávek elektrické energie, ke kterému došlo na území hl. m. Prahy a částečně i na území Středočeského kraje. Během cvičení se prověřila dostupnost zdrojů elektrické energie, tepla, plynu, pitné vody a dalších dodávek pro zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva a jejich distribuce na území hl. m. Prahy.

Závěry z realizovaných cvičení:

- nastavit efektivní způsobu výměny informací a vzájemného užšího provázání jednotlivých štábů (krizový štáb kraje, krizový štáb ORP, štáb HZS, štáb velitele zásahu),
- zjednodušit a sjednotit hlášení jednotlivých krizových štábů,
- pokračovat v úzkém provázání činností složek IZS při řešení „specifických“ událostí (typové činnosti),
- vyčlenit odborníky z řad složek IZS pro pomoc na úrovni obcí,
- definovat činnosti JSDH obcí v systému ochrany obyvatelstva (předurčenost, školení),
- využívat „nová média“ v rámci mimořádné události či krizové situace,
- sjednotit zapojení nestátních neziskových organizací,
- podpořit celostátní rozvoj JSVV pro monitorování úniků nebezpečných látek,
- vydefinovat objekty dotčené požadavky ochrany obyvatelstva.

3.3 Mezinárodní cvičení

CMX/ CyberCoalition 2012

Procvičení konzultace na strategické politicko-vojenské úrovni a kolektivní rozhodování v situaci, kdy je Aliance ohrožována šířením zbraní hromadného ničení, chemickými, radiologickými a kybernetickými útoky na komunikační a informační systémy NATO a na systémy kritické infrastruktury některých členských zemí Aliance. Na národní úrovni bylo cílem procvičit činnost orgánů krizového řízení ČR při řešení požadavků NATO za součinnosti Stálé delegace ČR při NATO.

MultiLayer 2012

Procvičení systému krizového řízení EU v různých úrovních (strategické, operační i taktické), a to jak v prostředí vojenském, tak i civilním, procvičení součinnosti Stálého zastoupení ČR v EU s orgány v ČR, posouzení a zplánování případného nasazení sil a prostředků AČR a civilních schopností včetně provedení finanční kalkulace a převedení prostředků k MO.

MultiLayer 2014

Procvičení schopností EU na více úrovních krizového řízení (politicko-strategické, vojensko-civilní, strategické a operační) a jejich vzájemnou spolupráci s ostatními strukturami krizového řízení EU. Byly procvičeny jak civilní, tak i vojenské nástroje Společné bezpečnostní a obranné politiky EU.

Quicksilver 2014

Řešení zdravotní krize v oblasti veřejného zdraví vyvolané chemickými a environmentálními činiteli, která vyžaduje opatření na ochranu veřejného zdraví a mezinárodní a meziresortní spolupráci. Proověření schopnosti a kapacity členských zemí EU.

Závěry z uskutečněných mezinárodních cvičení

Mezinárodní cvičení jsou zaměřena primárně na zdokonalení vzájemných součinnostních vazeb při řešení mimořádné události či krizové situace.

Závěry a poznatky jednotlivých cvičení jsou vyhodnocovány orgány EU a NATO. V případě přijetí takových opatření, která by měla dopad na ochranu obyvatelstva na národní úrovni, budou tato převzata a implementována také v ČR.

4. Vyhodnocení činnosti orgánů veřejné správy

4.1 Ministerstvo vnitra

Bezpečnostní situace v Evropě si vyžádala revizi přístupů k řešení nestandardních situací jako např. migrační vlny uprchlíků. Migrační vlna velkého rozsahu je popisována jako situace, kdy podstatným způsobem zesílí tlak cizinců na státní hranice ČR s cílem legálně a popř. i nelegálně vstoupit na toto území, tranzitovat přes ně do dalších států či pobývat na něm. Hlavním hlediskem pro stanovení migrační vlny velkého rozsahu je situace, kdy nelze v návaznosti na absorpční schopnost ČR její řešení zabezpečit běžnou činností veřejné správy (MV, P ČR, správními úřady).

Za tímto účelem bylo přistoupeno k aktualizaci Typového plánu „Migrační vlna velkého rozsahu“. Zároveň byla problematika podrobně vyhodnocena v rámci analýzy hrozeb a bude do budoucna představovat jednu ze stěžejních typových krizových situací. Vývoj situace bude pečlivě sledován a analyzován a zjištěné skutečnosti budou neprodleně implementovány do migrační politiky ČR, ale také do systému krizového řízení.

K naplnění nejen výše uvedených cílů, ale zejména z důvodů potřeby komplexního řešení vnitřní bezpečnosti, byl zřízen stálý pracovní výboru BRS – Výbor pro vnitřní bezpečnost³.

Výboru předsedá ministr vnitra a je určen k projednávání dokumentů z oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku a k vedení odborné meziresortní diskuse na témata jako jsou extremismus a radikalizace, korupce, organizovaný zločin, migrace, kriminalita, ochrana utajovaných informací, bezpečnostní způsobilost, kybernetická bezpečnost a další.

Jedním **ze stěžejních závěrů z mimořádných událostí a ze cvičení je zesílení spolupráce s NNO**. Tato problematika je detailně řešena v rámci pracovní skupiny Dobrovolnictví při mimořádných událostech a krizových stavech. Skupina je složena ze zástupců státní správy a samosprávy, soukromého sektoru a NNO poskytujících pomoc při řešení mimořádných událostí.

Činnost skupiny se soustředila především na tvorbu informačních brožur a letáků (Pravidla dobrovolnické pomoci při mimořádných událostech, leták PANEL). Tato činnost je podpořena konferencemi k aktuálním tématům, jakým byly např. povodně v roce 2013. K této problematice byla i vztažena konference Příležitosti dobrovolnictví při mimořádných událostech a krizových situacích uspořádána na podzim roku 2013. V rámci propagace byla zaregistrována doména www.panelcr.cz, která bude spuštěna v roce 2016 a která by měla být hlavním místem sdružujícím veškeré podrobnosti o možnostech a využití tzv. PANELu. V nejbližším období se předpokládá propojení činnosti skupiny s pracovním týmem HZS ČR v problematice NNO, čímž bude zajištěna vzájemná vazba a promítnutí zjištěných závěrů v rámci praktické činnosti složek IZS a štábů.

Této spolupráci výrazně napomůže připravovaný Zákon o dobrovolnictví, jehož záměrem je upravit právní postavení dobrovolníka, právní vztahy při výkonu dobrovolnictví, a to pro co nejširší spektrum dobrovolnických činností, které nebude redukováno pouze na akreditovaný režim tak, jak je to v současné situaci. Tento zákon bude zahrnovat zároveň dobrovolnictví vykonávané dobrovolníky

---

³ Usnesení vlády č. 544 ze dne 9. července 2014 - Návrh Statutu Bezpečnostní rady státu a statutů stálých pracovních výborů Bezpečnostní rady státu

podle zvláštních předpisů a pravidel EU, ať již se jedná např. o dobrovolníky Českého červeného kříže, dobrovolné hasiče či Evropskou dobrovolnou službu.

4.1.1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Koncepce ochrany obyvatelstva stanovila celou řadu priorit a úkolů, které bylo třeba po jejím schválení uvést do realizace. HZS ČR jako koordinátor systému ochrany obyvatelstva za tímto účelem zřídil celou řadu pracovních týmů, které mají realizaci jednotlivých úkolů na starosti a zároveň v rámci své působnosti zahájil nezbytné aktivity k jejich jednotnému prosazování uvnitř sboru.

Výčet jednotlivých úkolů a postup při jejich realizaci je podrobně rozpracován v dalších částech tohoto materiálu. Z těch nejzásadnějších je však potřeba zmínit zejména návrh nového zákona o HZS ČR. Tento návrh vychází z bohatých zkušeností HZS ČR z konkrétních mimořádných událostí a krizových situací, realizovaných cvičení, mezinárodních poznatků a aktuálních trendů. Ve vazbě na systém ochrany obyvatelstva se jedná např. o „válečnou“ organizaci HZS ČR, plnění „mimořádných“ úkolů (které nebylo dosud možné řešit efektivně – nález nelegálních skladů chemických látek, odklizení sněhu ze střech, kontroly hrází odkališť atd.). Realizace úkolů ČR bude výrazně zjednodušena v oblasti nakládání, přepravy či skladování nebezpečných chemických látek a výbušnin. Zákon představuje zásadní a moderní revizi systému HZS ČR.

Je však nezbytné zdůraznit, že HZS ČR sice představuje koordinátora systému ochrany obyvatelstva, ale bez spolupráce s dalšími složkami IZS, orgány veřejné správy a soukromými subjekty (NNO) by nebylo úspěšné zvládnutí mimořádných událostí a krizových situací. HZS ČR proto v nadcházejícím období vyvine maximální úsilí, aby tento pozitivní trend pokračoval i nadále.

Jako příklad spolupráce lze mimo jiné uvést přípravu zpracování jednoduché a efektivní metodiky pro kraje a obce v oblasti vyčleňování potřebných finančních prostředků k zajištění přípravy na krizové situace a pro vyčleňování účelové rezervy na řešení krizových situací a odstraňování jejich následků (v návaznosti na § 25 písm. a) krizového zákona). Tato metodika bude zpracovaná na základě praktických zkušeností z řešení krizových situací a v součinnosti s MF, orgány samosprávy krajů a obcí.

4.1.2 Policie České republiky

Policie České republiky se jako jedna ze základních složek IZS při mimořádných událostech a krizových situacích podílela zejména na plnění konkrétních úkolů ochrany obyvatelstva, jako např. evakuace z ohrožených území, záchranné práce vrtulníky letecké služby a policejními potápěči, zajištění opatření proti rabování.

Připravenost P ČR na koordinaci řešení závažných mimořádných událostí byla zásadním způsobem otestována při výbuchu dvou muničních skladů v areálu Vojenského technického ústavu u obce Vrbětice a také při závažném ohrožení veřejného pořádku aktivním střelcem v Uherském Brodě. V rámci těchto událostí byla detailně prověřena připravenost celého systému ochrany obyvatelstva a zjištěné závěry jsou průběžně přenášeny do činností jednotlivých pracovních skupin a týmů.

Je potřeba zdůraznit, že kromě systémových změn bude potřeba věnovat pozornost také materiálně technickému a personálnímu vybavení jednotlivých složek IZS.

Jedním z příkladů zvyšování akceschopnosti P ČR je přijetí opatření v oblasti zintenzivnění výcviku policistů podle nově zpracovaných nebo aktualizovaných typových činností složek IZS a to č. 1 - Špinavá bomba 2015, č. 13 - Reakce na chemický útok v metru a č. 14 - Amok, útok aktivního střelce.

Z hlediska geoinformačních technologií P ČR tvoří tato pro svou potřebu aktuální mapové podklady, které jsou distribuovány prostřednictvím interoperabilních mapových služeb. Tyto služby jsou využívány pro běžný výkon činností (především pro plánování bezpečnostních opatření, operační a trestní řízení). Vybudování potřebné technické infrastruktury je financováno ze strukturálních fondů EU. P ČR by tak v roce 2016 měla zásadně zlepšit přímou geografickou podporu výkonných činností.

4.2 Ministerstvo obrany

Stěžejní oblastí zapojení Ministerstva obrany do problematiky ochrany obyvatelstva je zejména příprava občanů k obraně státu, která je nedílnou součástí systému výchovy a vzdělávání občanů v oblasti bezpečnosti. Za tímto účelem byla zpracována Koncepce přípravy občanů k obraně státu⁴.

MO spolupracuje s HZS ČR a MŠMT na začlenění POKOS do rámcových vzdělávacích programů základních a středních škol tak, aby plynule navazovala na vyučovanou problematiku ochrany obyvatelstva.

Prvním krokem na začlenění uvedené problematiky na základních školách bylo zařazení problematiky POKOS do RVP ZV. Obsah přípravy občanů k obraně státu je začleněn do vzdělávacích oblastí „Člověk a jeho svět“ a „Člověk a společnost“.

Dále následovaly aktivity zaměřené zejména na stávající a budoucí pedagogy. Pro pomoc učitelům základních škol byly MO zpracovány metodické podklady k výuce POKOS a od začátku roku 2015 provádí MO školení učitelů základních škol v rámci akreditovaného programu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Na těchto školeních velmi úzce spolupracuje s HZS ČR a Národním institutem pro další vzdělávání. K usnadnění výuky problematiky POKOS na školách připravilo MO Příručku pro učitele základních škol, která byla v tištěné podobě distribuována do všech základních škol. Ve prospěch uvedených aktivit přispívajících k naplňování Koncepce POKOS, je od roku 2015 zřízen dotační program pro NNO.

K doplnění a zatraktivnění výuky navštěvují zástupci MO základní školy po celé ČR s prezentačním programem zaměřeným na obranu státu, historii a tradice armády a řešení vojenských krizových situací.

4.3 Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí je koordinátorem politiky přípravy na stárnutí v ČR. K řešení problematiky přípravy na stárnutí je naplňována národní strategie Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017⁵. Tento plán byl aktualizován v roce 2015 ve spolupráci se zástupci zainteresovaných rezortů, krajů, místních samospráv, zástupci Svazu měst a obcí, Spolku pro obnovu venkova, seniorských a proseniorských organizací a mnoho dalších odborníků.

Uvedená strategie obsahuje rovněž opatření, která se vztahují ke zvýšení informovanosti a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví starších osob. Opatření jsou začleněna do kapitoly „Kvalitní prostředí pro život seniorů“. Cílem opatření je zvýšit zapojení seniorů do systému ochrany obyvatelstva cestou posílení jejich schopnosti sebeochrany. Konkrétně se jedná o následující opatření:

---

⁴ Usnesení vlády č. 38 ze dne 16. ledna 2013 - Koncepce přípravy občanů k obraně státu

⁵ Usnesení vlády č. 218 ze dne 30. března 2015 - Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (aktualizovaná verze ke dni 31. prosince 2014)

- Organizace seminářů, besed a dalších aktivit zaměřených na problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí, přizpůsobených obsahem na specifika a potřeby seniorů.
- Rozšíření aktivit zacílených na danou skupinu ve formě osvětových/informativních vstupů v místních médiích (lokální televizní a rozhlasové stanice, periodika obecních úřadů, městských částí statutárních měst), na webových stránkách, vydávání neperiodických tiskovin s preventivně výchovným obsahem.

Mezinárodní analýzy ukazují, že změna demografické struktury (stárnutí populace) je rovněž jednou ze základních hrozeb společnosti. Proto je nutné věnovat této cílové skupině zvýšenou pozornost a správně nastavit pravidla vzdělávání.

4.4 Ministerstvo zdravotnictví

Orgány ochrany veřejného zdraví v období let 2012 – 2015 plnili svou roli v ochraně zdraví obyvatelstva vyplývající ze zákona o ochraně veřejného zdraví, ze zákona o krizovém řízení i ze zákona o IZS. V případě řešení mimořádných událostí (např. povodně, míchání metanolu do alkoholických nápojů apod.) spolupracovaly KHS se složkami IZS (HZS ČR, Policie ČR) i krajskými a městskými úřady.

ČR je jako členský stát Světové zdravotnické organizace zavázána povinností implementovat Mezinárodní zdravotnické předpisy do právního řádu ČR popř. přímo do jednotlivých plánovacích dokumentů. Koordinace při implementaci těchto předpisů je v gesci MZd, vlastní proces implementace je pak v gesci všech věcně příslušných rezortů, dotčených správních úřadů, složek IZS a právnických osob, jichž se plnění stanovených úkolů dotýká.

V roce 2011 byl schválen Národní akční plán ČR pro případ vzniku události podléhající Mezinárodním zdravotnickým předpisům⁶. K realizačním opatřením tohoto plánu byly přijaty směrnice pro jednotný postup v letecké dopravě⁷ a ve zdravotnických zařízeních poskytovatelů zdravotních služeb⁸.

V roce 2012 byla v ČR řešena po dobu několika měsíců událost, jejíž dopady měly za následek přímé ohrožení životů i zdraví obyvatelstva. Jednalo se o neoprávněný prodej alkoholických nápojů, do kterých byl přimíchán vysoký obsah metanolu. Po hospitalizaci několika postižených došlo dne 3. září 2012 k prvnímu úmrtí na otravu metanolem. Dne 11. září 2012 byla veřejnost varována ministrem zdravotnictví před konzumací alkoholických nápojů s nejasným původem v souvislosti s rostoucím počtem případů týkajících se otravy metanolem. Vláda⁹ dne 12. září 2012 uložila ministru zdravotnictví ustanovit dočasný krizový štáb, který bude pravidelně hodnotit situaci a realizovaná opatření. Jedním z prvních mimořádných opatření MZd bylo vydání zákazu rozlévání a prodej lihovin typu destilátů a tuzemáku s obsahem nad 30 objemových procent alkoholu.

Následně, dne 14. září 2012, vydalo MZd druhé mimořádné opatření, jímž bylo zakázáno prodávat lihoviny o obsahu ethanolu od 20 objemových procent alkoholu, které bylo později rozšířeno i o zákaz vývozu těchto lihovin do zahraničí. Současně MZd vypracovalo a zveřejnilo metodický pokyn k likvidaci

⁶ Usnesení vlády č. 785 ze dne 25. října 2011 - Národní akční plán České republiky pro případ vzniku události podléhající Mezinárodním zdravotnickým předpisům (2005)

⁷ Usnesení vlády č. 14 ze dne 9. ledna 2013 - Směrnice pro jednotný postup při vzniku mimořádné události podléhající mezinárodním zdravotnickým předpisům v souvislosti s výskytem vysoce nakažlivé nemoci na palubě letadla přistávajícího ve vstupním místě pro leteckou dopravu

⁸ Usnesení vlády č. 15 ze dne 9. ledna 2013 - Směrnice pro jednotný postup při vzniku mimořádné události podléhající mezinárodním zdravotnickým předpisům v souvislosti s výskytem vysoce nakažlivé nemoci ve zdravotnickém zařízení poskytovatele zdravotních služeb

⁹ Usnesení vlády č. 675 ze dne 12. září 2012 - Informace o vývoji situace v souvislosti s výskytem otrav metylalkoholem

nebezpečných lihovin. Po celou dobu řešení mimořádné události probíhaly společné kontroly orgánů ochrany veřejného zdraví, Státní zemědělské a potravinářské inspekce, České obchodní inspekce, Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti, Celní správy, HZS ČR a P ČR.

MZd vydalo v roce 2013 ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem a Kanceláří Světové zdravotnické organizace v České republice publikaci „Zdraví 2020: Rámcový souhrn opatření připravených s cílem pomoci vládám a všem společenským aktivitám, aby přispívaly ke zdraví a životní pohodě obyvatel evropského regionu“, která je českým překladem nového strategického dokumentu Světové zdravotnické organizace. Tato publikace rozpracovává vizi systému veřejného zdraví jako dynamické sítě zainteresovaných subjektů na všech úrovních společnosti a je určen nejen institucím veřejné správy, ale také všem ostatním složkám – jedincům, komunitám, neziskovému a soukromému sektoru, zdravotnickým zařízením, vzdělávacím a vědeckým institucím.

Vládní návrh novely zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, předložený Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v roce 2014 si mimo jiné kladl za cíl dopracování oblasti podpory a ochrany zdraví a vymezení spolupráce s kraji v této oblasti a sladění terminologie zákona se zvláštními zákony a nařízeními EU v oblasti chemických látek a směsí.

4.5 Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zemědělství za účelem ověření systému připravenosti na nákazu hospodářských zvířat připravuje každoročně řadu součinnostních cvičení a zjištěné závěry promítá přímo do metodických a koncepčních dokumentů.

K ověření systému nouzového zásobování pitnou vodou provádí MZe ve spolupráci se zainteresovanými orgány kraje každý rok součinnostní cvičení týkající se této problematiky. V návaznosti na získané zkušenosti z těchto cvičení a potřeby sjednotit přístup jednotlivých krajů přistoupilo MZe k revizi a aktualizaci metodického pokynu k nouzovému zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Zvýšená pozornost je také věnována zajištění bezpečnosti vodních děl v rámci předpisů MZe¹⁰.

Ve vztahu k problematice hospodářských opatření pro krizové stavy byl upraven zákon¹¹ související s regulačními postupy a opatřeními v oblasti zabezpečení produkce potravin.

V návaznosti na změny klimatu přijala vláda usnesení¹² a stanovila úkoly k přípravě realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody. Výše uvedené úkoly budou realizovány v úzké součinnosti s orgány státní správy a zejména samosprávy, které v systému zásobování pitnou vodou hrají nezastupitelnou roli.

MZe v oblasti ochrany před povodněmi dlouhodobě podporuje operační programy a zabezpečuje dotace ve vodním hospodářství jak ve formě dotací, tak ve formě zvýhodněných úvěrů. Program „Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží“ je určen k posílení protipovodňové funkce rybníků a zvýšení jejich bezpečnosti. Cílem dotačního programu „Podpora prevence před povodněmi III“ v letech 2014 - 2019 je realizace technických protipovodňových opatření a to především efektivních preventivních protipovodňových opatření v záplavových územích. Budou upřednostňována opatření směřující ke zvýšení retence, tedy realizace řízených rozlivů povodní, budování poldrů a vodních nádrží s retenčními prostory. Zejména budou podporována chybějící

¹⁰ Příkaz ministra zemědělství č. 3/2015 pro zvýšení bezpečnosti vodních děl a zvýšení bezpečnosti při zásobování obyvatelstva a podnikatelské oblasti vodou

¹¹ Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

¹² Usnesení vlády č. 620 ze dne 29. července 2015 - Příprava realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody

opatření v oblastech s potenciálně významným povodňovým rizikem. Je to již třetí etapa financování uvedených opatření ochrany před povodněmi ze strukturálních fondů EU.

4.6 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připravovalo v roce 2012 revizi Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, což je závazný kurikulární dokument, ze kterého základní školy musí vycházet při tvorbě svých školních vzdělávacích programů. Tuto revizi v oblasti OČMU zajišťovala mezirezortní pracovní skupina, jejímiž členy byli zástupci pedagogické a odborné veřejnosti, odborných organizací a také zástupci MV-GŘ HZS ČR.

Na základě úpravy RVP ZV navržené touto pracovní skupinou byla v uvedeném kurikulárním dokumentu výrazně rozšířena témata OČMU a témata bezpečnosti a ochrany žáků základních škol. Tento upravený RVP ZV platí od školního rok 2013/2014 a je pro školy závazný.

Pedagogická veřejnost uvítala především zařazení výuky o postupech při mimořádných událostech. Posíleny byly oblasti týkající se prevence úrazů, první pomoci, nácviku chování při úrazech, přivolání pomoci, integrovaného záchranného systému, způsobů komunikace s operátory tísňových linek, poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Ve spolupráci s MV-GŘ HZS ČR byl zpracován metodický materiál Podklady k výuce témat ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí v základních školách, který byl zveřejněn na webovém portále MŠMT a MV-GŘ HZS ČR, ale také na metodickém portálu pro učitele www.rvp.cz, který pro MŠMT spravuje Národní ústav pro vzdělávání¹³.

Vzdělávání učitelů v rámci resortu zabezpečuje Národní institut pro další vzdělávání, přímo řízená organizace MŠMT mající ve své gesci další vzdělávání pedagogických pracovníků, který ve svých programech usiluje o to, aby pedagogové, zejména vedení škol a školských zařízení, byli schopni mimořádné události a krizové situace identifikovat a efektivně řešit ve spolupráci se všemi ostatními subjekty.

Vzdělávání probíhá v těchto oblastech:

- Kvalifikační studium pro ředitele, kde problematika bezpečnosti, řešení mimořádných událostí je plně v kompetenci managementu, proto jsou tato témata důležitou součástí studií, ale zejména kvalifikačního Studia pro ředitele. Ředitelé škol jsou seznámeni s příslušnými zákony a vyhláškami v aktuálním znění.
- Rezortní úkoly MŠMT, kdy v období 2013/2014 realizoval NIDV ve spolupráci s MD a MV-GŘ HZS ČR semináře Mimořádné události ve škole a jejich řešení. Celkem bylo uskutečněno 26 seminářů na všech krajských pracovištích NIDV a vyškoleny byly 318 pedagogických pracovníků. Hlavním cílem seminářů bylo seznámení pedagogické veřejnosti s aktualizací a rozšířením témat ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí v RVP ZV. Semináře byly zaměřeny na praktické začlenění témat do výuky (byly představeny podpůrné materiály a pomůcky, příklady dobré praxe, které lze využít ve výuce včetně konkrétních informací o tom, jak se zachovat, na co nezapomenout a kde najít pomoc v takových situacích a jak tyto znalosti a dovednosti předat žákům).

¹³ <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/16451/PODKLADY-K-VYUCE-TEMAT-OCHRANY-CLOVEKA-ZA-BEZNYCH-RIZIK-A-MIMORADNYCH-UDALOUSTI-V-ZAKLADNICH-SKOLACH.html/>

- Kmenové další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblastech managementu, předškolního vzdělávání, základního vzdělávání a středního vzdělávání. Vzdělávání k dané problematice probíhá ve všech oblastech formou krátkodobých vzdělávacích programů, stále častěji i formou akcí na objednávku pro celé pedagogické sbory.

Problematiku ochrany obyvatelstva řeší i novela zákona o vysokých školách, která zavádí institucionální akreditace a akreditace pro oblast vzdělávání pro příslušný typ studia na vysokých školách.

Udělení institucionální akreditace bude podmíněno pozitivním vyhodnocením vnitřního systému řízení kvality. V připravované novele zákona o vysokých školách je uvedeno, že u akreditací týkajících se vojenských vysokých škol si Akreditační úřad vyžádá stanovisko MO, týká-li se rozhodnutí policejních vysokých škol, vyžádá si stanovisko MV. Podmínkou pro vydání rozhodnutí o udělení akreditace podle § 78 pro tyto vysoké školy je souhlasné stanovisko MO nebo MV. Toto ustanovení novely bylo diskutováno s oběma ministerstvy.

4.7 Ministerstvo financí

S ochranou obyvatelstva bezprostředně souvisí poskytování finančních prostředků k řešení krizových situací a v mimořádných případech i k jejich předcházení. Za tímto účelem jsou ve státním rozpočtu každoročně vyčleňovány finanční prostředky v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa na účelových rezervách^{14, 15}. Uvolňování těchto finančních prostředků je upraveno usnesením vlády ke státnímu rozpočtu ČR na příslušný rok a přílohou k tomuto usnesení¹⁶.

Na základě zkušeností z praxe a za účelem zmírnění dopadů následků krizových situací na životy, zdraví a majetek obyvatelstva upravilo MF s účinností od roku 2014 systém uvolňování finančních prostředků pro postižené kraje tak, aby po vyhlášení krizového stavu zasažený kraj obdržel do 2-3 pracovních dnů finanční částku ve výši 10 mil. Kč – tzv. „rychlé peníze“ na pokrytí prvotních nákladů. Po jejich vyčerpání může kraj žádat o další nezbytné finanční prostředky. V nutných případech mohou být využity i finanční prostředky z vládní rozpočtové rezervy.

4.8 Ministerstvo životního prostředí

Hrozby plynoucí ze změn klimatu představují jednu ze stěžejních oblastí zájmu nejen ČR, ale také EU.

V současné době byla zpracována Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, která shrnuje pozorované změny klimatu na globální, evropské a národní úrovni a prezentuje zpracované projekce dalšího vývoje klimatu (do roku 2039 a 2069), předpokládané dopady a očekávaná související rizika na území ČR. Materiál identifikuje prioritní oblasti hospodářství a životního prostředí ve vztahu k předpokládaným dopadům změny klimatu a shrnuje vhodná adaptační opatření, stávající a navržené ekonomické nástroje a potřebné úpravy právních předpisů. Jedním z takto identifikovaných a samostatně rozpracovaných prioritních sektorů je oblast Mimořádné události a ochrana obyvatelstva a životního prostředí.

¹⁴ Rezerva na řešení krizových situací, jejich předcházení a odstraňování jejich následků (podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů).

¹⁵ Rezerva na mimořádné výdaje podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

¹⁶ Způsob použití finančních prostředků z účelové rezervy na řešení krizových situací, jejich předcházení a odstraňování jejich následků, vytvořené v kapitole Všeobecná pokladní správa podle krizového zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Na zmíněnou koncepci navazuje aktualizovaná Koncepce environmentální bezpečnosti 2012-2015 s výhledem do roku 2020, která odráží závěry přijaté v závěrečném dokumentu Rámcem ze Sendai 2015, dohodnutý na 3. světové konferenci o snižování rizika katastrof v Japonsku.

Aktuálním tématem řešeným v připravované aktualizaci koncepce environmentální bezpečnosti je revize kapitoly Terorismus se závažnými dopady do životního prostředí, která bude zohledňovat nové poznatky v oblasti omezení rizika možného zneužití nebezpečných chemických látek k teroristickému útoku.

Ve větší míře je přepracována část zaměřená na extrémní meteorologické jevy (mimořádné události přírodního původu). Velká pozornost je zde věnována české terminologii, která je v některých oblastech nepřesná, nebo chybí. Zásadně je upravena kapitola věnovaná analýze a návrhům opatření v případě krizové situace Dlouhodobé sucho. Nová kapitola vychází z aktuálních materiálů, které byly přijaty v posledních letech. Vymezuje problematiku připravenosti a řešení této krizové situace, úkoly příslušných správních úřadů a formuluje nová opatření ke zlepšení současného nevyhovujícího stavu.

V uplynulém období proběhla celá řada dalších aktivit v oblasti zvýšení připravenosti na období sucha. Byla vytvořena poradní skupina, jejímž úkolem bylo zpracovat návrhy opatření pro zvýšení připravenosti a nových forem předcházení krizové situaci Dlouhodobé sucho. Materiál¹² byl schválen vládou v letošním roce.

V souvislosti s nabytím plné účinnosti nařízení¹⁷ a přijetím směrnice Evropského parlamentu a Rady¹⁸ bylo nezbytné zpracovat návrh nového zákona o prevenci závažných havárií¹⁹, který by obsahoval všechny aktuální změny. S novým zákonem je připravován také návrh nové vyhlášky o stanovení zóny havarijního plánování a zpracování vnějšího havarijního plánu. Vyhláška obsahuje zcela nový způsob stanovení zón havarijního plánování, který eliminuje dřívější problematickou „skokovost“ velikosti zóny při nevelkém nárůstu množství nebezpečné látky. Vzhledem k novosti tohoto řešení byl v rámci bezpečnostního výzkumu vytvořen také bezplatný informační nástroj (projekt Optizone) pro ulehčení aplikace vyhlášky úředníky krajských úřadů, který je dostupný prostřednictvím internetových stránek MV-GŘ HZS ČR.

MŽP zastávalo v programovém období 2007-2013 roli Řídicího orgánu Operačního programu Životní prostředí. Tento operační program podporoval široké spektrum projektů v oblasti ochrany životního prostředí. V rámci Prioritní osy 1 – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní byly podporovány i projekty zaměřené na zlepšení systému povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany (podoblast podpory 1.3.1).

Konkrétně byly podporovány následující oblasti:

- budování, rekonstrukce a modernizace systému předpovědní povodňové služby a hlásné povodňové služby, včetně budování a modernizace měřicích stanic,
- budování a modernizace varovných a výstražných systémů ochrany před povodněmi na státní, regionální a místní úrovni, včetně systémů obrazového sledování rizikových a jiných hydrologicky významných míst na vodních tocích a na vodních dílech,
- podpora zpracování podkladových analýz, digitálních mapových podkladů pro realizaci vybraných přírodně blízkých protipovodňových opatření na tocích, v nivě i v ploše povodí s vazbou na povodňovou ochranu a plány oblasti povodí, dále zpracování podkladových analýz,

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1272/2008/ES o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení č. 1907/2006/ES

¹⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES (Seveso III)

¹⁹ Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných chemických havárií)

digitálních mapových podkladů o povodňovém nebezpečí a povodňovém riziku s konkretizovanými výstupy na státní a regionální úrovni v souladu se směrnicemi Evropského parlamentu a Rady²⁰. Zpřístupnění výstupů v informačních systémech a webových portálech, které byly zřízeny za účelem informování veřejnosti (např. v Digitálním povodňovém plánu ČR, Povodňovém informačním systému) a podpora jejich tvorby,

- vypracování podkladů pro následnou realizaci vybraných protipovodňových opatření včetně přírodě blízkých protipovodňových opatření.

4.9 Ministerstvo průmyslu a obchodu

Problematice energetické a surovinové bezpečnosti se věnují strategické materiály ministerstva jako je Státní energetická koncepce²¹ a Surovinová politika ČR, jejíž aktualizace se dokončuje. V souvislosti s rozsáhlým průmyslovým rozvojem řady zemí třetího světa a nárůstem poptávky po palivoenergetických i ostatních komoditách, zejména strategických kovech, dostává zajištění odpovídající surovinové a energetické bezpečnosti nový rozměr. Energetická bezpečnost a energetická odolnost je proto jedním ze tří hlavních pilířů aktualizované Státní energetické koncepce.

Z hlediska palivoenergetických surovin, jejichž zásobami ČR nedisponuje, nebo nedisponuje v dostatečné míře (ropa, plyn), je klíčová dostatečná diverzifikace jak zdrojových teritorií, tak i přepravních tras. V rámci EU je nyní intenzivně diskutována podpora propojení sever-jih, které by umožnilo znásobit variantní způsoby dodávek strategických surovin v rámci EU. Významnou roli v oblasti ropné bezpečnosti hrají strategické zásoby ropy a ropných produktů, které zajišťuje Správa státních hmotných rezerv.

Z hlediska elektroenergetiky je klíčové, aby zdrojový mix byl co nejdíverzifikovanější, a aby byly k výrobě elektrické energie v maximální možné míře využívány domácí palivoenergetické suroviny. V oblasti surovinové bezpečnosti je v rámci EU klíčovým dokumentem Raw Materials Initiative a dokumenty na něj navazující. EU je v současnosti fatálně závislá na dodávkách mnoha superstrategických surovin z neevropských teritorií, proto je v zájmu posílení surovinové bezpečnosti kontinentu vhodné podporovat vyšší míru využívání domácích (evropských) surovinových zdrojů a také účinnou surovinovou diplomacii a materiálově úsporné technologie. Pro tento segment je typické, že se ve světě stále více soupeří o zdroje velmi specifických komodit, zejména strategické kovy, které jsou nezbytné pro nejvyspělejší technologie. Ve spolupráci s dalšími resorty, zejména s MV-GŘ HZS ČR, připravuje MPO typové scénáře možných krizových situací v dodávkách strategických surovin.

Z hlediska krizové a havarijní připravenosti je jednou z hlavních priorit aktualizované Státní energetické koncepce prověřování připravenosti energetických odvětví na případnou situaci stavů nouze.

---

²⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládnání povodňových rizik a 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

²¹ Usnesení vlády č. 362 ze dne 18. května 2015 - Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky

4.10 Ministerstvo dopravy

S problematikou ochrany obyvatelstva úzce souvisí také bezpečnost silničního provozu. K jeho řešení ministerstvo dopravy předložilo vládě Národní strategii bezpečnosti silničního provozu na období let 2011 až 2020²² a v oblasti prevence nehodovosti realizovalo následující aktivity:

- systematický výcvik na 167 dětských dopravních hřištích na celém území ČR,
- zajištění nových výukových materiálů k dopravní výchově (např. Pracovní sešit k osvojení základních znalostí silničního provozu pro děti od 6 do 9 let),
- organizace dopravně výchovného programu Dopravní soutěž mladých cyklistů,
- projekt BESIP TEAM v rámci výchovného působení na všechny účastníky silničního provozu,
- vydání brožury Bezpečnost cyklistů v silničním provozu, zaměřenou na propagaci myšlenek bezpečné jízdy na kole,
- kampaň Senioři v silniční dopravě, zaměřené na specifickou skupinu účastníků silničního provozu (rozhlasové a televizní spoty, přednášky v rámci celé ČR),
- propagaci bezpečnosti silničního provozu na veletrzích.

MD je velmi aktivní také v otázkách zavádění moderních technologií do systému ochrany obyvatelstva. Jedná se zejména o aplikace inteligentních dopravních systémů (ITS), které lze využít pro informování řidičů a cestujících o aktuální situaci a jejím předpokládaném vývoji. V případě mimořádné události je nutné zasílat účastníkům dopravního provozu nebo cestujícím konkrétní pokyny, co dělat. Díky technickému principu systémů ITS mohou být zmíněné informace a pokyny prezentovány každému účastníkovi dopravního provozu prostřednictvím jím zvoleného jazyka, a to nejlépe právě v kombinaci s mezinárodně uznávaným a používaným piktogramem (např. symboly na proměnných dopravních značkách, orientačních tabulích, Internet) nebo jiným způsobem podle potřeb zejména skupin se specifickými potřebami.

V oblasti využívání dat z kosmických systémů dochází k rozšiřujícímu se uplatnění kosmických aplikací, k čemuž přispívá především zvyšující se dostupnost dat, vzrůstající spolehlivost těchto systémů a klesající cena dat pozorování Země (především družicových snímků) i technologií pro jejich interpretaci. Pro přípravu na mimořádné události a krizové situace a jejich řešení představují velmi užitečný zdroj informací zejména družicové snímky systému Copernicus. Praktické výstupy byly využity např. při povodních v roce 2010 v Libereckém kraji, povodních v roce 2013 v jižních, středních a severních Čechách a také při mimořádné události související s výbuchy v muničním skladu ve Vrběticích v závěru roku 2014. Služba Emergency Management Service byla v tzv. neurgentním režimu rovněž využita v rámci cvičení RESTART 2013, které simulovalo výpadek dodávky elektrické energie (blac-out) na území části Pardubického, Libereckého a Královéhradeckého kraje. Aktuálně je ve spolupráci s MŽP připravován Implementační plán Copernicus, který stanoví konkrétní opatření pro využití systémů pozorování Země pro zvýšení bezpečnosti obyvatel a pro podporu řešení mimořádných situací.

Další z moderních technologií v rámci EU představují družicové navigační systémy. Cílem by mělo být pořízení dostatečného množství tzv. multikonstalačních přijímačů schopných přijímat signály z více globálních družicových polohových systémů, které by měly být v širší míře využívány pro koordinaci záchranných týmů v terénu při řešení mimořádných událostí a krizových situací a po spuštění prvních služeb systému Galileo také implementace veřejně regulované služby PRS (ve spolupráci s NBÚ).

Globální družicové navigační systémy mohou být využity pro usnadnění přiblížení vrtulníků letecké záchranné služby na přistání v obtížném terénu a ve spojení s dalšími systémy na podporu rozhodování

---

²² Usnesení vlády č. 599 ze dne 10. srpna 2011 - Národní strategie bezpečnosti silničního provozu na období let 2011 až 2020

mohou tyto systémy pomoci provést záchrannou operaci v rizikových (zejména ve zhoršených meteorologických) podmínkách, bez toho, aby byl ohrožen život nejen zachraňovaného, ale ani životy posádky a bezpečnost vrtulníku. Dále je možné využít tyto systémy pro navigaci složek IZS k místu zásahu, do kterého nevedou standardní silnice (např. polní nebo lesní cesty). Přístupové cesty v těchto oblastech jsou rozdílné pro jednotlivé typy zasahujících vozidel (rychlý zásahový osobní automobil, těžké zásahové cisternové vozidlo apod.).

4.11 Státní úřad pro jadernou bezpečnost

Po havárii na japonské jaderné elektrárně Fukušima v roce 2011 je maximální pozornost věnována realizaci opatření, která jsou na základě zátěžových testů v EU sumarizována v tzv. pofukušimském Národním akčním plánu. Národní akční byl zpracován na SÚJB na základě akčních plánů zpracovaných provozovatelem jaderných elektráren v ČR a shrnuje požadavky na opatření směřující ke zlepšení úrovně jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, havarijní připravenosti a havarijní odezvy. Zátěžové testy EU byly provedeny jako cílené detailní přehodnocení úrovně zajištění jaderné bezpečnosti jaderných elektráren v Evropě, které bylo zaměřeno na specifické aspekty zajištění jaderné bezpečnosti související s havárií na jaderné elektrárně Fukušima; tyto testy šly za rámec běžně prováděného periodického hodnocení jaderné bezpečnosti.

Od roku 2012 SÚJB pracuje na přípravě nových právních předpisů (zejména atomového zákona a souvisejících prováděcích předpisů), které musí zohledňovat nové poznatky a zkušenosti v oblasti využívání jaderných technologií a zdrojů ionizujícího záření. Nový atomový zákon by měl formálně zkvalitnit dosavadní právní úpravu a přinést řadu nových prvků, které zajistí vyšší úroveň ochrany před negativními účinky využívání jaderné energie a ionizujícího záření. Nová úprava zavádí do českého práva některé nové předpisy Euratomu a aktuální doporučení Mezinárodní agentury pro atomovou energii. Návrh nového atomového zákona a doprovodného změnového zákona, který ruší většinu zákona č. 18/1997 Sb. byl dne 13. 7. 2015 schválen vládou ČR a následně předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR k projednání. SÚJB paralelně pracuje na přípravě prováděcích právních předpisů k novému atomovému zákonu, které by měly detailněji rozpracovávat obecné povinnosti stanovené zákonem. Návrhy prováděcích předpisů by měly být odeslány do meziresortního připomínkového řízení do konce roku 2015 (s předpokládaným datem nabytí účinnosti shodně s novým atomovým zákonem).

Ve dnech 18. až 29. listopadu 2013 proběhla na SÚJB prověrka Mezinárodní agentury pro atomovou energii, tzv. Integrated Regulatory Review Service, jejímž cílem bylo posoudit a případně dále zlepšit infrastrukturu státního dozoru v ČR. V oblasti (radiační) havarijní připravenosti a odezvy, kde probíhalo prověření souladu právních předpisů ČR a standardu Mezinárodní agentury pro atomovou energii²³ byly ČR navrženy dvě doporučení a dva podněty ke zlepšení. Některá tato podněty a doporučení jsou zapracována do systému (radiační) havarijní připravenosti a odezvy ČR v rámci nového atomového zákona.

V roce 2015 byla zahájena činnost meziresortní pracovní skupiny k obsahu Národního radiačního havarijního plánu v gesci SÚJB²⁴.

²³ Preparedness and Response for a Nuclear or Radiological Emergency, Safety Standards Series No

²⁴ Usnesení VCNP č. 387 ze dne 2. prosince 2014

4.12 Správa státních hmotných rezerv

Na základě požadavků, které vyplynuly z reálné potřeby zajištění věcných zdrojů při krizových situacích, nabyla v roce 2012 účinnost novela zákona²⁵ o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. V návaznosti na tuto novelu byla provedena i změna vyhlášky²⁶ Správy státních hmotných rezerv o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy a také úprava metodiky pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace.

V systému hospodářských opatření pro krizové stavy vytváří SSHR státní hmotné rezervy. Pro plnění úkolů v rámci Koncepce jsou na základě požadavků ÚSÚ jako součást státních hmotných rezerv vytvářeny pohotovostní zásoby. Přehled vybraných položek je uveden v tab. č. 7.

TYP POHOTOVOSTNÍCH ZÁSOB	JEDNOTKA MNOŽSTVÍ	MNOŽSTVÍ
Elektrocentrála	ks	59
Čerpadlo maloobjemové	ks	170
Čerpadlo velkoobjemové	ks	11
Mobilní protipovodňové stěny	km	2,2
Protipovodňové dvoukomorové pytle	ks	160 000
Vysokotlaké čističe WAP	ks	100
Vysoušeče zdiva	ks	1 483
Automobil technický k chemickému a radiačnímu průzkumu	ks	5

Tab. č. 7 Přehled vybraných druhů pohotovostních zásob k 31.12.2014

SSHR vytváří zásoby pro humanitární pomoc v systému státních hmotných rezerv a jsou určené po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené. Vzhledem k tomu, že k obdobnému úkolu jsou vytvářeny materiální zdroje pro oblast ochrany obyvatelstva, je nezbytné, aby zásoby pro humanitární pomoc do budoucna plnily i úkol materiální podpory nouzového přežití v rámci plnění úkolů ochrany obyvatelstva. Základním cílem zajišťovaných opatření je zlepšit situaci postižených obyvatel. S ohledem na dopady migračních vln, povodní a zvyšování aktuálnosti těchto i jiných rizik a rozsahu potřeb vystupuje do popředí zajišťování nouzového přežití obyvatel ČR a cizinců. Z toho vyplývá potřeba mimo materiálních zdrojů, které jsou nyní k dispozici u HZS ČR a AČR, je nově vytvářet i u SSHR v rámci zásob pro humanitární pomoc. K zajištění tohoto úkolu SSHR ve spolupráci s MV-GŘ HZS ČR v následujícím období posoudí s ohledem na trendy vývoje a aktuálnost rizik strukturu a množství položek materiálního zabezpečení pro nouzové přežití. Nedostatečné množství nebo zcela chybějící materiální zdroje zajistí v rámci systému nouzového hospodářství formou nezbytných dodávek a formou tvorby zásob pro humanitární pomoc. SSHR podle požadavku MV přednostně zajistí pořízení položek zásob pro humanitární pomoc pro oblast nouzového přežití podle schváleného Plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv schváleného vládou na rok 2015 a 2016 a zpracují návrh opatření v rámci přípravy Plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR na roky 2017 a 2018.

Na podporu uvedených opatření vybuduje SSHR Národní centrum zásob pro humanitární pomoc, do jehož působnosti zahrne i skladování zásob pro humanitární pomoc určených pro nouzové přežití a podporu úkolů ochrany obyvatelstva. SSHR zpracuje novou koncepci zásob pro humanitární pomoc,

²⁵ Zákon č. 76/2012 Sb., kterým se měnil zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů

²⁶ Vyhláška č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy

do které zahrne rozpracovaná opatření a předloží jí do legislativního procesu ke schválení v 1. pololetí roku 2016.

4.13 Národní bezpečnostní úřad

Problematika kybernetické bezpečnosti jako jedné z „nových“ hrozeb je v ČR řešena od roku 2011, kdy byl Národní bezpečnostní úřad ustanoven gestorem problematiky kybernetické bezpečnosti a národní autoritou pro tuto oblast²⁷. Významné bylo zejména otevření Národního centra kybernetické bezpečnosti, jehož součástí je i vládní koordinační místo pro okamžitou reakci na počítačové incidenty (vládní CERT).

V oblasti právní úpravy bylo zásadní přijetí zákona²⁸ a souvisejících prováděcích právních předpisů²⁹ stanovujících zejména konkrétní technická a organizační bezpečnostní opatření, která mají být zavedena u subjektů KII a VIS³⁰. Tím došlo k vytvoření v současné době ojedinělé koncepce zaměřující se na nastavení systému koordinace a kooperace mezi nejdůležitějšími subjekty kybernetické bezpečnosti a na zavedení bezpečnostních opatření k ochraně informačních a komunikačních systémů důležitých pro stát.

Význam kybernetické bezpečnosti podtrhuje fakt, že je propojena se systémem kritické infrastruktury (prvky kritické informační infrastruktury jsou určovány podle postupů stanovených krizovým zákonem). Do budoucna bude třeba vyřešit postavení a úlohu kybernetické bezpečnosti, jakožto oblasti, která se dotýká všech odvětví kritické infrastruktury.

V souvislosti se vzrůstajícím počtem kybernetických útoků a zvyšující se závislostí společnosti na informačních a komunikačních technologiích byla po dohodě s dalšími ÚSÚ zahájena diskuze nad aktualizací Bezpečnostní strategie ČR³¹. V návaznosti na to byla vytvořena Národní strategie kybernetické bezpečnosti ČR na období let 2015 až 2020³², která je podpořena akčním plánem³³.

Budoucí vývoj v oblasti kybernetické bezpečnosti je blíže specifikován již zmíněnou Strategii a na ni navazujícím Akčním plánem. V krátkosti by se dalo budoucí směřování a vývoj shrnout hlavními cíli stanovenými Strategii, tedy: Zajištěním efektivity a posilováním všech struktur, procesů a spolupráce při zajišťování kybernetické bezpečnosti, aktivní mezinárodní spoluprací, ochranou národní Kritické informační infrastruktury a Významných informačních systémů, spoluprací se soukromým sektorem, podporou vzdělávání, osvětou a rozvojem informační společnosti, podporou rozvoje schopností P ČR vyšetřovat a postihovat informační kriminalitu, vytvářením právního rámce v oblasti kybernetické bezpečnosti a účastí na tvorbě a implementaci evropských a mezinárodních pravidel.

---

²⁷ Usnesení vlády č. 781 ze dne 19. října 2011 - Ustavení Národního bezpečnostního úřadu gestorem problematiky kybernetické bezpečnosti a národní autoritou pro tuto oblast

²⁸ Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně související zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti)

²⁹ Vyhláška č. 316/2014 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních a o stanovení náležitostí podání v oblasti kybernetické bezpečnosti (vyhláška o kybernetické bezpečnosti)

³⁰ Vyhláška č. 317/2014 Sb., o významných informačních systémech a jejich určujících kritériích

³¹ Usnesení vlády č. 79 ze dne 4. února 2015 - Bezpečnostní strategie České republiky 2015

³² Usnesení vlády č. 105 ze dne 16. února 2015 - Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2015 až 2020

³³ Usnesení vlády č. 382 ze dne 25. května 2015 - Akční plán k Národní strategii kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2015 až 2020

4.14 Územní samosprávné celky

Orgány územních samosprávných celků představují neopomenutelnou součást systému ochrany obyvatelstva a to zejména aplikaci konkrétních úkolů definovaných právními předpisy a orgány státní správy v rámci svého správního území a také směrem k obcím. Praktická realizace této činnosti je zajišťována prostřednictvím bezpečnostních rad, kde jsou projednávány všechny důležité dokumenty, plány, strategie. Systém ochrany obyvatelstva je postaven na nejužší spolupráci státní správy a samosprávy s očekávaným pro-aktivním přístupem všech zainteresovaných. Praktické výhody této spolupráce je možné sledovat zejména v otázkách finanční podpory složek integrovaného záchranného systému. Tato podpora je realizována cestou dotací a grantů finanční podpory konkrétních akcí preventivně výchovné činnosti či nákupu konkrétního materiálu a techniky. Přes vše výše uvedené je však potřeba upozornit na negativní personální trend u pracovníků z oblasti bezpečnosti na úrovni obcí s rozšířenou působností. Velmi často se bohužel setkáváme s krácením počtu tabulkových míst, rušením oddělení, nebo přímo sdílení různorodých agend v rámci jednotlivých pracovních úvazků. Výsledkem pak je pracovník, který se zabývá problematikou krizového řízení a bezpečnosti pouze desetinovým zlomkem své pracovní náplně. Určité zlepšení je možné očekávat v rámci naplňování registru práv a povinností prostřednictvím kterého budou také definovány časové a finanční rozsahy jednotlivých vykonávaných agend.

Cílem státní správy (zejména MV) je i přes zjevné problémy vytvořit funkční systém. Za tímto účelem jsou organizovány pravidelné společné porady se zástupci krajských úřadů, kteří získané poznatky dále předávají na svých poradách se zástupci obcí. Právě společná jednání a dále také zapojení do připomínkových řízení představují nejefektivnější způsob výměny informací a diskuzí nad aktuálními tématy.

Z neaktuálnějších témat je potřeba zmínit zejména zajištění připravenosti krajských úřadů a obecních úřadů ORP na možné mimořádné události a krizové situace. Jako nejefektivnější forma se jeví vypracování plánovacího dokumentu, který by popisoval způsob zajištění činnosti úřadu při personálním a technickém úbytku za konkrétní mimořádné události a krizové situaci. Odstranění absence povinnosti zpracovat obdobný dokument v právním předpise bude v následujícím období jedním ze stěžejních úkolů.

Vedle metodických a podpůrných činností je na úrovni samosprávných celků věnována pozornost cvičením složek IZS a orgánům krizového řízení v průběhu kterých jsou jednotlivé postupy prakticky vyzkoušeny a zkušenosti následně zapracovány do plánovacích dokumentů. Jako příklad je možné uvést stále důležitější spolupráci s NNO, nebo činnosti v rámci přeshraniční spolupráce viz kapitola 3.2 Cvičení složek IZS.

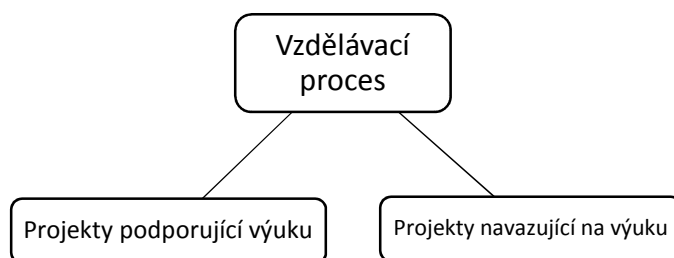
Samotným promítnutím zkušeností a závěrů do plánovacích dokumentů by však byl systém ochrany obyvatelstva pouze poloviční. Velká pozornost je proto věnována prezentaci jednotlivých informací srozumitelnou formou občanům. Tuto roli plní zpravidla „portály krizového řízení“, které představují určitý rozcestník pro přístup ke všem nezbytným informacím. Na realizaci těchto portálů se velmi často také podílejí NNO při čemž bude potřeba tuto problematiku sjednotit, nebo alespoň usměrňovat. PVČ představuje klíčovou roli v systému ochrany obyvatelstva, proto ji bude v následujícím období z úrovně státní správy věnována maximální pozornost.

5. Vyhodnocení strategických priorit koncepce

5.1 Širší zapojení občanů do systému ochrany obyvatelstva

Maximální připravenost společnosti na předcházení a zvládnání mimořádných událostí je možné dosáhnout pouze cíleným vzděláváním všech skupin obyvatelstva včetně přípravy odborníků. Praxe ukazuje, že optimálním způsobem vzdělání obyvatelstva je jeho příprava zejména v rámci povinné školní docházky.

Cílem je dlouhodobá příprava k získání znalostí a dovedností vedoucích k prevenci a zvládnání mimořádných událostí, k ochraně života a zdraví. Pouze tato forma vzdělávání významnou měrou přispěje ke zvýšení připravenosti celé společnosti. Celý systém je dále doplňován a rozvíjen projekty a jednorázovými akcemi, jak na podporu samotného vzdělávání, tak pro ty cílové skupiny, které se již tohoto procesu nezúčastňují (obyvatelstvo v produktivním věku, senioři apod.).

Obr. č. 1 Schéma vazeb podporujících proces vzdělávání

Nespornou výhodou pravidelného a povinného vzdělávání je skutečnost, že se informace předávají postupně, lze je opakovat, utvrzovat, procvičovat a tím získávat dovednosti, což v konečném důsledku přispívá i ke změně postojů k otázce vlastní bezpečnosti. Výsledkem by mělo být „zautomatizování“ postupů jedince v kritické situaci. Jednorázová informace nikdy nesplní tento účel.

Vzhledem k rozsahu systému ochrany obyvatelstva je však naprosto nezbytné nastavit pravidla pro jednotnou prezentaci a výuku ochrany obyvatelstva, a to bez ohledu na to, zda jsou tyto informace poskytovány v rámci pravidelné výuky nebo prostřednictvím projektů a akcí. Je však nezbytné, kromě samotné prezentace výsledků práce, zdůrazňovat zároveň i důvody činnosti a opatření realizovaných v oblasti ochrany obyvatelstva.

Úkol č. 4) Vytvořit metodický pokyn pro prezentaci výsledků a propagaci činnosti v oblasti ochrany obyvatelstva s cílem přispět k popularizaci a správnému pochopení této problematiky u obyvatelstva a zvýšit jejich schopnost sebeochrany.

Termín: 2016
Odpovídá: MV
Součinnost: MZd, MO

Stav plnění: Ke splnění uvedeného úkolu vznikl pracovní tým HZS ČR složený z vybraných tiskových mluvčích a koordinátorů PVC. Byla provedena základní analýza současného stavu v prezentaci a

propagaci ochrany obyvatelstva. **Vzhledem k rozsáhlosti úkolu bude prodloužen termín jeho plnění do roku 2017.**

Další postup:

- Zpracování návrhu základní struktury metodiky, obsahující základní cíle, roviny komunikace, vydefinování realizátorů PR, popis cílových skupin, základní témata komunikace, popis možností, forem, definování základních pravidel a podmínek pro úspěšnou komunikaci s veřejností.
Termín: 2016
- Implementace metodiky do podmínek HZS ČR, její otestování.
Termín: 2017
- Zpracování základních pravidel PR v ochraně obyvatelstva pro další úřady a organizace.
Termín: 2017

Úkol č. 7) Sjednotit a koordinovat projekty v oblasti preventivně výchovné činnosti z centrální úrovně a zamezit tak nekoordinovanému vynakládání finančních prostředků z veřejných rozpočtů. Vytvořit systém jejich vyhodnocování a realizace, včetně promítnutí závěrů do další realizace preventivně výchovné činnosti.

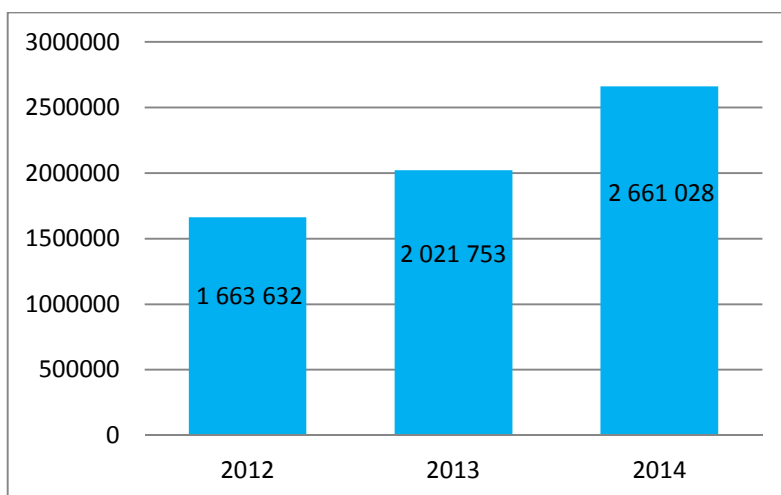
Termín: 2016

Odpovídá: MV

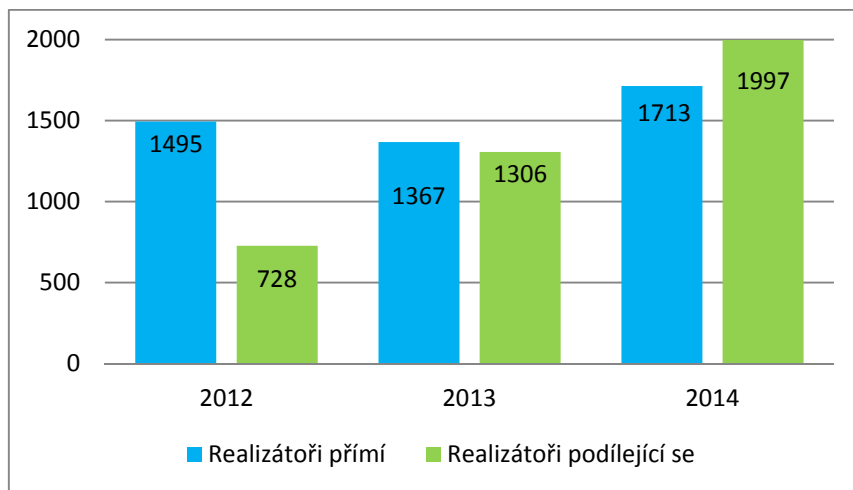
Součinnost: dotčená ministerstva, jiné ústřední správní úřady a kraje

Stav plnění: K plnění úkolu byl ustanoven pracovní tým HZS ČR, který provedl kompletní zmapování preventivně výchovné činnosti u HZS ČR. Pozornost byla zaměřena na vynaložené finanční a personální zdroje (viz graf č. 1 a č. 2), na počet osob, které se těchto akcí zúčastnily (od roku 2012 do současnosti). Kompletní analýza současného stavu přípravy obyvatelstva je uvedena v příloze č. 2.

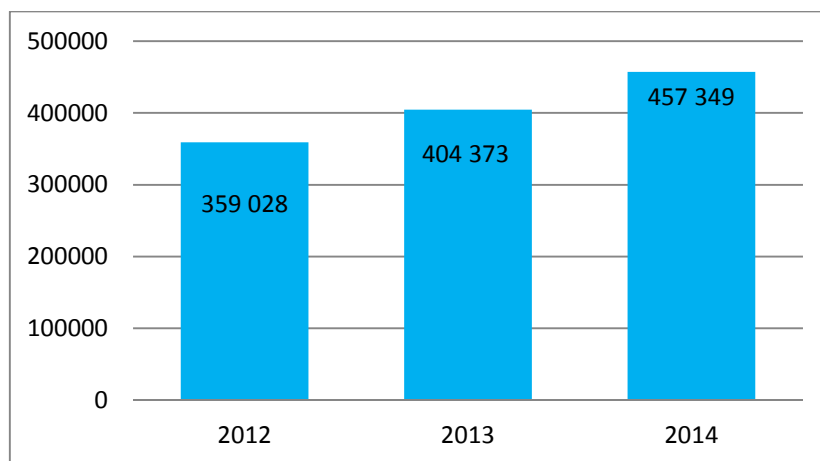
Vzhledem k rozsáhlosti úkolu bude prodloužen termín jeho plnění do roku 2017.

Graf č. 1 Přehled vynaložených finančních prostředků na PVC u HZS ČR

Graf č. 2 Přehled počtů příslušníků přímých či podílejících se na PVC

Graf č. 3 Přehled počtů účastníků (celkově osloveno okolo 1,3 mil. osob, avšak z velké části obsahuje toto číslo jednorázové akce, které neřeší systematický přístup)

Další postup:

- Vytvořit materiál obsahující výčet cílových skupin, nejvhodnějších forem výuky a vzdělávání, kterými je možno tyto skupiny v oblasti ochrany obyvatelstva připravovat a rovněž stanovit základní penzum znalostí pro zajištění jednotného přístupu k výchově a vzdělávání obyvatelstva.
Termín: 2016
- Otestování navrženého systému PVC v rámci HZS ČR.
Termín: 2016
- Stanovit optimální možnosti začlenění zjištěných skutečností do systému přípravy obyvatelstva v rámci veřejné správy, včetně zohlednění efektivity výdeje finančních prostředků a personálního zabezpečení.
Termín: 2017
- Zpracování závěrečné zprávy.
Termín: 2017
- Předávat výsledky pracovní skupiny k úkolu č. 7 meziresortní pracovní skupině k plnění úkolu č. 19 a.
Termín: průběžně

Úkol č. 19) Cestou meziresortní pracovní skupiny analyzovat stávající systém výchovy a vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva (vzdělávání obyvatelstva, odborníků, učitelů, lektorů atp.), navrhnout systémové změny a opatření k odstranění stávajících nedostatků a tento systém legislativně zakotvit.

Termín: 2020

Odpovídá: MV, MŠMT

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: Vzhledem k rozsahu úkolu byla jeho realizace rozdělena do dvou paralelních linií:

- Výchova a vzdělávání obyvatelstva (úkol č. 19a): vznikla meziresortní pracovní skupina složená ze zástupců MV (MV-GŘ HZS ČR, PP ČR, OBP), MZ, MD, MO a MŠMT, do které byl přizván zástupce České školní inspekce a zástupci vysokých škol připravující budoucí pedagogy. Jejím úkolem bude zmapovat stávající situaci vzdělávání ve školách v oblasti bezpečnosti a navrhnout optimální řešení vedoucí ke zkvalitnění tohoto procesu.
- Vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti (úkol č. 19b): základní zhodnocení stavu v této oblasti provedl pracovní tým HZS ČR. K plnění uvedené části úkolu bude přizvána meziresortní odborná pracovní skupina při VCNP řešící vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti. Úkolem skupiny bude zhodnotit aktuálnost Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení³⁴, Společného minima pro potřeby vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti³⁵ a Studijních základů pro budoucí učitele³⁶. Následně optimalizovat stávající systém vzdělávání v této oblasti a případně navrhnou opatření k jeho zlepšení.

19a) Výchova a vzdělávání obyvatelstva

Problematika ochrany obyvatelstva se v rámci systému vzdělávání objevuje v RVP ZV, kde je definována jako „ochrana člověka za mimořádných událostí“, která prostupuje napříč celým systémem vzdělávání:

- předškolní vzdělávání: zaměřeno zejména na základní pravidla bezpečného chování a seznámení se záchrannými složkami,
- základní vzdělávání: provedeno rozšíření a specifikace problematiky OČMU v jednotlivých vzdělávacích oblastech, problematika je začleněna v 7 z 9 oblastí (Cizí jazyk, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce). Zaměřeno zejména na specifikaci dílčích výstupů výuky a k rozšíření učiva,
- střední vzdělávání: obsah a rozsah výuky neodpovídá současným potřebám. Revize vzdělávacích programů je plánována až od roku 2017. Zahájena spolupráce na tvorbě metodických materiálů pro učitele středních škol a gymnázií, které budou akceptovat aktuální potřeby vzdělávání v této oblasti.

Zárukou kvalitní výuky v této oblasti je kvalitní **příprava učitelů**, kteří by měli problematiku OČMU vyučovat.

Pozornost je věnována:

- Přípravě stávajících učitelů:

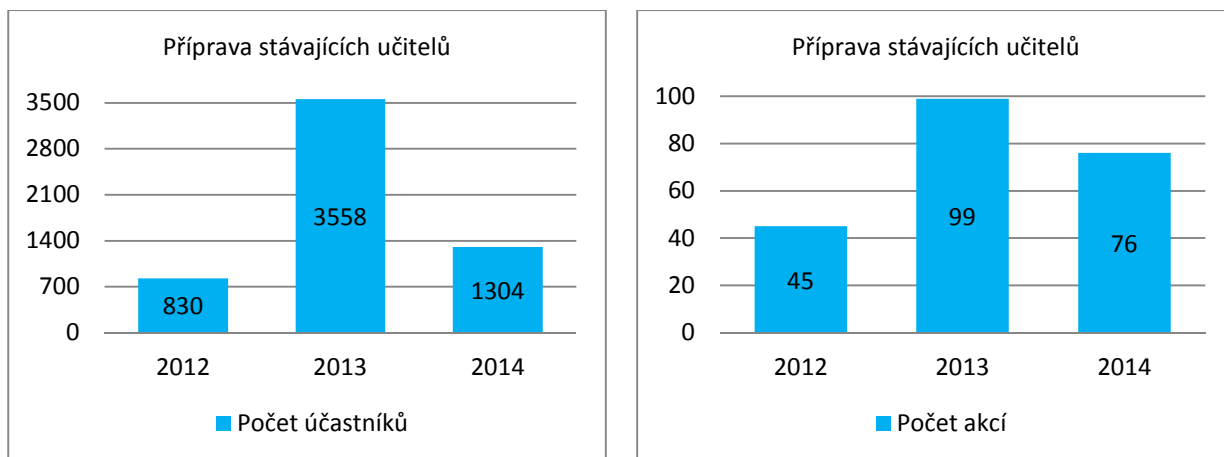
³⁴ Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 14 ze dne 16. listopadu 2004

³⁵ Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 32 ze dne 3. července 2007

³⁶ Usnesení vlády č. 734 ze dne 5. října 2011 - Začlenění tématik "Ochrana člověka za mimořádných událostí, péče o zdraví a dopravní výchova" do studijních programů pedagogických fakult

Akreditace vzdělávacích programů pro učitele základních a středních škol je obsahově zaměřena více do praxe na vhodné formy výuky, metody práce, pomůcky a případně příklady dobré praxe. Kurzy jsou zařazeny do systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Kurzy jsou uskutečňovány v režii NIDV nebo HZS ČR.

Graf č. 4 Přehled počtů účastníků a akcí v přípravě stávajících učitelů
(V prvním pololetí roku 2013 byly realizovány kurzy organizované NIDV jako resortní úkol MŠMT - reakce na aktualizovaný RVP ZV, díky tomu se podařilo v uvedeném roce proškolit historicky nejvíce učitelů)

Takto koncipované kurzy se setkávají u pedagogů s pozitivním ohlasem, což dokazují výsledky dotazníkového šetření mezi účastníky těchto kurzů (cca 93 % účastníků ohodnotilo vzdělávací kurz pro svou praxi jako velmi přínosný).

- Příprava budoucích učitelů:

Tematika OČMU, péče o zdraví a dopravní výchova byla začleněná do studijních programů pedagogických fakult³⁶ (vznik tzv. studijních základů). Tyto studijní základy obsahují elementární rámec znalostí učitele, který by měl problematiku OČMU vyučovat ve školách. Na tvorbě studijních základů se podílely mimo resort MŠMT také zástupci MZ, MD a MO. Implementace těchto studijních základů je ponechána v kompetenci konkrétní školy dle jejich podmínek.

HZS ČR nabídl vysokým školám pomoc při naplňování výše uvedeného usnesení vlády, zejména poskytnutím lektorů, tvorbou vzdělávacích materiálů, vedením a oponováním bakalářských, diplomových prací a konzultační činností.

19b) Vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti

Vzdělávání se uskutečňuje v souladu s Koncepcí vzdělávání v oblasti krizového řízení³⁷ (Koncepce vzdělávání), která má za cíl nastavit základní systém přípravy osob v dané oblasti. Vzdělávání tak probíhá ve dvou úrovních:

- získání kvalifikace cestou vyššího odborného vzdělávání nebo vysokoškolského,
- dalším profesním vzděláváním.

³⁷ Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 14 ze dne 16. listopadu 2004

Vyhodnocení tohoto vzdělávání dosud probíhalo formou samostatného materiálu na jednání BRS, tzv. Zprávy o zhodnocení průběhu plnění Konceptce vzdělávání v oblasti krizového řízení a stanovení dalšího postupu ve čtyřletých intervalech. Nově se tato zpráva stane součástí zprávy o stavu ochrany obyvatelstva, tj. vzdělávací aktivity pro odbornou veřejnost v oblasti bezpečnosti se budou nově vyhodnocovat ve tříletých cyklech. **Kompletní Zpráva o zhodnocení průběhu plnění Konceptce vzdělávání v oblasti krizového řízení je uvedena v příloze č. 4.** Dále bude věnovaná pozornost stěžejním oblastem a závěrům.

Vzdělávání jednotlivých cílových skupin v rámci dalšího profesního vzdělávání probíhalo v letech 2012 – 2014 následovně.

a) Úředníci územních samosprávných celků

Vzdělávání se uskutečňuje formou kurzů ve vzdělávacích zařízeních Institutu pro veřejnou správu Praha k získání tzv. zvláštní odborné způsobilosti dle pracovního zařazení a je zaměřeno na tyto oblasti:

- krizové řízení při nevojenských krizových situacích,
- obrana státu,
- ochrana obyvatelstva,
- systém krizového řízení v působnosti vybraných rezortů (doprava, průmysl a obchod, zemědělství, zdravotnictví),
- vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek,
- hospodářská opatření pro krizové stavy,
- integrovaný záchranný systém a požární ochrana,
- ochrana utajovaných informací.

Rozsah kurzu k získání odborné způsobilosti je 60 hodin. K doplnění dalších znalostí jsou dále organizovány odborné kurzy např. kurz „Krizový zákon“ a kurz průběžného vzdělávání „Krizové řízení“.

b) Státní a ostatní zaměstnanci ve správních úřadech

Jedná se o členy vrcholového a středního managementu s obecnou nebo přímou odpovědností v krizovém řízení a o úředníky „specialisty“. Vzdělávání této cílové skupiny zabezpečují přímo jednotlivé úřady pro své zaměstnance. Vzdělávání probíhá nejčastěji formou odborných seminářů a konferencí nebo aktivním podílem na vzdělávacích projektech v rozsahu své působnosti.

S nabytím účinnosti zákona o státní službě³⁸ je pro nově přijímané státní zaměstnance stanovena povinnost vykonat tzv. úřednickou zkoušku, která se skládá z obecné části a části zvláštní, jenž se zaměřuje na vědomosti, schopnosti a odbornou připravenost potřebnou k výkonu činností, kterou v konkrétním oboru služby na služebním místě státní zaměstnanec vykonává.

V rámci vzdělávání v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy probíhá výuka rovněž prakticky.

c) Osoby, jejichž služební vztahy se řídí zvláštními právními předpisy pro ozbrojené síly a bezpečnostní sbory

Vzdělávání příslušníků HZS ČR je zakotveno v Konceptci vzdělávání HZS ČR na roky 2011-2016 s výhledem do roku 2020. V současnosti jsou všichni příslušníci HZS ČR povinni absolvovat jeden ze základních kurzů, které v sobě zahrnují základní znalosti z ochrany obyvatelstva a krizového řízení (kurz Nástupní odborný výcvik a kurz Základní odborná příprava). Součástí vzdělávání u HZS ČR je i příprava

---

³⁸ Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů

jednotek požární ochrany, která je každoročně upřesňována dle aktuálních potřeb a obsahuje základní znalosti z ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

Vzdělávání příslušníků P ČR v oblasti krizového řízení vychází z koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků a zaměstnanců. Pro nově přijaté příslušníky P ČR je tato problematika zajištěna formou vzdělávacího bloku v základní odborné přípravě, kterou musí absolvovat každý příslušník. Pro specialisty zařazené na úseku krizového řízení je vzdělání realizováno formou obligatorních kurzů stanovených dalším odborným požadavkem.

Vzdělávací a výcvikové aktivity poskytované rezortem MO probíhají především v rámci vysokoškolského vzdělávání na katedře krizového řízení Univerzity obrany Brno.

Příslušníci AČR jsou v krizovém řízení vzdělávání v rámci kariérových a odborných kurzů a účastí v kurzech pořádaných v zahraničí, např. v NATO School, Oberammergau, které jsou současně zaměřeny na oblast civilního nouzového plánování.

Za účelem zlepšení vzdělávání MV realizovalo projekt „Zvýšení účinnosti vzdělávacího systému v krizovém řízení v oblasti vnitřní bezpečnosti ve vztahu k odborné připravenosti příslušníků bezpečnostních sborů a zaměstnanců působících v bezpečnostních složkách a v orgánech krizového řízení (s přihlédnutím ke specifickým jednotlivých úrovní orgánů krizového řízení a bezpečnostních složek)“. Z projektu vznikla řada výstupů, mezi které patří např. Příručka pro obce, Metodika pro organizaci a zabezpečování vzdělávání a další.

d) Osoby u právnických osob a podnikajících fyzických osob, jejichž pracovní náplň je dotčena povinnostmi ve vztahu ke krizovému plánování

Pro tuto cílovou skupinu se kurzy neuskutečňují pravidelně, jsou pro ně určeny některé specifické kurzy připravované jednotlivými ministerstvy, vysokými školami nebo dalšími vzdělávacími institucemi, nebo se reaguje na jejich specifické potřeby a požadavky.

e) Volení a další funkcionáři nepodléhající požadavkům na vzdělání podle zvláštních právních předpisů a vyžadující individuální přístupy

Jedná se zejména o starosty obcí s rozšířenou působností, primátory statutárních měst, starosty obcí případně další zastupitele. Vzdělávání této cílové skupiny organizuje a provádí HZS ČR v součinnosti s dotčenými rezorty a orgány územní správy a samosprávy zpravidla jedenkrát za volební období. Poslední takto organizovaná příprava pro primátory statutárních měst, starosty ORP a starosty obcí se uskutečnila v prvním pololetí 2015.

Starostové obcí (ORP) byli v rámci přípravy seznámeni např. se základní problematikou týkající se přípravy a řešení mimořádných událostí a krizových situací, bezpečnostní systém ČR, ochranu obyvatelstva, vzdělávání a preventivně výchovná činnost, integrovaný záchranný systém a jednotky požární ochrany, geografický informační systém HZS ČR, řešení problematiky veřejného pořádku v působnosti obcí (ORP), spolupráce s P ČR, problematika práva shromažďovacího, financování opatření při řešení mimořádných událostí a krizových situací, systém hospodářských opatření pro krizové stavy, činnost povodňových orgánů obcí a ORP, místo a úloha resortu zdravotnictví při řešení mimořádných událostí a krizových situací, úkoly k zajišťování obrany.

f) Vzdělávání budoucích odborníků v oblasti bezpečnosti v rámci vysokoškolského studia

V současnosti vzdělávání v oblasti bezpečnosti na vysokých školách zažívá nebývalý boom, mnohdy však na úkor kvality. K ujednocení výuky bylo schváleno BRS³⁹ tzv. Společné minimum pro potřeby vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti, které sice stanovuje určitý obsahový základ, neřeší ale

³⁹ Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 32 ze dne 3. července 2007

rozsah jednotlivých problematik a jejich zařazení do vzdělávacích programů. V praxi je proto běžné, že pokud už škola vytvoří vzdělávací program odpovídající tomuto dokumentu, z hlediska rozsahu jednotlivých problematik je nevyvážený a nevyhovuje přípravě budoucích odborníků z pohledu praxe.

V zájmu zkvalitňování přípravy odborníků v oblasti bezpečnosti se proto jeví jako nezbytné úzce provázat praxi s akademickou obcí a zintenzivnit spolupráci s vysokými školami připravujícími budoucí odborníky v oblasti bezpečnosti.

Další postup plnění úkolu č. 19:

Plnění úkolu č. 19 bude nadále rozděleno na dva samostatné úkoly.

Úkol 19a) Zmapovat stav výchovy a vzdělávání v ochraně obyvatelstva ve školách a navrhnout optimální řešení pro zkvalitnění tohoto procesu.

Termín: 2020

Odpovídá: MV, MŠMT

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Další postup:

- Provedení podrobné analýzy současného stavu výuky všech bezpečnostních témat ve školách (OČMU, POKOS, dopravní výchova, první pomoc, terorismus apod.).
Termín: 2016
- Navrhnout opatření k optimalizaci vzdělávacího procesu v oblasti bezpečnosti.
Termín: 2018

Úkol 19b) Optimalizovat pravidla vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti tak, aby odpovídala novým trendům a potřebám současné společnosti.

Termín: 2020

Odpovídá: MV

Součinnost: odborná pracovní skupina VCNP ke vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti

Další postup:

- Provedení podrobné analýzy současného stavu vzdělávání odborníků.
Termín: 2017
- Zpracování Programu vzdělávání odborníků, který bude zohledňovat nové trendy a potřeby.
Termín: 2020

5.2 Širší zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do přípravy na mimořádné události a krizové situace v duchu Koncepce

Úkol č. 13) V rámci systému ochrany obyvatelstva identifikovat potenciálně nebezpečné provozovatele a zapojit je do systému prevence, přípravy a řešení mimořádných událostí a krizových situací. Nastavit systém zpětné kontroly a zefektivnit možnosti „preventivního“ zásahu při odůvodněném podezření na riziko vzniku mimořádné události nebo krizové situace.

Termín: 2018

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: Z úkolů uvedených v Koncepci bylo ve sledovaném období plněno širší zapojení uvedených subjektů do systému ochrany obyvatelstva a to v rámci nového zákona o prevenci závažných havárií a také návrhu nového atomového zákona. Cílem bylo nastavit pravidla pro zapojení potenciálně nebezpečných provozovatelů do přípravy na řešení mimořádných událostí a krizových situací. Výsledkem je:

- Povinnost provozovatelů na svůj náklad pořídit, udržovat a provozovat v zóně havarijního plánování koncové prvky varování.
- Spolupracovat na zajištění havarijní připravenosti, informování veřejnosti a podílet se na preventivně výchovné činnosti.

Za výše uvedeným účelem bylo uzavřeno Prohlášení o strategické součinnosti s ČEZ, a.s., ve kterém byla definována úroveň spolupráce.

Realizovaná činnost v této oblasti bude každoročně vyhodnocována a s ohledem na dosažené výsledky za předchozí období a aktuální potřeby bude na následující kalendářní rok stanoven rozsah konkrétních závazků stran Prohlášení realizovaných v zónách havarijního plánování obou jaderných elektráren.

Obdobná spolupráce s právníky a podnikajícími fyzickými osobami spadajícími do režimu zákona o prevenci závažných havárií již v současné době funguje např. v Moravskoslezském kraji, kdy se vytýpaní provozovatelé podílejí formou spolupráce na zajištění provozu systému stacionárního monitoringu a vyrozumění.

Další postup:

- Zahájit jednání s MZe o začlenění provozovatelů vodních děl I. kategorie do příprav na řešení a v případě vzniku do odstraňování následků mimořádných událostí a krizových situací vzniklých v souvislosti s jejich činností.
Termín: 2015
- Připravit podklady pro změnu legislativy (novela vodního zákona), která stanoví povinnosti provozovatelů vodních děl I. kategorie při přípravě a řešení mimořádných událostí a krizových situací.
Termín: 2016
- Provést analýzu existence dalších potenciálně nebezpečných provozovatelů, u kterých bude nutná právní úprava zapojení do přípravy a řešení mimořádných událostí a krizových situací.
Termín: 2016
- Navrhnout systém státního dozoru v oblasti ochrany obyvatelstva pro objekty dotčené požadavky ochrany obyvatelstva (vydefinovat objekty dotčené požadavky ochrany obyvatelstva, stanovit vhodný způsob kodifikace, zajistit vzájemnou výměnu informací s paralelně běžícím úkolem č. 14).
Termín: 2017
- Na základě zkušeností z řešení reálných situací (např. nelegální sklady nebezpečných chemických látek nebo výbušnin, následky sněhových kalamit) navrhnout způsob realizace preventivního zásahu odstranění bezprostředního ohrožení složkami IZS.
Termín: 2017

Úkol č. 14) Nastavit systém práv, povinností a státní kontroly u objektů, ve kterých se nachází velké množství obyvatel, a které mohou být postiženy možnou mimořádnou událostí či krizovou situací.

Termín: 2018

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: K plnění úkolů byl ustanoven pracovní tým, který ve spolupráci s vybranými vysokými školami na území Středočeského kraje zahájil zpracování analýzy vybraných objektů s výskytem velkého množství obyvatel (nákupní centra, objekty kulturního a sportovního dění, dopravní uzly) a jejich bezprostředního ohrožení. Objekty, ve kterých se nachází velké množství obyvatel, mohou být, v případě vzniku mimořádné události nebo krizové situace, místem, ve kterém lze preventivními opatřeními či přesným plnění předem zpracovaných plánů a postupů zamezit případným obětem, zraněním, větším hmotným škodám či panice s dalšími důsledky.

Další postup:

- Provést identifikaci objektů, ve kterých se nachází velké množství obyvatel.
Termín: 2016
- Zpracovat analýzu ohrožení identifikovaných objektů s využitím připravené metodiky pro analýzu rizik na úrovni krajů.
Termín: 2017
- Nastavit systém kontroly u objektů dotčených požadavky ochrany obyvatelstva.
Termín: 2017
- Nastavit systém spolupráce a výměny informací s managementem objektů s velkou koncentrací obyvatelstva.
Termín: 2017
- Nastavit systém práv, povinností a státní kontroly pro objekty, ve kterých se nachází velké množství obyvatel.
Termín: 2018
- Zpracovat postupy činností pro případ vzniku mimořádné události či krizové situace v objektech s velkou koncentrací obyvatel.
Termín: 2018

5.3 Zvýšení odolnosti a ochrany prvků kritické infrastruktury

Úkol č. 16) Precizovat systém ochrany kritické infrastruktury (např. revidovat nebo doplnit stanovená odvětví kritické infrastruktury) a vymezit prováděcími právními předpisy nebo technickými normami konkrétní požadavky na realizaci jednotlivých typů ochrany (fyzická, personální, informační, kybernetická atp.) kritické infrastruktury. Vytvořit platformu pro vzájemnou výměnu dat, informací a zkušeností se subjekty kritické infrastruktury. Zapojit subjekty kritické infrastruktury do procesu tvorby legislativních a metodických dokumentů.

Termín: 2018

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: Problematikou ochrany kritické infrastruktury se v ČR zabývá Odborná pracovní skupina Výboru pro civilní nouzové plánování k řešení problematiky základních funkcí státu a kritické infrastruktury. V letech 2013 a 2014 zpracovala pracovní skupina pro vládu informaci o své činnosti

a aktuálním stavu řešení problematiky ochrany kritické infrastruktury v ČR^{40, 41}. Od roku 2015 jsou tyto údaje předkládány jako součást této zprávy.

Byla provedena novelizace nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, upravující terminologické změny a obsahující zapracování problematiky kybernetické bezpečnosti a dalších požadavků vyplývajících z aplikační praxe.

Mezi významné změny v odvětvových kritériích patří:

- změna limitu výkonu v oblasti výroby elektřiny,
- nové kritérium pro vedení v oblasti distribučních soustav,
- nová oblast centrálního zásobování teplem,
- nové kritérium pro určení stanic HZS ČR.

Nejzásadnější změna byla provedena v odvětví komunikačních a informačních systémů, do kterého je nově vložena oblast (pododvětví) kybernetické bezpečnosti. Tato obsahuje kritéria pro určení informačních nebo komunikačních systémů prvkem kritické infrastruktury, ve vazbě na zákon o kybernetické bezpečnosti. Kritéria vycházejí z míry intenzity vlivu daného informačního nebo komunikačního systému na činnost jak již určeného, tak nového prvku kritické infrastruktury a z jeho nenahraditelnosti.

Evropská legislativa⁴² stanovuje pro členské státy k zajištění činnosti Galileo a EGNOS povinnosti přijmout nezbytná opatření, která by měla být minimálně taková, jaká vyžaduje směrnice Rady⁴³, resp. taková jaká jsou stanovena pro ochranu kritické infrastruktury. V návaznosti na tyto povinnosti bylo do kritické infrastruktury zahrnuto kritérium pro určení Evropského globálního navigačního družicového systému, respektive Agentury GSA (European Global Navigation Satellite System Agency), která sídlí v Praze.

S ohledem na získané zkušenosti z ochrany kritické infrastruktury bude nezbytné nalézt odpovídající a realizovatelný způsob určování prvků kritické infrastruktury v odvětvích, u kterých dosud nebyly určeny žádné prvky a která v současné době představují nenaplněná odvětví.

Další postup:

- Revize stávajících odvětví kritické infrastruktury s ohledem na zkušenosti z procesu určování.
Termín: 2017
- Vymezit požadavky na všechny typy ochrany (fyzická, personální, kybernetická,...) pro jednotlivá odvětví či oblasti kritické infrastruktury a jejich stanovení formou právních předpisů či závazných norem.
Termín: 2018
- Provázat jednotlivá odvětví a zvážit možnosti domino efektů, zejména v návaznosti na odvětví energetiky a oblast kybernetické bezpečnosti.
Termín: 2018
- Rozvíjet a zefektivnit spolupráci mezi všemi zainteresovanými subjekty – státní správou, subjekty kritické infrastruktury i výzkumnými organizacemi (jasná pravidla komunikace mezi

---

⁴⁰ Usnesení vlády č. 74 ze dne 30. ledna 2013 - Průběžná informace o plnění Národního programu ochrany kritické infrastruktury

⁴¹ Usnesení vlády č. 1029 ze dne 8. prosince 2014 - Informace o řešení problematiky ochrany kritické infrastruktury v České republice

⁴² Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1285/2013 o zřízení evropských systémů družicové navigace a jejich využití a o zrušení nařízení Rady č. 876/2002/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 683/2008/ES

⁴³ Směrnice Rady 2008/114/EC o určování a označování evropských kritických infrastruktur

státní správnou a subjekty kritické infrastruktury, zapojení subjektů kritické infrastruktury do tvorby metodických a legislativních materiálů).

Termín: průběžně

- Pokračovat ve výměně zkušeností zejména v rámci pracovních skupin na půdě Evropské unie a zvažovat zapojení do evropských projektů týkajících se ochrany kritické infrastruktury.

Termín: průběžně

- Pokračovat v aktualizaci prvků kritické infrastruktury.

Termín: průběžně

5.4 Cílená podpora vědy a výzkumu, vývoje, inovací

Úkol č. 5) Vytvořit platformu pro efektivní výměnu informací a zkušeností mezi výzkumnými pracovišti, akademickou obcí a aplikační sférou. V rámci vytvořeného systému usilovat o sjednocení přístupů k výuce problematiky ochrany obyvatelstva na vysokých školách. Analyzovat možnosti podpory odborného růstu pracovníků v oblasti výzkumné, vývojové a inovační podpory ochrany obyvatelstva. Vytvořit prostředek ke sdílení výstupů výzkumné, vývojové a inovační činnosti a vzájemné komunikace mezi aktéry předmětné problematiky.

Termín: 2016

Odpovídá: MV

Součinnost: MZd, MO, vybrané vysoké školy

Stav plnění: K zajištění efektivní výměny informací a zkušeností byla jako pracovní orgán Vědecké rady MV-GŘ HZS ČR zřízena odborná Platforma ochrany obyvatelstva. Jejími členy byli jmenováni zástupci:

- Univerzity obrany,
- Policejní akademie ČR,
- Fakulty bezpečnostního inženýrství, Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava,
- Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně,
- Fakulty biomedicínského inženýrství, Českého vysokého učení technického,
- MV-GŘ HZS ČR, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč,
- Střediska bezpečnostní politiky Institutu politologických studií, Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze.

S ohledem na projednávanou problematiku bezpečnosti byli fakultativně dále jmenováni zástupci:

- MV - odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality,
- MV - odboru bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání.

Další postup:

- Realizovat výměnu informací a zkušeností cestou platformy ochrany obyvatelstva.
Termín: průběžně
- S ohledem na význam podporovat rozvoj specializovaných kapacit výzkumné podpory bezpečnostního systému v dalších řídicích dokumentech politiky výzkumu, vývoje a inovací a řídicích a strategických dokumentech operačních programů zasahujících do výzkumné oblasti (zejména RIS3) i v jednotlivých výzvách těchto operačních programů.
Termín: průběžně

- Rozpracovat problematiku vazeb podpory výzkumných projektů na transfer znalostí a řízení inovací v uživatelské sféře.
Termín: 2016
- Pokračovat v podpoře evaluačních mechanismů.
Termín: průběžně

Úkol č. 6) Provést analýzu možností právního zakotvení problematiky výzkumné, vývojové a inovační podpory ochrany obyvatelstva v rámci bezpečnostního výzkumu České republiky.

Termín: 2016

Odpovídá: MV

Součinnost: ÚV – Sekce pro vědu, výzkum a inovace

Stav plnění: Výzkumná, vývojová a inovační podpora ochrany obyvatelstva je rozvíjena v rámci bezpečnostního výzkumu. Problematika je na národní úrovni řízena zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků⁴⁴. Tento zákon explicitně neupravuje gesce za jednotlivé problematiky, ani konkrétně neupravuje úkoly a pravomoci jednotlivých poskytovatelů veřejné podpory v oblasti řízení a rozvoje jim svěřených oblastí veřejného zájmu.

Komplexní rozbor situace zajištění odpovědnosti a nástrojů poskytovatelů veřejné podpory s ohledem na specifické požadavky bezpečnostního výzkumu je součástí materiálu „Rozvoj systému podpory bezpečnostního výzkumu v ČR po roce 2015“⁴⁵. Tento dokument doporučuje legislativní zakotvení odpovědnosti za bezpečnostní výzkum v gesci MV v oblasti periodického určování a specifikace priorit, formulace, implementace a hodnocení programů podpory a mezinárodní spolupráce. Usnesení Bezpečnostní rady státu zároveň ukládá dotčeným stranám tento požadavek projednat a zohlednit v těchto jednáních specifické požadavky efektivního řízení bezpečnostního výzkumu.

Další postup:

- Vypracovat věcný záměr právního zakotvení problematiky výzkumné, vývojové a inovační podpory ochrany obyvatelstva s cílem dosažení legislativního zakotvení bezpečnostního výzkumu ČR v rámci gesce MV.
Termín: 2016

Úkol č. 15) Rozpracovat „Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“ do připravovaných programů podpory bezpečnostního výzkumu České republiky.

Termín: 2018

Odpovídá: MV, MO

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: Problematika výzkumné, vývojové a inovační podpory ochrany obyvatelstva je v rámci dokumentu Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací součástí priority č. 6 – Bezpečná společnost. Ve vztahu k naplňování úkolu jsou relevantními oblastmi uvedené priority zejména Bezpečnost občanů; Bezpečnost kritických infrastruktur a zdrojů; Krizové řízení a bezpečnostní politika.

Současné programy bezpečnostního výzkumu jsou zpracovány podle § 5 odst. 2 zákona č. 130/2002 Sb. a vycházejí z Národních priorit výzkumu. V souladu s prioritou č. 4 Koncepce ochrany obyvatelstva

⁴⁴ Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁵ Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 32/2015 ze dne 6. června 2015

(Cílená podpora vědy a výzkumu, vývoje, inovací) je jejich naplňováním předpokládán pozitivní dopad na podnikatelský sektor, neboť počítají se zapojením podnikatelských subjektů do bezpečnostního výzkumu a se zvýšením spolupráce s výzkumnou základnou.

Jedná se o následující programy podpory:

- Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2016 - 2021⁴⁶ / program VH

Program je realizovaný formou veřejných zakázek na služby ve výzkumu a vývoji a navazuje na program Bezpečnostní výzkum pro potřeby státu v letech 2010 - 2015. Program realizuje výzkumné potřeby ÚSÚ v oblasti bezpečnosti. Předpokládaná výše veřejné podpory je 600 mil. Kč. Do tohoto programu jsou zapracovány 3 relevantní oblasti priority č. 6 Národních priorit výzkumu do úrovně tzv. stěžejních cílů. Nejde o přímou transpozici. V návaznosti na charakter programu byla struktura stěžejních cílů drobně upravena při úplném zachování věcné podstaty.

- Program bezpečnostního výzkumu ČR 2015 – 2020^{47, 48} / program VI

Program je realizovaný formou veřejných soutěží a navazuje na Program bezpečnostního výzkumu ČR 2010-2015. Předpokládaná výše veřejné podpory je 2 200 mil. Kč. Program realizuje perspektivní projekty navržené výzkumnou sférou. Do tohoto programu jsou transponovány 3 relevantní oblasti priority č. 6 Národních priorit výzkumu v celé šíři do úrovně tzv. dílčích cílů.

Další postup:

- Zkvalitnit systém podpory delegátů HZS ČR v Radách programů bezpečnostního výzkumu včetně vytvoření odborného zázemí pro hodnocení návrhů projektů výzkumu, vývoje a inovací v rámci struktury jednotlivých odborných subjektů HZS ČR.
Termín: 2016
- Zefektivnit proces stanovování výzkumných a inovačních priorit v rámci gesce HZS ČR.
Termín: 2017

5.5 Vyvážené a komplexně využitelné úkoly a nástroje ochrany obyvatelstva

Úkol č. 2) Zdokonalit systém zapojení nestátních neziskových organizací a dobrovolníků do řešení mimořádných událostí a krizových situací.

Termín: 2016

Odpovídá: MV

Součinnost: MPSV, NNO

Stav plnění: K realizaci tohoto úkolu byl zřízen pracovní tým HZS ČR zahrnující také některé členy již dříve ustanovené pracovní skupiny v gesce Ministerstva vnitra. Společným cílem bylo sjednotit přístup k zapojení NNO do procesu přípravy a řešení mimořádných událostí a krizových situací na všech

⁴⁶ Usnesení vlády č. 200/2014 ze dne 2. dubna 2014 - Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2016 - 2021

⁴⁷ Usnesení vlády č. 593/2013 ze dne 9. srpna 2013 - Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015 až 2020

⁴⁸ Usnesení vlády č. 763/2014 ze dne 15. září 2014 - Změna usnesení vlády ze dne 9. srpna 2013 č. 593 o Programu bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015 až 2020 a změna Programu bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2015 až 2020

úrovních řízení. Za tímto účelem byl zpracován informační leták upozorňující na přínosy spolupráce s NNO. Zároveň byl meziresortní skupinou zpracován věcný záměr nového zákona o dobrovolnictví, který zásadním způsobem reaguje na aktuální situaci v dané oblasti.

Složitost problematiky a rozdílné názory na centrální a krajské úrovni nevytvářejí předpoklad pro splnění nastaveného termínu realizace úkolu. Z tohoto důvodu bude konečný termín splnění úkolů prodloužen do roku 2017.

Další postup:

- Sjednotit činnost pracovního týmu HZS ČR s odbornou skupinou MV.
Termín: 2015
- Připravit návrh řešení spolupráce s NNO ve všech fázích cyklu události (prevence, připravenost, řešení, obnova).
Termín: 2016
- Sjednotit způsob spolupráce s NNO při mimořádné události nebo krizové situaci v ČR.
Termín: 2017

Úkol č. 3) Zpracovat analýzu hrozeb pro Českou republiku a její závěry promítnout do metodických a strategických materiálů v oblasti bezpečnosti státu.

Termín: 2016

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: Úkol byl z důvodu přehlednosti rozdělen na dvě části:

- vypracování analýzy hrozeb pro ČR,
- implementace zjištění do materiálů pro zajišťování bezpečnosti státu.

Proces analýzy hrozeb zahrnoval identifikaci jednotlivých hrozeb, analýzu rizik a jejich následné hodnocení. Veškeré kroky jsou průběžně komunikovány s dotčenými ÚSÚ. Celý proces byl nastaven v souladu příslušnou normou managementu rizik (ČSN ISO 31 000).

Za aktivní účasti zástupců ÚSÚ byla provedena prvotní identifikace hrozeb a vytvořen jejich jednotný registr obsahující přes 70 typů nebezpečí. Následně byla provedena pro jednotlivá nebezpečí analýza rizik (analýza předběžná a detailní, tzv. multikriteriální) a hodnocení rizik.

Výsledkem je rozdělení všech identifikovaných typů nebezpečí na nebezpečí s přijatelným (nízkým) rizikem, podmíněčně přijatelným (středním) rizikem a nepřijatelným (vysokým) rizikem. Ze skupiny nepřijatelných rizik vznikl návrh typů krizových situací, který nahradí stávající přehled schválený Bezpečnostní radou státu⁴⁹. Z hlediska přijímání opatření vedoucích k eliminaci, jsou nebezpečí rozlišena dle stupňů řízení do kategorií ústřední, regionální, případně ústřední i regionální.

V současnosti je vedena diskuze nad problematikou dlouhodobé inverzní situace, a zda je to krizová situace, pro kterou je nutné zpracovávat typový plán.

Výsledek analýzy hrozeb bude detailně popsán v závěrečné zprávě, která bude předložena vládě v první polovině roku 2016. Závěry budou dále promítnuty do strategických a koncepčních dokumentů vztahujících se k problematice bezpečnosti státu. Souběžně s tím bude připravena také nová metodika zpracování typových plánů a jejich samotné zpracování.

---

⁴⁹ Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 295/2002 ze dne 14. května 2002

Zároveň bude celý analytický proces dále precizován a zjištěné výsledky analýzy budou využity k vytvoření jednotného přístupu k provádění analýz rizik pro mimořádné události nebo krizové situace v ČR. Cílem je sjednotit postup odpovědných orgánů a zajistit vzájemnou porovnatelnost a vyhodnocení jednotlivých typů hrozeb v souladu s požadavky EU uvedené v mechanismu civilní ochrany.

Další postup:

- Zpracovat a předložit vládě ČR ke schválení závěrečnou zprávu úkolu s vydefinovanými typy krizových situací.
Termín: 2016
- Vytvořit metodiku pro zpracování typových plánů.
Termín: 2016
- Zpracování typových plánů.
Termín: 2017
- Vytvořit jednotný systém analýz rizik pro mimořádné události (havarijní plány krajů).
Termín: 2017
- Pravidelně informovat Evropskou komisi o analyzovaných hrozbách a připravených opatřeních na jejich minimalizaci.
Termín: průběžně

Úkol č. 8) Přizpůsobit systém havarijního plánování výsledkům analýzy hrozeb pro Českou republiku a modernímu pojetí řešení mimořádných událostí a krizových situací. Sjednotit přístup ke zpracování jednotlivých plánovacích dokumentů a tyto navzájem provázet.

Termín: 2017

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: Tento úkol bezprostředně naváže na plnění úkolu „zpracování analýzy hrozeb ČR“. Vzhledem k nezbytnosti provázat velké množství plánovacích dokumentů (obsah, struktura a pojetí), bude nutné **celkový termín realizace posunout do roku 2018.**

Další postup:

- Zahájit realizaci úkolu.
Termín: 2016
- Ustanovit pracovní tým složený ze všech zainteresovaných subjektů.
Termín: 2016
- Připravit věcný záměr řešení přizpůsobení systému havarijního plánování.
Termín: 2017
- Připravit návrhy legislativních změn.
Termín: 2018

Úkol č. 9) Analyzovat jednotlivé legislativní úkoly z Koncepce a navrhnout možné varianty jejich právního uchopení (cestou novelizací, nových právních předpisů nebo norem).

Termín: 2017

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: Analýza právního prostředí v oblastech ochrany obyvatelstva je od roku 2014 rozpracovávána v jednotlivých pracovních skupinách a v roce 2016 bude sumarizována do věcných záměrů jednotlivých právních předpisů s následnou úpravou jejich paragrafového znění. **Vzhledem k posunu termínu plnění některých úkolů je nutné posunout plnění tohoto úkolu do roku 2018.**

Další postup:

- Sumarizovat dílčí výstupy z jednotlivých úkolů a zajistit jejich vzájemnou provázanost.
Termín: průběžně
- Připravit společný věcný záměr všech zjištěných potřeb pro legislativní úpravy.
Termín: 2018
- Předložit společný věcný záměr vedení HZS ČR, MV a následně VCNP k projednání.
Termín: 2018

Úkol č. 10) Připravit záměr či strategii činnosti České republiky v rámci mezinárodních organizací. V širší míře využívat stálého zastoupení Hasičského záchranného sboru České republiky v těchto organizacích k prezentaci dosažených úspěchů v oblasti ochrany obyvatelstva a převzetí gesce za některé dílčí úkoly ochrany obyvatelstva plněné mezinárodními organizacemi.

Termín: 2017

Odpovídá: MV, MZV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: V rámci EU zabezpečovalo MV-GŘ HZS ČR v uplynulých letech kromě bilaterálních vztahů s ostatními členskými státy EU hlavně negociaci v rámci pracovní skupiny Rady pro civilní ochranu a výboru Komise pro civilní ochranu. Mezi zásadní témata posledních let patřilo hlavně projednávání a schvalování mechanismu civilní ochrany Unie⁵⁰, vč. stanovení prováděcích pravidel⁵¹. K dalším tématům patřilo zapojení zdravotně postižených do zvládání katastrof, spolupráce mezi humanitární pomocí a civilní ochranou, schopnost řízení rizik, multinárodní moduly a hromadná evakuace v případě katastrofy v EU.

V uplynulé době se MV-GŘ HZS ČR také aktivně podílelo na realizaci nového přístupu k Evropskému programu na ochranu kritické infrastruktury. Tato zahraniční spolupráce zahrnovala především účast na jednáních s Komisí a kontaktními osobami členských států EU pro ochranu kritické infrastruktury, v rámci poradní skupiny k Evropské referenční síti pro ochranu kritické infrastruktury a seminářů k Výstražné informační síti kritické infrastruktury a Programu „Prevence, připravenost a zvládání následků teroristických útoků a jiných rizik spojených s bezpečností“.

Ve sledovaném období bylo ze strany MV aktivně přistoupeno k účasti na jednotlivých pracovních poradách k přípravě jednotné metodiky zpracování analýz členskými státy EU. Výsledky byly průběžně promítány do činnosti pracovního týmu HZS ČR k analýze hrozeb.

Stálé zastoupení HZS ČR spolupracovalo v oblasti veřejného zdraví s MZd. V této oblasti bylo v roce 2013 vydáno Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady⁵² o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách. Uvedené rozhodnutí řeší předávání informací o hrozbách s přeshraničním dosahem bez ohledu na původce vzniku (chemické, environmentální, biologické a jiné hrozby). Koordinujícím orgánem byla nově ustanovena Health security committee, ve které jsou zastoupeny všechny členské státy EU. Příslušné orgány odpovědné na vnitrostátní úrovni za vydávání varovných hlášení

⁵⁰ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie

⁵¹ Rozhodnutí Komise č. C(2014) 7489, stanovení prováděcích pravidel k mechanismu civilní ochrany Unie

⁵² Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES pro přenosné nemoci

a stanovování opatření potřebných pro ochranu veřejného zdraví jsou tak povinny sdílet informace s okolními státy.

V oblasti NATO plnilo MV - GŘ HZS ČR i v posledních třech letech úkoly při zastupování ČR ve Výboru pro civilní nouzové plánování NATO a ve Skupině pro civilní ochranu NATO v rámci plnění cílů bezpečnostní politiky. Důležitou oblastí stále zůstává úzká spolupráce s aliančním Euroatlantickým koordinačním střediskem pro řešení mimořádných událostí.

Základním dokumentem civilního nouzového plánování NATO je Politická směrnice civilního nouzového plánování NATO na léta 2014 - 2017 (do roku 2013 to byla Ministerská směrnice na léta 2010 - 2013), která stanovuje prioritní činnosti a působnosti v daném období. Materiál Vyhodnocení Ministerské směrnice CNP NATO na léta 2010 - 2013 byl schválen na 58. schůzi VCNP⁵³ a na 59. schůzi VCNP byl schválen materiál Rozpracování Politické směrnice CNP NATO na léta 2014 –2017⁵⁴.

MV - GŘ HZS ČR také nadále koordinuje společný postup příslušných ÚSÚ ČR ve vztahu k NATO za oblast civilního nouzového plánování. Před každým plenárním zasedáním výboru se konají koordinační schůzky zástupců resortů v jednotlivých plánovacích skupinách. Diskutuje se na nich zejména program nadcházejícího jednání výboru a s tím související postupy a instrukce pro českou národní delegaci. Poslední plenární zasedání výboru se konalo v centrále NATO v Bruselu ve dnech 4. a 5. května 2015. Účastníci koordinačních schůzek jsou vždy také informováni o aktivitách v oblasti civilní ochrany EU.

V průběhu roku 2015 došlo k výměně stálého zastoupení HZS ČR při EU a NATO.

Další postup:

- Zabezpečování negociace v rámci pracovní skupiny Rady pro civilní ochranu a výboru Komise pro civilní ochranu.
Termín: průběžně
- Aktivně se účastnit setkání generálních ředitelů pro civilní ochranu EU a dalších jednání a seminářů souvisejících s předsednickou zemí v Radě EU.
Termín: průběžně
- Zajistit ex-ante kondicionalitu vyžadované EU pro zajištění bezproblémového čerpání strukturálních fondů.
Termín: průběžně
- Podílet se na realizaci nového přístupu k Evropskému programu na ochranu kritické infrastruktury.
Termín: průběžně
- Pokračovat v zastupování ČR ve Výboru pro civilní nouzové plánování a Skupině pro civilní ochranu v rámci plnění cílů bezpečnostní politiky.
Termín: průběžně
- Koordinovat společný postup příslušných ústředních správních úřadů ČR ve vztahu k NATO za oblast civilního nouzového plánování a dvakrát ročně zorganizovat koordinační schůzku zástupců resortů v plánovacích skupinách CEPC NATO.
Termín: průběžně
- Zpracovat a na schůzi VCNP předložit zprávu o průběžné realizaci úkolů vyplývajících z Politické směrnice CNP NATO na léta 2014 – 2017.
Termín: 2016

⁵³ Usnesení VCNP č. 375 ze dne 18. března 2014

⁵⁴ Usnesení VCNP č. 379 ze dne 10. června 2014

Úkol č. 11) Zvýšit metodickou a koordinační roli Ministerstva vnitra v oblasti ochrany obyvatelstva směrem k ministerstvům a jiným ústředním správním úřadům. Posílit spolupráci mezi resorty. Vytvořit metodické pomůcky pro realizaci jednotlivých úkolů ochrany obyvatelstva.

Termín: 2017

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: Úkol je plněn cestou společných porad a seminářů a dále projednáváním jednotlivých výstupů z dílčích úkolů dle Koncepce. **Vzhledem k charakteru úkolu (trvalého charakteru) je konečný termín posunut na dobu platnosti Koncepce.**

Další postup:

- Pokračovat v nastaveném systému součinnosti.
Termín: průběžně
- Minimálně jedenkrát za rok uspořádat společný workshop se zástupci ÚSÚ jehož cílem bude seznámení s dosaženými závěry jednotlivých úkolů a trendy v oblasti ochrany obyvatelstva.
Termín: průběžně

Úkol č. 12) Zajistit doplnění zdrojových databází již používaných informačních systémů pro podporu hospodářských opatření pro krizové stavy daty o využitelných věcných zdrojích, které jsou majetkem státu v právu hospodaření příslušných resortů.

Termín: 2017

Odpovídá: SSHR

Součinnost: MV, MO a další dotčená ministerstva a jiné ÚSÚ

Stav plnění: K realizaci úkolu byl v rámci odborné pracovní skupiny k zabezpečení věcnými zdroji ústředního krizového štábu projednán harmonogram realizace dílčích úkolů (tab. č. 8).

ČINNOST	2014		2015		2016 a dál	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Příprava záměru řešení úkolu a návrh harmonogramu						
Schválení postupu a harmonogramu plnění úkolu						
Úprava IS HOPKS (Argis, Krizkom)						
Analýza možností poskytnutí věcných prostředků za KS						
Prvotní naplnění databáze IS Argis daty o VZ v majetku státu						
Doplňování a upřesňování dat o VZ v databázích IS HOPKS						

Tab. č. 8 Harmonogram plnění úkolů při úpravě informačních systémů SSHR

Souběžně byl SSHR specifikován požadavek na úpravu informačních systémů pro podporu hospodářských opatření pro krizové stavy. Konkrétně se jednalo o IS pro plánování věcných zdrojů Argis a IS pro koordinaci a podporu procesů při řešení požadavků na věcné zdroje za krizových stavů Krizkom. Úprava IS Argis byla dokončena a do provozního prostředí zavedena v lednu 2015, úprava IS Krizkom bude do provozního prostředí zavedena během roku 2016. Podle harmonogramu dále probíhá analýza možností poskytnutí věcných prostředků za krizových stavů v rámci působnosti příslušných ministerstev. SSHR předpokládá, že na jejím základě bude do konce roku 2015 možné provést prvotní naplnění databáze IS Argis údaji o identifikovaných věcných zdrojích v majetku státu v právu hospodaření příslušných resortů použitelných za krizových stavů. V roce 2016 a v letech následujících bude probíhat další doplňování této databáze a aktualizace vložených dat.

Další postup:

- Pokračovat v nastaveném plnění úkolu.
Termín: průběžně
- Pokračovat v doplňování databází a aktualizaci již vložených dat.
Termín: průběžně

Úkol č. 17) Vytvořit pravidla a postupy pro realizaci přechodu státu z běžného stavu do stavu ohrožení státu a válečného stavu. Nastavit válečnou organizaci Hasičského záchranného sboru České republiky (včetně vyvázání nezbytných osob z branné povinnosti).

Termín: 2020
Odpovídá: MV, MO

Stav plnění: Připraven návrh nového zákona o HZS ČR, který řeší způsob nastavení a materiálního zabezpečení válečné organizace HZS ČR.

Další postup:

- Připravit konkrétní postupy realizace válečné organizace HZS ČR.
Termín: 2020
- Vyvázat osoby nezbytně nutné pro válečnou organizaci HZS ČR z branné povinnosti.
Termín: 2020
- Ve spolupráci s dotčenými ÚSÚ vytvořit pravidla a postupy pro realizaci přechodu státu z běžného stavu do stavu ohrožení státu a válečného stavu.
Termín: 2020

Úkol č. 18) Definovat a legislativně zakotvit konkrétní úkoly ochrany obyvatelstva (důraz položit zejména na problematiku preventivních opatření, sebeochrany občanů, vazbu na územní plánování a další úkoly ve vazbě na závěry analýzy hrozeb pro Českou republiku) a cestou metodických pokynů a technických norem nastavit detaily jejich technického zabezpečení a provedení. Zaměřit se na identifikaci nových úkolů a analyzovat potřebu zachování či redukce některých stávajících úkolů (např. využití stávajících prostředků individuální ochrany a stálých úkrytů).

Termín: 2020
Odpovídá: MV
Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Stav plnění: Závěry jednotlivých pracovních týmů jsou průběžně vyhodnocovány. Zároveň probíhá rozsáhlá analýza stávajících opatření ochrany obyvatelstva (varování, evakuace, ukrytí, nouzové přežití a další). V současnosti je např. ve schvalovacím procesu úprava používání pohotovostních zásob i pro řešení mimořádných událostí a to pro složky IZS realizující opatření ochrany obyvatelstva. Jednotlivým opatřením jsou věnovány následující odstavce.

Varování, vyrozumění a informování

Varování a informování je jedním z nejdůležitějších opatření ochrany obyvatelstva. V posledních letech bylo úsilí směřováno do postupné obměny starých elektrických (rotačních) sirén za sirény elektronické, jejichž přidaná hodnota je zejména v možnosti předání verbální informace. Tato verbální informace je využívána po zaznění varovného signálu ve formě tísňové informace, kdy jsou obyvatelé informováni o nastalé situaci a o opatřeních, která budou zajištěna péčí státu (obce) i o činnostech, u kterých se očekává, že je provedou obyvatelé. Byla zahájena jednání s mobilními operátory o předání tísňové

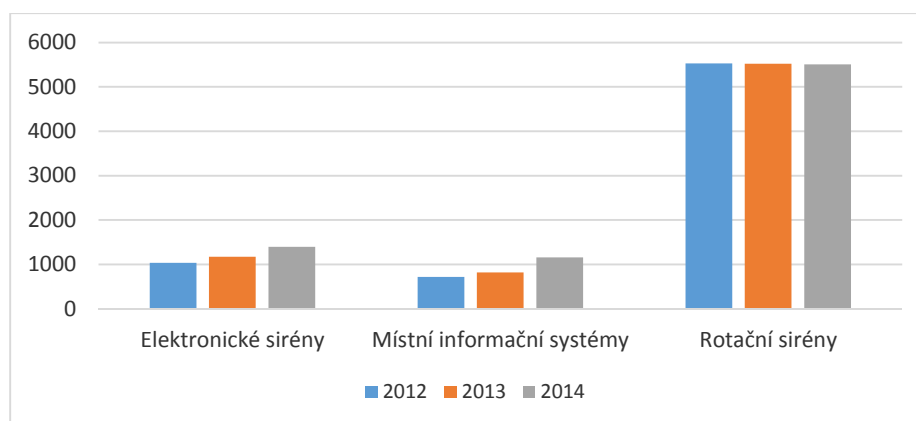
informace na postižené území formou SMS, zejména v místech na kterých nejsou koncové prvky varování (zapojené do JSVV) schopné předat verbální informaci (cca na 60 % území). Předání by zajišťovaly operační a informační střediska HZS krajů.

Dále byla věnována pozornost možnosti zkvalitnění koncových prvků varování nahrazením rotačních sirén místními informačními systémy (obecními rozhlasy). Tyto systémy mají, jsou-li využívány jako koncové prvky varování, vlastnosti elektronických sirén. Pro tuto modernizaci jsou, v místech ohrožení přirozenými či zvláštními povodněmi, využívány projekty na bázi operačních programů životního prostředí, které přispívají ke snížení nebezpečí vyplývající z možných povodní v dané lokalitě. V těchto případech jsou žadateli o dotaci finančních prostředků z operačních programů obecní úřady (příp. regionální společnosti), u nichž toto nebezpečí hrozí.

Koncové prvky varování, demontované v rámci modernizace, jsou dále využívány pro pokrytí území varovným signálem.

KONCOVÉ PRVKY VAROVÁNÍ	2012	2013	2014
Elektronické sirény	1035	1171	1400
Místní informační systémy	722	822	1161
Rotační sirény	5525	5518	5 ⁵⁰⁴
CELKEM	7282	7571	8065

Tab. č. 9 Přehled počtů jednotlivých koncových prvků varování zapojených do JSVV

Graf č. 5 Počet koncových prvků varování v letech 2012 - 2014

V místech, kde nejsou koncové prvky varování rozmístěny, jsou využívány mobilní varovací prostředky (např. Moravskoslezský kraj využívá mobilní sirény, které jsou k dispozici na všech územních odborech).

Pro zabezpečení vyrozumění orgánů krizového řízení a složek IZS je zavedeno tzv. prioritní spojení. Toto prioritní spojení umožňuje určeným orgánům komunikovat i v době, kdy je zvýšený požadavek na uskutečnění telefonních hovorů všemi uživateli dané sítě. Jedná se zejména o období, kdy probíhá na daném území krizová situace nebo rozsáhlá mimořádná událost např. povodně.

Další postup:

- Pokračovat v modernizaci koncových prvků varování ve vlastnictví HZS ČR (náhrada elektrických elektronickými) s využitím Operačního programu Životní prostředí, vč. technické podpory.
Termín: průběžně
- Iniciovat rozšíření možností předávání tísňové informace obyvatelům formou SMS zpráv.
Termín: 2016

- Prosadit využívání mobilní aplikace pro rozesílání SMS zpráv u všech mobilních operátorů působících na území ČR.
Termín: 2016 (zkušební provoz), 2017 (nasazení na všech OPIS, ostrý provoz)
- Aktivně využívat v následujícím programovém období Strukturálních fondů EU 2014-2020 finanční prostředky z Operačního programu Životní prostředí.
Termín: průběžně
- Společně s žadatelem vytvořit technickou podporu již ve fázi přípravy projektů.
Termín: průběžně
- Provádět důslednou kontrolu při realizaci projektů (zejména při připojování koncových prvků varování do JSVV z těchto projektů).
Termín: průběžně
- Zabezpečit vyrozumění orgánů krizového řízení a komunikaci složek IZS na území postiženém mimořádnou událostí nebo krizovou situací prostřednictvím prioritního spojení.
Termín: průběžně

Evakuace

Evakuace je považována za jedno z nejúčinnějších opatření kolektivní ochrany obyvatelstva. Je plánována především ze zón havarijního plánování jaderných zařízení, objektů nebo zařízení s nebezpečnými chemickými látkami a z území ohrožených přirozenými nebo zvláštními povodněmi. Proto nadále bude věnována trvalá péče odborné přípravě zpracovatelů i vlastnímu zpracování evakuačních plánů.

V současnosti se stále častěji uplatňuje a vzrůstá důležitost samovolné evakuace, která klade nároky na zabezpečení evakuačních tras v souladu se zabezpečením průjezdných tras pro zasahující složky IZS. Zpracované studie a zkušenosti z mimořádných událostí ukazují, že se v současnosti jedná až o 60 % obyvatelstva daného postiženého území. K této skutečnosti bude nutné v následujícím období upravit jednotlivé evakuační plány.

K podpoře evakuace a následnému zabezpečení nouzového přežití byl na webovém portálu HZS ČR v roce 2014 uveden do provozu Informační systém na evidenci přechodného pobytu osob.

Moderním trendem v oblasti evakuace je také realizace velmi sporné otázky evakuace domácích mazlíčků. K této problematice dosud neexistuje jednotný přístup.

Další postup:

- Zpracovat metodický pokyn pro zpracování evakuačních plánů a realizaci evakuace za mimořádné události a krizové situace.
Termín: 2017
- Aktualizovat evakuační plány dle metodického pokynu.
Termín: 2018

Nouzové přežití

V návaznosti na evakuační opatření se plánují a následně provádějí opatření směřující k zabezpečení nouzového přežití obyvatelstva v oblasti postižené mimořádnou událostí nebo krizovou situací. Zde se jedná i o pomoc obyvatelstvu při hromadných dopravních nehodách nebo po destrukci objektů určených pro bydlení.

V současnosti je pro zabezpečení krátkodobé nouzové přežití (mimo stacionárních zařízení) připraveno 12 ks kontejnerů nouzového přežití s celkovou max. kapacitou 600 osob; které při rozvinutí zabezpečují 24 hod nezávislý provoz.

Pro zabezpečení dlouhodobého nouzového přežití jsou u HZS ČR k 31.12.2014 vytvořeny kapacity v podobě Materiálních základů humanitární pomoci (stanové sestavy s technickým a materiálovým zabezpečením) v počtech 11 x 150 osob, v sumarizaci pak s kapacitou 1650 osob. V roce 2016 bude tato kapacita navýšena na 2000 osob. V následujících letech pak budou tyto prostředky obměňovány.

Materiální vybavení základů (lehátka, deky, stravovací sety atp.) se používá i v případě zabezpečení nouzového přežití ve stacionárních zařízeních, jako jsou tělocvičny, společenské sály atp. Tyto objekty (stejně jako další ubytovací kapacity – hotely, pensiony, ubytovny) jsou vytipovány v jednotlivých havarijních plánech krajů a využívají se při mimořádné události a krizové situaci přednostně před MZHP. Pozornost je potřeba věnovat také problematice scelování rodin a zajištění dostatečného soukromí ubytované ve velkokapacitních zařízeních (např. tělocvičny, haly).

Kromě kapacity HZS ČR je také možné využít kapacity AČR a to MZHP pro 1800 osob.

Další postup:

- Na základě aktuálních hrozeb nadefinovat pojem „nouzové přežití“ při poskytování nezbytné péče obyvatelstvu při mimořádné události.
Termín: 2016
- V rámci majetku HZS ČR a SSHR vytvořit pro potřebu nouzového přežití tyto kapacity – kontejner nouzového přežití min. 1 ks u každého HZS kraje a MZHP s kapacitou 2000 osob.
Termín: 2016
- V rámci státních hmotných rezerv postupně nahrazovat materiál pro nouzové přežití, který byl původně nakupován do majetku HZS ČR.
Termín: průběžně
- SSHR ve spolupráci s HZS ČR zpracuje novou koncepci zásob pro humanitární pomoc, ve které zohlední obnovu materiálu pro nouzové přežití.
Termín: 2016

Prostředky individuální ochrany a improvizovaná ochrana

V § 17 vyhlášky č. 380/2002 Sb. je stanoveno, že vyjmenované skupiny obyvatelstva budou, v případě stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, péčí státu zabezpečeny prostředky ochrany obyvatelstva.

Prostředky individuální ochrany procházely pravidelnými revizemi a v případě, že nespĺňovaly požadované parametry, byly postupně vyřazovány a ekologicky likvidovány. Tím docházelo ke snižování početního stavu jak vlastních prostředků ochrany jednotlivce, tak zejména jejich filtrů.

Vzhledem k úsporným opatřením se však nedoplňují početní stavy jednotlivých použitelných prostředků specifikované v daném paragrafu citované vyhlášky a jejich počty vzhledem ke stáří trvale klesají. Je sice možné využít nabídky výrobců a doplnit počet skladovaných prostředků na zabezpečovaný počet, ale v tomto případě se jedná o finančně náročnou variantu, kterou je možno v pořizovacích nákladech a cenách 2015 odhadnout na více jak pět miliard Kč (viz tab. č. 10). Taktéž je nutno poukázat na nezapočtené náklady související se skladováním a ošetřováním prostředků individuální ochrany.

KATEGORIE OSOB	OSOBY	SKLADEM	CHYBÍ	Kč/ks	CELKEM Kč
Děti do 1,5 roku	164 080	19 963	144 117	5 500	792 643 500
Děti od 1,5 do 6 let	514 505	4 771	509 734	6 500	3 313 271 000
Děti od 6 do 18 let	1 194 113	1 095 737	98 376	6 500	639 444 000
Zdravotnická a ostatní sociální zařízení	171 350	171 350	-	2 460	-
Doprovod	448 136	448 136	-	2 460	-
<i>Ochranné filtry</i>	2 492 184	1 445 360	1 046 824	390	408 261 360
CELKEM					5 153 619 860

Tab. č. 10 Přehled nákladů na plnění ustanovení § 17 vyhlášky č. 380/2002 Sb.

Vzhledem k velmi problematickému nasazení těchto prostředků a k velkému finančnímu objemu na pořízení, skladování, pravidelné zkoušky ochranných prostředků a k nutné časté obměně malých ochranných filtrů (bez kterých jsou ochranné prostředky nepoužitelné) je zcela zřejmá neefektivnost pořizování těchto prostředků individuální ochrany. V současnosti se nepočítá s navyšováním finančních prostředků pro zabezpečení prostředků individuální ochrany pro vybrané skupiny obyvatel v případě stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

Další postup:

- Stávající funkční prostředky skladované v zařízeních HZS ČR zakonzervovat a zkušební linku na ochranné masky udržovat v provozuschopném stavu.
Termín: 2016
- Upravit znění ustanovení vyhlášky č. 380/2002 Sb., tak aby odpovídalo realitě využití prostředků individuální ochrany.
Termín: 2020

Ukrytí

Od roku 1995, kdy byl k dispozici maximální počet stálých úkrytů a obyvatelstvo bylo zabezpečeno v průmyslových aglomeracích a hlavním městě Praze úkryty přibližně na 13 %, jejich počet neustále klesal ať již z důvodu privatizace objektů, ve kterých se úkryty nalézaly a jejichž noví vlastníci požadovali vyřazení úkrytů z evidence, tak i z důvodu finanční náročnosti na údržbu funkčnosti úkrytu a nutných revizí.

Vláda⁵⁵ v roce 2002 stanovila zvláštnosti organizačních a technických opatření pro zabezpečení ochrany obyvatelstva v období stavu ohrožení státu a válečného stavu týkající se ukrytí obyvatelstva. Zde také stanovila, že náklady správních úřadů, obcí, právnických a fyzických osob spojené se zabezpečením údržby, revizí a provozu stálých úkrytů budou minimalizovány jejich širším komerčním využitím, prodloužením lhůt provádění revizí, případně zakonzervováním vybraných technologických prvků. Při nárůstu hrozby válečného konfliktu budou vytipovány podzemní, suterénní a jiné části obytných domů, provozních a výrobních objektů vhodné k úpravě na improvizované úkryty.

Následně vláda⁵⁶ v roce 2005 doplnila tuto část problematiky mimo jiné o sdělení, že stát nebude podporovat výstavbu nových stálých úkrytů, rekonstrukce a opravy stávajících stálých úkrytů ani trvat na zachování jejich účelu v mírové době.

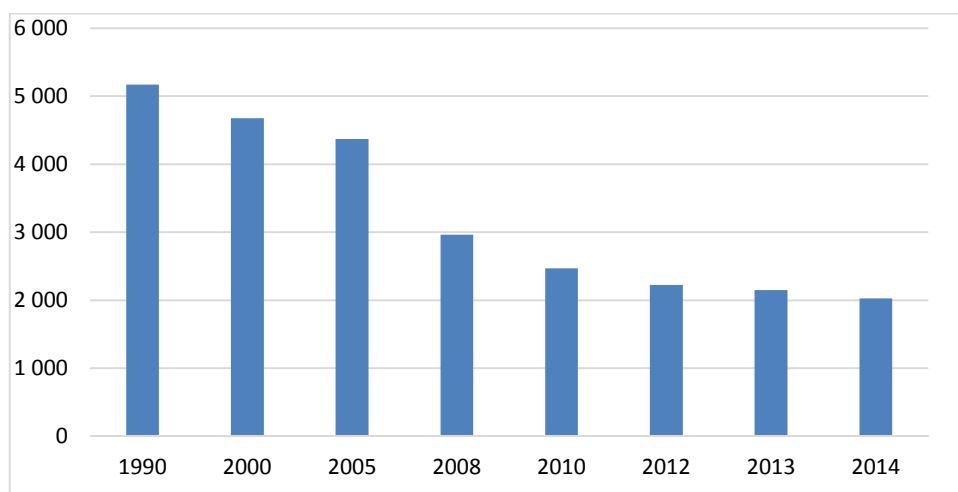
⁵⁵ Usnesení vlády č. 417 ze dne 22. dubna 2002 - Koncepte ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015

⁵⁶ Usnesení vlády č. 21 ze dne 5. ledna 2005 – Informace o plnění Koncepte ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015 s návrhem na její dílčí úpravu

V Konceptu ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020⁵⁷ je dále v oblasti úkrytí stanoveno, že stálé úkryty, z důvodů jejich vybudování a předurčení k ochraně obyvatelstva před účinky zbraní hromadného ničení (vojenské ohrožení), nelze využít při mimořádných událostech a krizových situacích nevojenského charakteru, a proto nebudou uváděny v havarijních plánech krajů.

KRAJ	1990	2000	2005	2008	2010	2012	2013	2014
hl. m. Prahy	1138	834	818	817	785	777	775	773
Středočeský	479	451	405	255	212	185	181	159
Jihočeský	126	126	114	43	40	31	31	31
Plzeňský	229	211	204	148	126	119	114	111
Karlovarský	152	152	151	119	104	91	86	84
Ústecký	625	597	566	378	255	212	206	187
Liberecký	97	96	91	36	19	18	16	16
Královéhradecký	135	121	118	69	55	44	32	32
Pardubický	207	194	163	130	104	92	84	84
Vysočina	145	143	137	119	87	79	76	75
Jihomoravský	359	354	343	226	185	156	146	141
Olomoucký	323	302	278	182	142	120	117	85
Moravskoslezský	948	900	813	339	287	239	222	190
Zlínský	209	194	171	100	69	61	61	59
CELKEM	5172	4675	4372	2961	2470	2224	2147	2027

Tab. č. 11 Přehled počtů stálých úkrytů v jednotlivých krajích k 31. 12. daného roku

Graf č. 6 Počet stálých úkrytů v letech 1990-2014

Další postup:

V následujícím období bude nadále posilována role improvizovaného úkrytí obyvatelstva při mimořádných událostech a krizových situacích, při kterých jsou využívány ochranné vlastnosti staveb.

S využitím stálých úkrytů se bude nadále počítat pouze v době stavu ohrožení státu a válečného stavu.

Budou respektovány oprávněné požadavky vlastníků objektů, ve kterých se nalézají stálé úkryty, a ty v případě splnění stanovených kritérií budou vyřazovány z evidence HZS ČR. Nadále se ale povede

⁵⁷ Usnesení vlády č. 165 ze dne 25. února 2008 - Vyhodnocení stavu realizace Konceptu ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015 a o Konceptu ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020

přehled těchto vyřazených úkrytů, aby v případě potřeby (v době stavu ohrožení státu nebo válečného stavu) bylo možno tyto prostory využít.

- Nadále se nepodílet finančními prostředky HZS ČR na provozu a údržbě stálých úkrytů.
Termín: trvale
- Dotace na budování stálých úkrytů, příp. na provádění oprav a údržby ze strany státu neposkytovat.
Termín: trvale
- Posilovat roli improvizovaného ukrytí obyvatelstva při mimořádných událostech a krizových situacích, při kterém jsou využívány ochranné vlastnosti staveb a tuto skutečnost promítnou do plánovací dokumentace.
Termín: průběžně
- Nadále vést přehled o vyřazených úkrytech využitelných v případě stavu ohrožení státu a válečném stavu.
Termín: průběžně

Monitorování nebezpečných látek

Monitorování radiační situace na území ČR je zajišťováno, SÚJB, SÚRO, smluvními partnerskými organizacemi (např. Českým hydrometeorologickým ústavem, Generálním ředitelstvím cel, MV-GŘ HZS ČR, P ČR, AČR) a držiteli povolení k provozu jaderných zařízení, tj. ČEZ, a.s. a Ústavem jaderného výzkumu Řež, a.s.

Podrobnosti k funkci a organizaci radiační monitorovací sítě jsou upraveny vyhláškou⁵⁸ SÚJB a další požadavky na zajištění monitorování radiační situace pro zóny havarijního plánování jsou stanoveny nařízením vlády⁵⁹. Náležitosti programů monitorování, které mimo jiné stanovují rozsah monitorování okolí jaderných zařízení zajišťovaného držiteli povolení k provozu těchto zařízení, jsou určeny vyhláškou o radiační ochraně⁶⁰.

Data z monitorování jsou průběžně vkládána do databáze Monitorování radiační situace. Aplikace je veřejnosti přístupná na adrese: [http://www.sujb.cz/monitorování radiační situace](http://www.sujb.cz/monitorování%20radiační%20situace). Vybraná data jsou mimo to poskytována do systému EU a na základě bilaterálních dohod i do Rakouska a na Slovensko.

Řízení a koordinaci radiační monitorovací sítě zajišťuje SÚJB.

HZS má v současné době pro zjišťování radiační situace kromě detekční a měřicí techniky, kterou jsou vybaveny jednotky požární ochrany a chemické laboratoře HZS, také stacionární prostředky. Jsou jimi tzv. stacionární hlásiče úrovně radiace, pořizované v minulosti v systému civilní ochrany. Jde o prostředky typové řady DC-4, typu DC-4C-71 a DC-4D-82, které byly konstruovány jako prostředky systémového radiačního průzkumu. Lze je charakterizovat jako stacionární zařízení určená ke zjišťování a automatické signalizaci hodnot dávkového příkonu záření gama způsobeného kontaminací ovzduší nebo terénu radioaktivními látkami. Z hlediska provozování mají tyto SHÚR řadu nevýhod, např. vyžadují stálou přítomnost obsluhy, neumožňují zpětné zobrazení naměřené hodnoty (zobrazují pouze aktuální hodnotu pro daný okamžik) a neumožňují automatický sběr dat. Výhodou je, že cca 180 SHÚR je nainstalováno na objektech HZS se 24 hodinovou obsluhou.

Instalované typy je nutno z hlediska ustanovení zákona o metrologii⁶¹ považovat za pracovní měřidla nestanovená, neboť nejsou typově schváleny. SHÚR mohou být uživateli využívány jako signalizátory

⁵⁸ Vyhláška č. 319/2002 Sb., o funkci a organizaci celostátní radiační monitorovací sítě, ve znění vyhlášky č. 27/2006 Sb.

⁵⁹ Nařízení vlády č. 11/1999 Sb., o zóně havarijního plánování

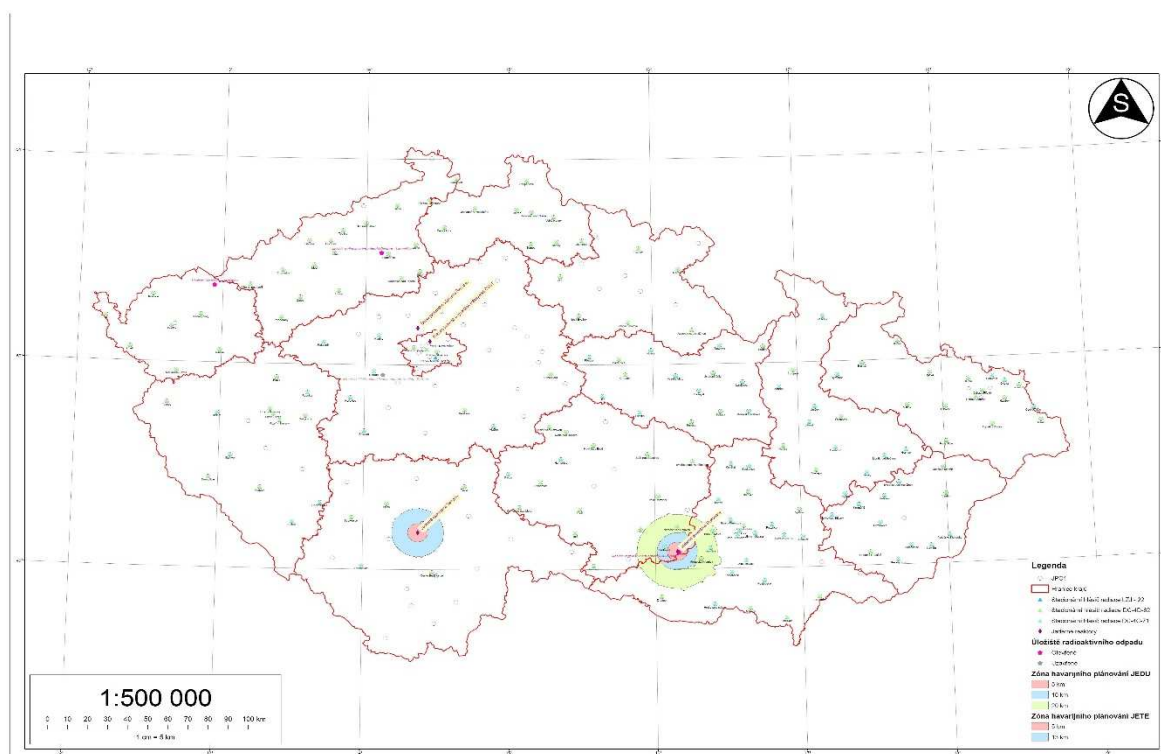
⁶⁰ Vyhláška č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁶¹ ustanovení § 3 odst. 3 a 4 zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů

zvýšených hodnot, nebo překročení signalizačních úrovní dávkového příkonu (vždy je nutné ověřit naměřené hodnoty např. pomocí přístroje typu DC-3E-98, nebo jiného radiometru).

Takto naměřené hodnoty dávkového příkonu jsou využitelné pouze pro potřeby HZS ČR a musí být vždy předepsaným způsobem ověřeny radiometrem.

V rámci rozvoje infrastruktury HZS byla zpracována studie proveditelnosti přenosu naměřených hodnot stávajícími SHÚR s využitím přenosových cest jednotného systému varování a vyzoomění. Bylo zjištěno, že částečnou úpravou SHÚR lze získat data, která je možné distribuovat v rámci datové sítě HZS i dalším orgánům a organizacím podle příslušných krizových plánů.

Obr. č. 2 Umístění stacionárních hlásičů radiace HZS ČR

Právní rámec pro systém radiační ochrany, včetně systému monitorování radiační situace na území ČR, vytváří atomový zákon⁶² a na něj navazující prováděcí předpisy. Zákon vymezuje základní náležitosti systému radiačního monitorování a určuje instituce, které se na něm podílejí. Řízením radiační monitorovací sítě je pověřen SÚJB.

SHÚR díky rozmístění na stanicích HZS ideálně pokrývají území ČR a je možné je využít pro doplnění stávající sítě včasného zjištění řízené SÚJB, což v roce 2014 potvrdila zpracovaná studie proveditelnosti.

Další postup:

- Dokončit zkušební projekt instalace nového stacionárního hlásiče radiace a datového přenosu na území Libereckého kraje s využitím infrastruktury HZS ČR.
Termín: 2016
- Ve spolupráci se SÚJB (SÚRO) zpracovat analýzu využití stacionárních hlásičů úrovně radiace HZS ČR pro monitorování.
Termín: 2017

⁶² Atomový zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon), ve znění pozdějších předpisů

- Postupně ekologicky likvidovat stacionární hlásiče úrovně radiace HZS ČR, nevyužitelné pro monitorování.

Termín: po dobu platnosti Koncepce

V oblasti úniku chemických látek byla mimo jiné na území Moravskoslezského kraje uskutečněna série prověřovacích a taktických cvičení, která byla zaměřena na úniky nebezpečných látek a při kterých byly prověřovány vnější havarijní plány a havarijní plán kraje. Poznatky z těchto cvičení, kdy docházelo zejména k velkým časovým prodlevám při vyrozumívání ohrožených významných objektů a k pozdnímu zahájení realizace opatření ochrany obyvatelstva, vyústily v letech 2014 až 2015 k vybudování systému chemického monitoringu, varování a vyrozumění. Systém jako celek umožňuje přímé vyrozumění ohrožených významných objektů z dispečerského pracoviště OPIS kraje, zároveň umožňuje bezprostřední indikaci vzniku havárie, zjištění intenzity a směru šíření toxického mraku. Dále jsou v systému provozovány informační terminály, které v případě chemické havárie zajišťují vyrozumění ohrožených významných objektů (např. školská, sociální a zdravotní zařízení) a informují personál o zásadách k sebeochraně s využitím ochranných vlastností staveb. Opatření ochrany obyvatelstva tak mohou být realizována bez zbytečných časových prodlev.

Další postup:

V této oblasti je nutné využít zkušeností z již realizovaných projektů s použitím stacionárních čidel, ale taktéž rozvíjet technické vybavení mobilních laboratoří HZS ČR pro podporu činnosti velitele zásahu a OPIS při záchranných a likvidačních pracích a realizaci opatření ochrany obyvatelstva rozsáhlých mimořádných událostí a krizových situací.

- Zpracovat požadavek na technické dovybavení mobilních chemických laboratoří HZS ČR pro datové přenosy naměřených hodnot na OPIS krajů.
Termín: 2015
- Pořízení požadovaného materiálu pro zabezpečení datových přenosů.
Termín: 2016
- Úprava informačních systémů HZS ČR pro využití datových přenosů.
Termín: 2016
- Analýza k vybudování systému chemického monitoringu na ohrožených částech území ČR.
Termín: 2017
- Zkušenosti z realizovaných pilotních projektů na území Moravskoslezského kraje aktivně využívat v následujícím programovém období Strukturálních fondů EU 2014-2020 i pro další kraje ČR.
Termín: průběžně

Územní plánování a stavební řád

Současná právní úprava v oblasti uplatňování požadavků ochrany obyvatelstva v územním plánování a stavebním řádu z pohledu platné vyhlášky č. 380/2002 Sb. je zcela nevyhovující. V roce 2015 byla s Ministerstvem pro místní rozvoj projednaná aktualizace metodické pomůcky pro ochranu obyvatelstva upravující činnost HZS ČR v této oblasti. Předmětný dokument již v sobě obsahuje změny stavebního zákona platné od 1. 4. 2015 a na změny připravené od poloviny roku 2016 bude v přímé souvislosti reagovat.

Další postup:

- Zpracovat věcný záměr prováděcí vyhlášky obsahující problematiku ochrany obyvatelstva v územním plánování a stavebním řádu (jako je např. stanovení objektů dotčených požadavky ochrany obyvatelstva a specifikace uplatňovaných požadavků).
Termín: 2016

- Zpracovat metodický pokyn k realizaci požadavků ochrany obyvatelstva v územním plánování a stavebním řízení tak, aby byla zajištěna státem garantovaná bezpečnost pro obyvatelstvo.
Termín: 2017

Jednotky sboru dobrovolných hasičů

V současnosti se naplňuje záměr uvedený v Koncepci, aby se jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí aktivně podílely na plnění úkolů ochrany obyvatelstva, které má zajišťovat obec vůči svým obyvatelům. V posledních letech byl nastaven systém směřující k zabezpečení jednotného postupu jednotek PO při plnění úkolů ochrany obyvatelstva a problematika využití JSDH obcí byla zpracována do jednotlivých metodických pokynů vydávaných GŘ HZS ČR (Metodika pro zřizování JSDH obcí, Metodické listy Bojového řádu jednotek požární ochrany doplněné o oblast ochrany obyvatelstva, Metodiku k ustavení funkce technik ochrany obyvatelstva v JSDH obcí a stanovení formy jeho odborné přípravy a další).

Na základě toho jsou k plnění úkolů ochrany obyvatelstva předurčeny zejména JSDH obcí kategorie JPO V, které se pravidelně zúčastňují cvičení, probíhajících v úzké součinnosti s HZS krajů, jejichž příslušníci provádějí metodickou odbornou pomoc při plnění úkolů ochrany obyvatelstva. Jedná se zejména o činnosti při přípravě na mimořádné události a při jejich řešení na území obce, jako je např. budování protipovodňových hrází, následné zajištění evakuace a nouzové přežití obyvatel.

Také je třeba podotknout, že posílení role JSDH obcí při plnění úkolů ochrany obyvatelstva se úzce váže na bezprostřední spolupráci s občanskými sdruženími (spolky), veřejně prospěšnými organizacemi a jinými orgány působícími na úseku ochrany obyvatelstva.

Problematicke postavení a činnosti JSDH obcí v oblasti ochrany obyvatelstva se věnuje pracovní skupina v rámci HZS ČR, která provedla základní analýzu stavu v této oblasti a její činnost bude dále zaměřena na posílení role JSDH obcí při plnění úkolů ochrany obyvatelstva.

Na jednání vlády byla dne 20.8.2015 předložena Informace o některých oblastech k řešení ve věci jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a spolků působících na úseku požární ochrany. Vláda materiál projednala a uložila MV rozpracovat jednotlivé oblasti této problematiky. Zpracovaný materiál bude do konce roku 2015 předložen vládě ke schválení.

Další postup:

- Navrhnout další formy využití JSDH obcí v ochraně obyvatelstva.
Termín: 2016
- Navrhnout systém financování JSDH obcí při plnění úkolů ochrany obyvatelstva.
Termín: 2016
- Sjednotit organizaci, vybavení a činnost JSDH obcí a zabezpečit jednotný postup při plnění úkolů ochrany obyvatelstva.
Termín: 2017
- Pro zabezpečení činností JSDH obcí podporovat čerpání finančních prostředků z operačních programů Strukturálních fondů EU 2014-2020.
Termín: 2020
- Navrhnout systém zapojení JSDH obcí pro potřebu řešení stavu ohrožení státu a válečného stavu.
Termín: 2020

5.6 Výhledové úkoly

Ačkoliv úkoly z této části Koncepce jsou výhledovými a jejich plnění je stanoveno až na konec příštího desetiletí, je třeba již dnes o těchto problémech uvažovat a protože se jedná o úkoly velmi rozsáhlé, postupně je i rozpracovávat.

Úkol č. 20) Systematicky vytvářet zdroje pro obměnu a nákup nové techniky pro efektivní, účinný a rychlý zásah složek integrovaného záchranného systému v souladu s požadavky na zajištění jejich akceschopnosti pro záchranné a likvidační práce na celém území České republiky za využití jak národních tak i mezinárodních zdrojů.

Termín: 2030

Odpovídá: MV, MF

Součinnost: MZd, MMR, kraje

Stav plnění: Se zvyšující se četností negativních projevů probíhajících klimatických změn je nutné na tyto projevy reagovat i odpovídajícím vybavením zasahujících složek IZS. Záchranné a likvidační práce a opatření ochrany obyvatelstva jsou prováděny nejen v době povodní, ale i při dlouhotrvajícím suchu, či jiných povětrnostních jevech nebo plošných požárech. IZS musí disponovat takovými prostředky, aby byl schopen plnit své úkoly za všech okolností.

Mimo jiné byla v roce 2013 Záchranným útvarem HZS ČR podána žádost o zařazení projektu „Pořízení moderní techniky, technologií a věcných prostředků Hasičského záchranného sboru České republiky pro efektivní zásah“ do Integrovaného operačního programu. Tento projekt byl přijat a během dvou let byly pořízeny pracovní čtyřkolky, kontejnerová polní kuchyně pro humanitární základny, sací bagr, kompresorová stanice pro potápěče a zásahové dozimetry.

Ve stejném období byl realizován i projekt „Zvýšení akceschopnosti Záchranného útvaru HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelných pohromách“, v rámci kterého byly pořízeny těžké zemní stoje, tahače návěsů s podvalníky, motorové čluny a jeřáb.

Následně po povodních v ruce 2013 byl zpracován projekt „Připravenost Hasičského záchranného sboru České republiky k řešení povodní“ a v srpnu 2014 byl Evropskou komisí schválen. Projekt umožní HZS ČR efektivněji zasahovat na místech mimořádných událostí nebo krizových situací a přispěje ke zvýšení počtu zachráněných životů a k efektivnější ochraně majetku. Tato investice spočívá v pořízení moderní techniky a technologií pro záchranné a likvidační práce a ochranu obyvatelstva. Jedná se například o velitelské automobily, nosiče kontejnerů a kontejnery, velkokapacitní čerpadla a mobilní čerpací stanice, plavidla, vyprošťovací a terénní automobily. V rámci projektu se buduje i základna pro dislokaci speciálních sil HZS, sklad prostředků humanitární pomoci obyvatelstvu či polygon pro zkoušky jízdy požární techniky v klidné vodě.

Realizací těchto projektů se zvýšila jak mobilita sil a prostředků HZS, tak vhodným rozmístěním potřebné techniky v jednotlivých krajích ČR se zlepšila i efektivita zásahů, časová dostupnost pro realizaci záchranných a likvidačních prací a opatření ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech a krizových situacích.

Závěr: Při nákupu další techniky vycházet z hodnocení výchozího stavu techniky (stáří, opotřebenost), analýzy potřeb, technické úrovně současných věcných prostředků a techniky, stávajícího a plánovaného počtu daného potřebou nebo právním předpisem. Techniku pořizovat nejen pro řešení všech typů povodní ale i dalších mimořádných událostí a krizových situací tak, aby byla občanům všech regionů ČR garantována stejná kvalita s časovou dostupností záchranných a likvidačních prací a opatření ochrany obyvatelstva.

Úkol č. 21) Podporovat využívání moderních informačních technologií pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva (internet, sociální sítě, satelitní přenos dat a monitorování Země – GMES / Copernicus, Galileo, ITS atp.).

Termín: 2030

Odpovídá: MV

Součinnost: MD, MO, MŽP

Stav plnění: Ukazuje se značný potenciál, který informace z družicových snímků pro podporu řešení mimořádných situací a krizových situací mají. V případě řešení mimořádných událostí a krizových situací je třeba mít k dispozici spolehlivé informace, na jejichž základě lze učinit rozhodnutí o dalším postupu. V rámci systému ochrany obyvatelstva je třeba věnovat pozornost přípravě odborných pracovníků schopných vyhodnocovat družicové snímky a aplikovat je do stávajícího systému GIS.

Velkou výhodou je, že jsou družicová data poskytována bezplatně na bázi plného a otevřeného přístupu pro všechny uživatele.

MD v oblasti kosmických aplikací rozvíjí prostřednictvím výzkumných potřeb v rámci Technologická agentura ČR či Bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu nové postupy či aplikace, které povedou k vyšší bezpečnosti v dopravě. Příkladem mohou být projekty na zhodnocení využití dat dálkového průzkumu Země v dopravě, který byl ukončen v závěru roku 2014 a jehož obsahem bylo zpracování metodiky na využití radarových dat pro monitoring poklesů terénu, které mohou především v poddolovaných oblastech ohrožovat stabilitu dopravní infrastruktury.

Podpora rozvoje kosmických aplikací je uvedena v Národním kosmickém plánu na období 2014 – 2019⁶³. Kromě kosmických aplikací MD směřuje ke zvýšení bezpečnosti v oblasti dopravy také prostřednictvím Akčního plánu rozvoje inteligentních dopravních systémů v ČR do roku 2020 s výhledem do roku 2050⁶⁴. Tento materiál přispěje k ochraně obyvatelstva prostřednictvím specifických cílů a opatření vedoucím k zvýšení informovanosti účastníků dopravního provozu, snížení počtu usmrcených a vážně zraněných osob v silničním provozu, snížení rizik vzniku mimořádných událostí při přepravě zásilek vyžadující zvláštní péči nebo dozor (nebezpečné věci, nadměrná či nadrozměrná přeprava), zvýšení informovanosti osobám nacházejícím se uvnitř či přijíždějícím k oblasti živelné pohromy či jiné krizové situace, zvýšení bezpečnosti a plynulosti železniční dopravy s využitím Inteligentního dopravního systému atp. Za účelem maximálního využití přínosů systému Copernicus MD a MŽP zpracovávají Implementační plán Copernicus, který stanoví konkrétní opatření pro využití systémů pozorování Země pro zvýšení bezpečnosti obyvatel a pro podporu řešení mimořádných událostí a krizových situací.

Závěr: Systémy družicové navigace by rovněž měly být v kombinaci s vhodným mapovým podkladem standardně využívány pro navigaci zasahujících jednotek IZS k místu mimořádné události, včetně přiblížení vrtulníků na přistání, zejména v podmínkách zhoršené dohlednosti. Při modernizaci přístrojového vybavení, resp. nákupu nového přístrojového vybavení by měly být pořizovány přijímače schopné využít korekcí Evropské překryvné služby geostacionární navigace (EGNOS), které jsou v rámci ČR nezávislé na pozemní infrastruktuře a v optimálním případě i přijímače schopné příjmu signálů z více globálních družicových polohových systémů. Optimální kombinací je GPS a Galileo. Zároveň je třeba začít s přípravou na zprovoznění veřejně regulované služby systému Galileo (služby PRS), která bude poskytovat garantovaný, robustní a zabezpečený signál pro autorizované uživatele, mezi něž patří také složky IZS. Tato služba zajistí možnost využití polohové i časové služby Galileo i v případech, kdy bude z bezpečnostních důvodů nutné omezit dostupnost či přesnost ostatních služeb systému Galileo. V této věci je na národní úrovni žádoucí spolupráce především NBÚ s MD. Pro potřeby získání a udržování časového standardu v rámci IZS bude nutné využívat systémového času GPS nebo Galileo,

⁶³ Usnesení vlády č. 872 ze dne 27. října 2014 - Národní kosmický plán 2014 - 2019

⁶⁴ Usnesení vlády č. 268 ze dne 15. dubna 2015 - Akční plán rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050)

který má velmi vysoký standard přesnosti a stability a zároveň jsou jej schopny poskytnout prakticky všechny přijímače.

Úkol č. 22) Řešit systém zapojení Armády České republiky do systému ochrany obyvatelstva za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

Termín: 2030

Odpovídá: MV, MO

Stav plnění: AČR je složkou, jejíž účinná pomoc je v mírovém stavu využívána při řešení rozsáhlých mimořádných událostí a krizových situací. Součinnost složek IZS a AČR za stavu ohrožení státu a válečného stavu je limitována úkoly, které jsou pro AČR prioritní. Bude však nezbytné projednat a smluvně zarámovat podíl AČR na ochraně obyvatelstva na území ČR, příp. v jejích zájmových prostorech pro vedení bojové činnosti.

Závěr: U obou resortů byly v hodnoceném období zpracovány řady dokumentů, které se svou obsahovou náplní dotýkají plnění předmětného úkolu, případně obsahují rozpracované části opatření ochrany obyvatelstva (např. Koncepce přípravy občanů k obraně státu, nový zákon o HZS ČR). V následujícím období je nutné tuto problematiku v návaznosti na tyto dokumenty dále rozpracovávat.

Úkol č. 23) Rozšiřovat využívání infrastruktury jednotného systému varování a informování obyvatelstva o další funkcionality (např. s podporou instalace snímačů sběru dat realizovat přenos dat od čidel detekujících nebezpečné látky, čidel měření výšky vodní hladiny nebo srážkoměrů).

Termín: 2030

Odpovídá: MV

Součinnost: MŽP, SÚJB

Stav plnění: Velká pozornost je věnována infrastruktuře JSVV s cílem o zvýšení její užitné hodnoty a rozšíření o další funkcionality. Na tomto úseku došlo k postupnému budování „ostrovních provozů“ tzv. obousměru. Tento systém umožňuje přenos informací a dat i od koncového prvku (tím může být koncový prvek varování, informační terminál, čidlo zjišťující přítomnost chemické látky v ovzduší nebo čidlo hladiny vodního toku) na OPIS, kde je tato zpracována a využita. V Moravskoslezském kraji bylo pokryto obousměrem cca 90 % území za finanční podpory operačních programů Strukturálních fondů EU. Lokální systém obousměru je funkční také v Kraji Vysočina, městě Pardubicích a ve městě Olomouc. Počátkem roku 2015 byla zahájena realizace projektu na dokrytí území Libereckého kraje.

V návaznosti na dobudování obousměru na území Moravskoslezského kraje, byl v roce 2014 realizován pilotní projekt Chemon obsahující systém čidel detekujících nebezpečné látky. Na základě analýzy rizik a havarijního plánu kraje byly vytipovány oblasti, do kterých se umístily koncové prvky měření. Tyto prvky kontinuálně snímají koncentrace nebezpečných látek a přenášejí je na Krajské operační a informační středisko HZS Moravskoslezského kraje. K tomu jsou dále v JSVV provozovány informační terminály, které v případě chemické havárie zajišťují vyrozumění ohrožených významných objektů (např. školská, sociální a zdravotní zařízení) a informují personál o zásadách k sebeochraně s využitím ochranných vlastností staveb.

Celý JSVV, tedy jak infrastruktura, tak i koncové prvky varování, je pravidelně prakticky prověřován a zjištěné závady jsou bezodkladně odstraněny. Dlouhodobě sledovaná chybovost systému je pod hranicí 1 %.

Závěr: Trvalým úkolem pro celou dobu platnosti tohoto úkolu je udržovat stávající infrastrukturu JSVV v plně funkčním stavu a pokračovat v započaté výstavbě přijímačů sběru dat, s cílem postupného rozšiřování signálu obousměru na celou plochu území ČR. Prioritně řešit velká zastavěná území a území

vymezená zónami havarijního plánování s doplňováním čidel určených pro chemické látky, sledování hladiny vodních toků příp. dávkového příkonu.

Úkol č. 24) Zajistit provoz a postupnou modernizaci nově vybudovaného Národního systému příjmu tísňového volání. S použitím nových technologií integrovat nové povinné služby v systému, zejména se soustředit na podporu komunikace s osobami se specifickým zdravotním postižením.

Termín: 2030

Odpovídá: MV

Součinnost: MZd, MD, kraje

Stav plnění: V rámci dotačního titulu Integrovaný operační program, byl realizován projekt „Jednotná úroveň informačních systémů operačního řízení a modernizace technologií pro příjem tísňového volání základních složek integrovaného záchranného systému“, který byl dokončen v roce 2014. Do programu byly zapojeny všechny základní složky IZS a kraje. Program byl realizován s cílem poskytnout občanovi vyšší kvalitu služeb na úseku tísňového volání, zavedení nových technologií, sjednocení systémů operačních středisek základních složek IZS a zkrácení času mezi tísňovým voláním a zásahem na místě mimořádné události.

Jedním z moderních bezpečnostních systémů, které jsou postupně zaváděny v celé Evropě je i elektronický bezpečnostní systém, který v případě vážné dopravní nehody automaticky zavolá operátora tísňové linky 112, tzv. eCall. Tento systém je v ČR dobudován a připraven ke spuštění a zavedení do praxe. V rámci evropského projektu I HeERO, kterého se účastní také ČR, se v současné době připravuje rozšíření souboru dat o nehodě (zasílané na OPIS HZS ČR). Jedná se o doplňující informace směřující k identifikaci přepravovaného nebezpečného nákladu.

Stále otevřeným problémem je komunikace s osobami se specifickým zdravotním postižením v rámci tísňového volání. Tento problém je postupně řešen na lokální úrovni v úzké spolupráci se sdruženími zastupujícími zájmy těchto osob a veřejné správy. Na celostátní úrovni je to již zmiňovaný systém informování obyvatelstva o mimořádné události cestou rozesílání hromadných SMS zpráv HZS ČR pokrývajících ohrožená území.

Závěr: V dalším období, kdy je třeba zajistit udržitelnost realizovaného projektu, bude nutné se soustředit na zavádění nových povinných služeb do vybudovaného systému a zejména se soustředit na podporu komunikace s osobami se specifickým zdravotním postižením.

6. ZÁVĚR

Na základě provedeného vyhodnocení jednotlivých oblastí a priorit lze dojít k závěru, že systém opatření k přípravě a řešení mimořádných událostí je funkční, a že trendy ochrany obyvatelstva, nastavené Konceptí, představují realizovatelný a udržitelný směr, kterým se má ochrana obyvatelstva ubírat.

Na základě průběžného vyhodnocení úkolů vymezených v Koncepti došlo u některých k posunu termínů jejich plnění. Žádný z těchto úkolů však nebyl vyhodnocen jako nerealizovatelný.

Za pozitivní lze rovněž označit úroveň spolupráce mezi zainteresovanými subjekty, ať již na centrální, čili strategické úrovni, nebo na úrovni realizační.

Další Zpráva bude v souladu s Konceptí zpracována a předložena k projednání v roce 2018.

Přílohy

Příloha č. 1

Změny základních úkolů a termínů jejich plnění stanovených v Konceptci

V průběhu vyhodnocování dosavadního plnění úkolů stanovených Konceptcí se plně projevil jejich rozsah a náročnost. Z toho vyplynula potřeba změny některých termínů a u úkolu č. 19. dokonce potřeba tento úkol rozdělit. Tyto změny jsou navrhovány z důvodu snahy o reálnost plnění stanovených úkolů.

1. V pravidelných tříletých cyklech vyhodnocovat úkoly uvedené v této Konceptci, dále je podrobněji rozpracovat a prostřednictvím „Zprávy o stavu ochrany obyvatelstva v České republice“ informovat o způsobu jejich realizace vládu České republiky.

Termín: 2018

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

2. Zdokonalit systém zapojení nestátních neziskových organizací a dobrovolníků do řešení mimořádných událostí a krizových situací.

Termín: 2017

Odpovídá: MV

Součinnost: MPSV, NNO

3. Zpracovat analýzu hrozeb pro Českou republiku a její závěry promítnout do metodických a strategických materiálů v oblasti bezpečnosti státu.

Termín: 2016

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

4. Vytvořit metodický pokyn pro prezentaci výsledků a propagaci činnosti v oblasti ochrany obyvatelstva s cílem přispět k popularizaci a správnému pochopení této problematiky u obyvatelstva a zvýšit jejich schopnost sebeochrany.

Termín: 2017

Odpovídá: MV

Součinnost: MZd, MO

5. Vytvořit platformu pro efektivní výměnu informací a zkušeností mezi výzkumnými pracovišti, akademickou obcí a aplikační sférou. V rámci vytvořeného systému usilovat o sjednocení přístupů k výuce problematiky ochrany obyvatelstva na vysokých školách. Analyzovat možnosti podpory odborného růstu pracovníků v oblasti výzkumné, vývojové a inovační podpory ochrany obyvatelstva. Vytvořit prostředek ke sdílení výstupů výzkumné, vývojové a inovační činnosti a vzájemné komunikace mezi aktéry předmětné problematiky.

Termín: 2016

Odpovídá: MV

Součinnost: MZd, MO, vybrané vysoké školy

6. Provést analýzu možností právního zakotvení problematiky výzkumné, vývojové a inovační podpory ochrany obyvatelstva v rámci bezpečnostního výzkumu České republiky.

Termín: 2016

Odpovídá: MV

Součinnost: ÚV – Sekce pro vědu, výzkum a inovace

7. Sjednotit a koordinovat projekty v oblasti preventivně výchovné činnosti z centrální úrovně a zamezit tak nekoordinovanému vynakládání finančních prostředků z veřejných rozpočtů. Vytvořit systém jejich vyhodnocování a realizace, včetně promítnutí závěrů do další realizace preventivně výchovné činnosti.

Termín: 2017

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva, jiné ústřední správní úřady a kraje

8. Přizpůsobit systém havarijního plánování výsledkům analýzy hrozeb pro Českou republiku a modernímu pojetí řešení mimořádných událostí a krizových situací. Sjednotit přístup ke zpracování jednotlivých plánovacích dokumentů a tyto navzájem provázat.

Termín: 2018

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

9. Analyzovat jednotlivé legislativní úkoly z Koncepce a navrhnout možné varianty jejich právního uchopení (cestou novelizací, nových právních předpisů nebo norem).

Termín: 2018

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

10. Připravit záměr či strategii činnosti České republiky v rámci mezinárodních organizací. V širší míře využívat stálého zastoupení Hasičského záchranného sboru České republiky v těchto organizacích k prezentaci dosažených úspěchů v oblasti ochrany obyvatelstva a převzetí gesce za některé dílčí úkoly ochrany obyvatelstva plněné mezinárodními organizacemi.

Termín: 2017

Odpovídá: MV, MZV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

11. Zvýšit metodickou a koordinační roli Ministerstva vnitra v oblasti ochrany obyvatelstva směrem k ministerstvům a jiným ústředním správním úřadům. Posílit spolupráci mezi resorty. Vytvořit metodické pomůcky pro realizaci jednotlivých úkolů ochrany obyvatelstva.

Termín: trvale

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

12. Zajistit doplnění zdrojových databází již používaných informačních systémů pro podporu hospodářských opatření pro krizové stavy daty o využitelných věcných zdrojích, které jsou majetkem státu v právu hospodaření příslušných resortů.

Termín: 2017

Odpovídá: SSHR

Součinnost: MV, MO a další dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

13. V rámci systému ochrany obyvatelstva identifikovat potenciálně nebezpečné provozovatele a zapojit je do systému prevence, přípravy a řešení mimořádných událostí a krizových situací. Nastavit systém zpětné kontroly a zefektivnit možnosti „preventivního“ zásahu při odůvodněném podezření na riziko vzniku mimořádné události nebo krizové situace.

Termín: 2018

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

14. Nastavit systém práv, povinností a státní kontroly u objektů, ve kterých se nachází velké množství obyvatel, a které mohou být postiženy možnou mimořádnou událostí či krizovou situací.

Termín: 2018

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

15. Rozpracovat „Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“ do připravovaných programů podpory bezpečnostního výzkumu České republiky.

Termín: 2018

Odpovídá: MV, MO

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

16. Precizovat systém ochrany kritické infrastruktury (např. revidovat nebo doplnit stanovená odvětví kritické infrastruktury) a vymezit prováděcími právními předpisy nebo technickými normami konkrétní požadavky na realizaci jednotlivých typů ochrany (fyzická, personální, informační, kybernetická atp.) kritické infrastruktury. Vytvořit platformu pro vzájemnou výměnu dat, informací a zkušeností se subjekty kritické infrastruktury. Zapojit subjekty kritické infrastruktury do procesu tvorby legislativních a metodických dokumentů.

Termín: 2018

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

17. Vytvořit pravidla a postupy pro realizaci přechodu státu z běžného stavu do stavu ohrožení státu a válečného stavu. Nastavit válečnou organizaci Hasičského záchranného sboru České republiky (včetně vyvázání nezbytných osob z branné povinnosti).

Termín: 2020

Odpovídá: MV, MO

18. Definovat a legislativně zakotvit konkrétní úkoly ochrany obyvatelstva (důraz položit zejména na problematiku preventivních opatření, sebeochrany občanů, vazbu na územní plánování a další úkoly ve vazbě na závěry analýzy hrozeb pro Českou republiku) a cestou metodických pokynů

a technických norem nastavit detaily jejich technického zabezpečení a provedení. Zaměřit se na identifikaci nových úkolů a analyzovat potřebu zachování či redukce některých stávajících úkolů (např. využití stávajících prostředků individuální ochrany a stálých úkrytů).

Termín: 2020

Odpovídá: MV

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

19. a) Zmapovat stav výchovy a vzdělávání v ochraně obyvatelstva ve školách a navrhnout optimální řešení pro zkvalitnění tohoto procesu.

Termín: 2020

Odpovídá: MV, MŠMT

Součinnost: dotčená ministerstva a jiné ústřední správní úřady

b) Optimalizovat pravidla vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti tak, aby odpovídala novým trendům a potřebám současné společnosti.

Termín: 2020

Odpovídá: MV

Součinnost: odborná pracovní skupina VCNP ke vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti

20. Systematicky vytvářet zdroje pro obměnu a nákup nové techniky pro efektivní, účinný a rychlý zásah složek integrovaného záchranného systému v souladu s požadavky na zajištění jejich akceschopnosti pro záchranné a likvidační práce na celém území České republiky za využití jak národních tak i mezinárodních zdrojů.

Termín: 2030

Odpovídá: MV, MF

Součinnost: MZd, MMR, kraje

21. Podporovat využívání moderních informačních technologií pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva (internet, sociální sítě, satelitní přenos dat a monitorování Země – GMES/ Copernicus, Galileo atp.).

Termín: 2030

Odpovídá: MV

Součinnost: MD, MO, MŽP

22. Řešit systém zapojení Armády České republiky do systému ochrany obyvatelstva za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

Termín: 2030

Odpovídá: MV, MO

23. Rozšiřovat využívání infrastruktury jednotného systému varování a informování obyvatelstva o další funkcionality (např. s podporou instalace snímačů sběru dat realizovat přenos dat od čidel detekujících nebezpečné látky, čidel měření výšky vodní hladiny nebo srážkoměrů).

Termín: 2030

Odpovídá: MV

Součinnost: MŽP, SÚJB

24. Zajistit provoz a postupnou modernizaci nově vybudovaného Národního systému příjmu tísňového volání. S použitím nových technologií integrovat nové povinné služby v systému, zejména se soustředit na podporu komunikace s osobami se specifickým zdravotním postižením.

Termín: 2030

Odpovídá: MV

Součinnost: MZd, MD, kraje

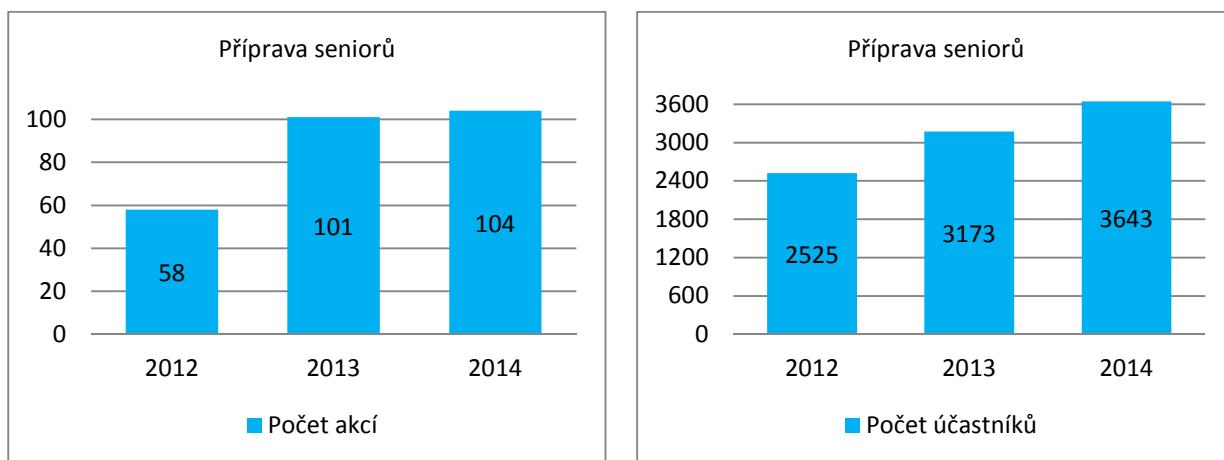
Příloha č. 2

Analýza současného stavu realizace PVČ

V rámci plnění úkolu č. 7 bylo provedeno kompletní zmapování realizace PVČ u HZS ČR v letech 2012 – 2014. Vedle zjištění výsledného počtu oslovených osob, finančního a personálního pokrytí byly zjištěny počty akcí a počty účastníků jednotlivých cílových skupin.

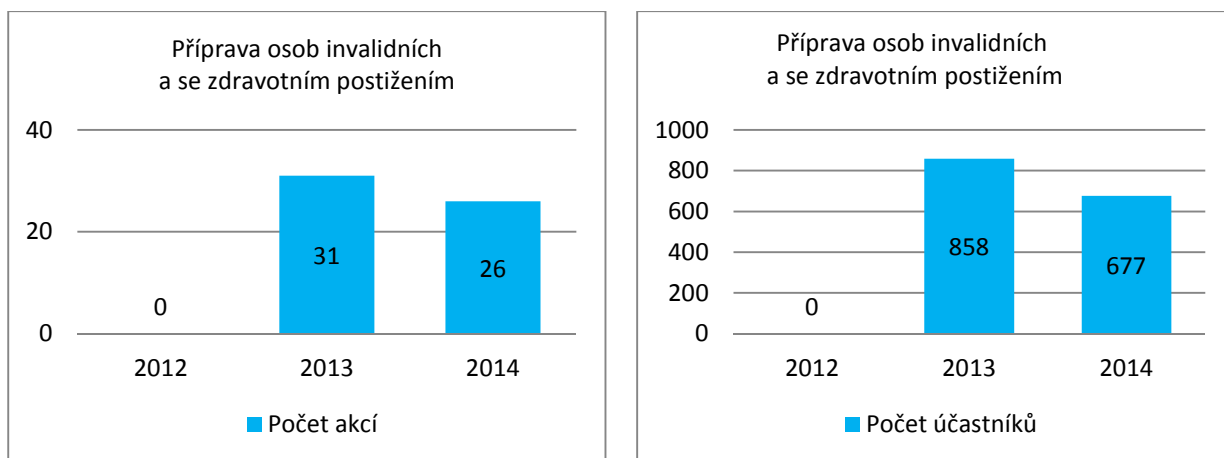
Příprava a vzdělávání specifických skupin obyvatelstva

HZS krajů se ve svých činnostech věnuje i přípravě a vzdělávání specifických skupin obyvatelstva, především handicapovaným osobám a seniorům. Jejich příprava probíhala zejména formou přednášek a besed prostřednictvím „senior akademií“, univerzit třetího věku nebo ve spolupráci s občanskými sdruženími seniorů. Poptávka ze strany těchto skupin často zdaleka převyšuje nabídku.

Graf č. 7 Přehled počtu účastníků a akcí v přípravě seniorů

Příprava osob invalidních a zdravotně postižených probíhala ze strany HZS krajů nejčastěji formou besed a přednášek. Vzhledem k mnoha druhům zdravotního postižení je beseda s uvedenou skupinou vždy velmi specifická a předávané informace je třeba uzpůsobit druhu postižení.

Graf č. 8 Přehled počtu účastníků a akcí v přípravě osob invalidních a se zdravotním postižením
Pozn. Příprava uvedených skupin statisticky sledována až od roku 2013.

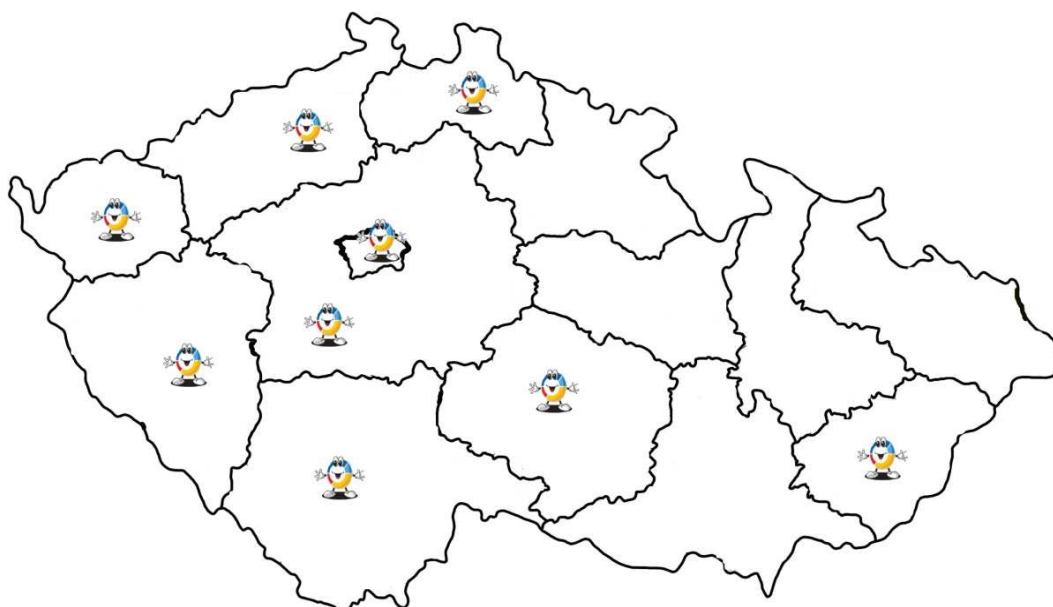
Doplňková forma vzdělávání (projekty PVČ)

K podpoře výchovy a vzdělávání realizuje HZS řadu projektů. Vedle menších regionálních jsou realizovány velké projekty, které se vzájemně doplňují a postihují široké spektrum obyvatelstva. Jsou to:

Projekt „Záchranný kruh“ – spolupráce s občanským sdružením Asociace "Záchranný kruh". Do dlouhodobé spolupráce je zapojeno 9 HZS krajů:

HZS Karlovarského kraje	HZS Ústeckého kraje	HZS Libereckého kraje
HZS Jihočeského kraje	HZS Středočeského kraje	HZS hl. m. Prahy
HZS Plzeňského kraje	HZS Kraje Vysočina	HZS Zlínského kraje

Uvedené HZS krajů mohou plně využívat portálu „Záchranný kruh“, výstupů z projektu „Chraň svůj svět, chraň svůj život“, grafické materiály v elektronické podobě (pexeso, obrázky), pracovní listy pro základní školy, předvádění výukových materiálů.

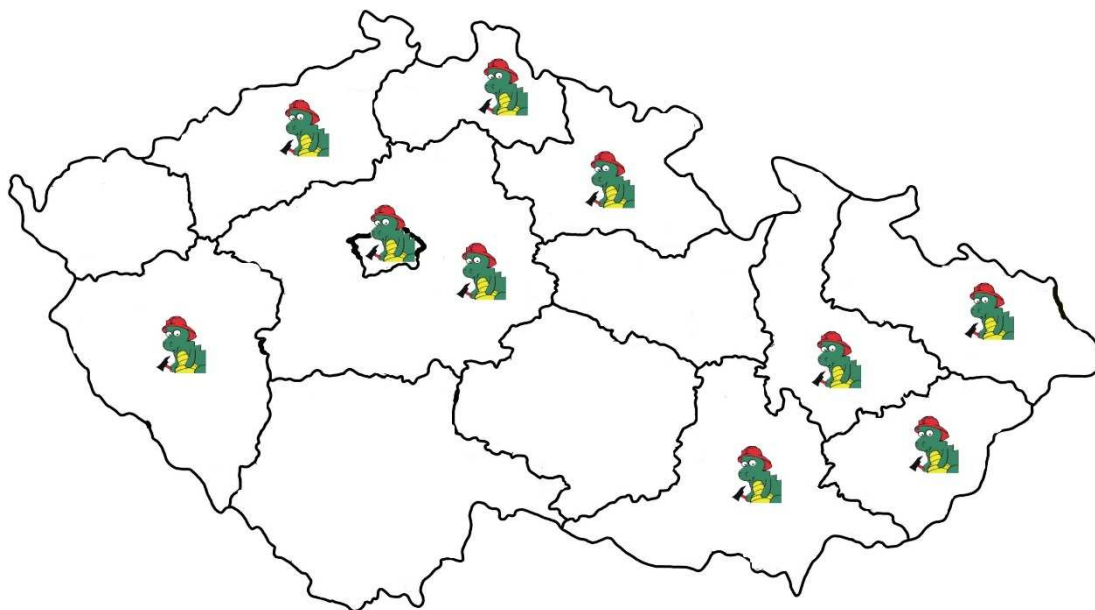
Obr. č. 3 Zapojení HZS krajů do projektu Záchranný kruh

Projekt „HASÍK CZ“ - systém vzdělávání žáků základních škol. Jde o předávání informací žákům základních škol formou besed z oblasti ochrany obyvatelstva a požární ochrany v souladu se stanoveným obsahovým zaměřením. Tyto informace předává určená dvojice aktivistů, která prošla kurzy instruktorů pořádanými spolkem Citadela Bruntál. Nově se od roku 2014 začali aktivisté připravovat i na přípravu žáků středních škol, Pod vedením instruktorů Citadely Bruntál proběhla precizní příprava instruktorů na tuto vysoce náročnou cílovou skupinu.

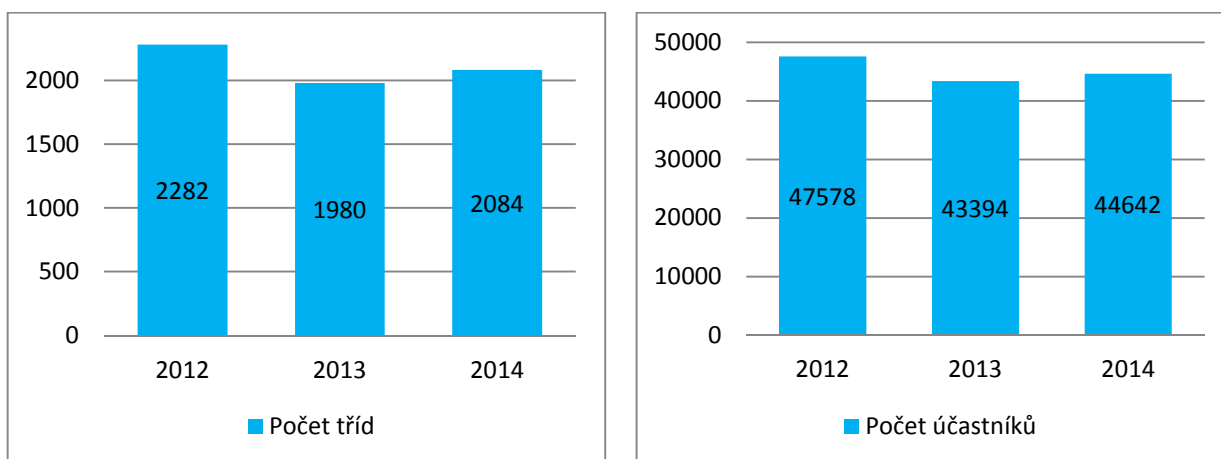
Program je realizován u těchto 10 HZS krajů:

HZS Plzeňského kraje	HZS Středočeského kraje	HZS hl. m. Prahy
HZS Libereckého kraje	HZS Olomouckého kraje	HZS Jihomoravského kraje
HZS Moravskoslezského kraje	HZS Zlínského kraje	HZS královéhradeckého kraje
HZS Ústeckého kraje		

Obr. č. 4 Zapojení HZS krajů do projektu Hasík CZ (stav do roku 2015)

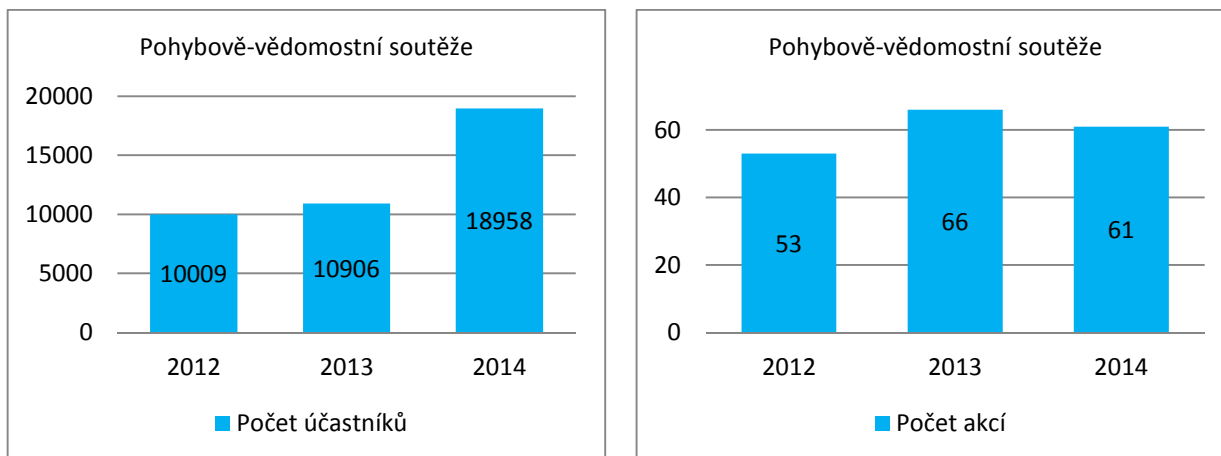

Graf č. 9 Přehled počtu tříd a účastníků v projektu Hasík CZ

Soutěže

HZS pořádá pro děti a mládež řadu soutěží, nejčastěji výtvarných, video soutěží a pohybově-vědomostních soutěží. Na celostátní úrovni pořádá MV-GŘ HZS ČR byla soutěže (video, literární, výtvarnou) v rámci projektu „Dávají za nás ruku do ohně“.

Mezi dětmi jsou velice oblíbené pohybově-vědomostní soutěže. Tyto soutěže jsou připravovány pro žáky základních škol a nejčastěji se skládají ze dvou částí - testovou částí, kde jsou ověřovány znalosti soutěžících v problematice ochrany obyvatelstva a částí dovednostní.

Graf č. 10 Přehled počtů účastníků a akcí v pohybově-vědomostních soutěžích

Jednorázové akce pro veřejnost

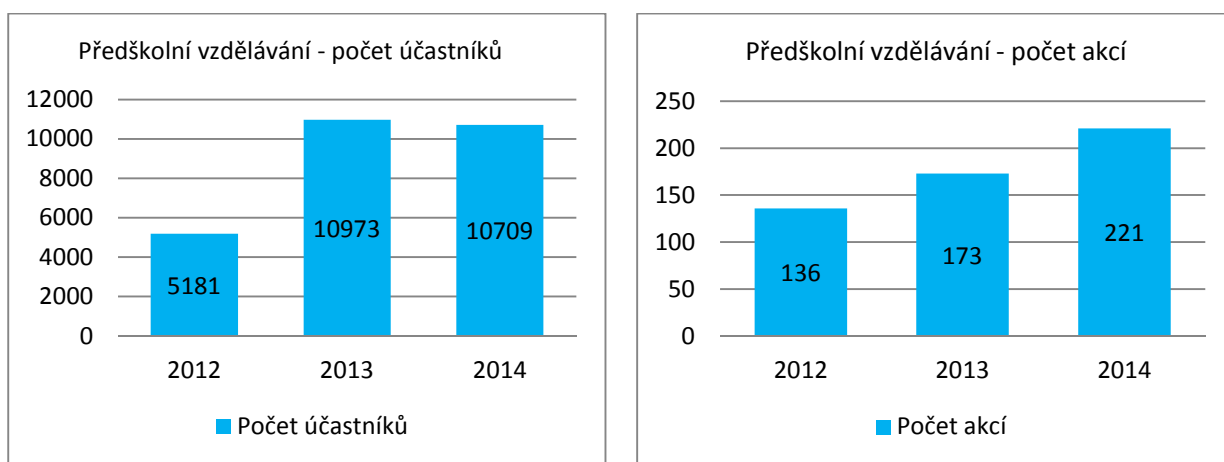
Pro veřejnost se kromě výše uvedených aktivit pořádají další jednorázové akce, na kterých je veřejnost seznamována především s činností HZS. Ze strany sekce HZS ČR je však již několik let usilováno o to, aby tyto akce měly kromě propagačního i preventivně výchovný charakter. K tomu většina HZS krajů vlastní svůj mobilní stánek, kde se účastníci těchto akcí mohou seznámit se zásadami chování v případě vzniku mimořádné události.

Příloha č. 3

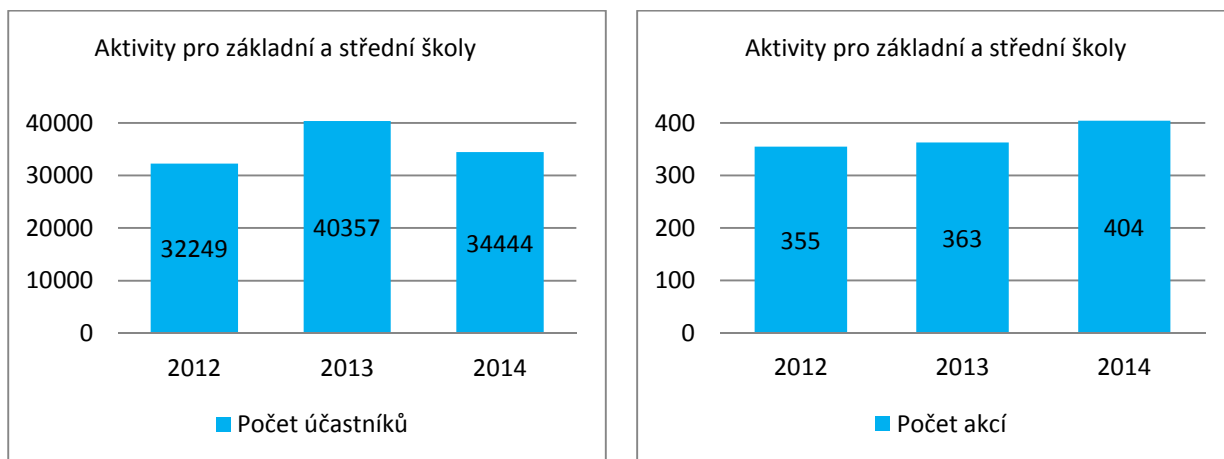
Analytická část k plnění úkolu č. 19a

Pro rozvoj vzdělávání v mateřských, základních a středních školách je velice důležitá podpora ze strany složek IZS, případně dalších institucí, do jejichž působnosti spadá problematika bezpečnosti. Jedná se zejména o podpůrné projekty k výuce, které doplňují učitelem probíranou látku, nebo o akce v rámci mimoškolní činnosti dětí a mládeže, které dále pomáhají rozvoji vzdělávání v této oblasti. Z tohoto důvodu byl zjišťován přehled aktivit a počty dětí účastnících se aktivit a projektů realizovaných HZS ČR.

Na podpoře výuky se aktivně podílí i HZS ČR zejména formou besed s dětmi přímo v mateřských, základních a středních školách. Počet dětí, které se zúčastnily uvedených akcí, je uveden v grafech č. 11 a č. 12.

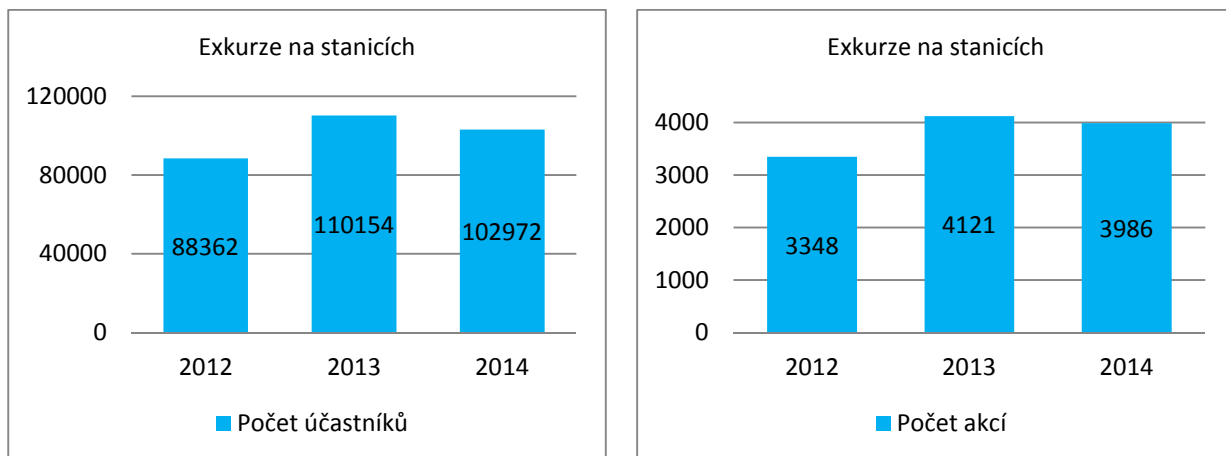

Graf č. 11 Přehled počtů účastníků předškolního vzdělávání

Graf č. 12 Přehled počtu účastníků a akcí v aktivitách určených pro základní a střední školy

Čím dále více škol využívá možnosti exkurzí na stanicích HZS krajů, kde se prakticky seznámí s problematikou HZS ČR. Rozšiřuje se počet stanic jednotek požární ochrany, které navíc nabízí i postupy prevence a sebeochrany při mimořádných událostech.

Graf č. 13 Přehled počtů účastníků a akcí při exkurzích na stanicích HZS krajů

Příprava stávajících a budoucích učitelů

V roce 2013 obdržel HZS ČR od MŠMT akreditaci vzdělávacích programů pro učitele základních a pro učitele středních škol. Nově akreditované vzdělávací kurzy HZS ČR se setkávají u pedagogů s pozitivním ohlasem, což dokazují výsledky dotazníkového šetření mezi účastníky těchto kurzů (viz tab. č. 12).

OSOBNÍ SOUHRNÉ ZHODNOCENÍ AKCE				
1	2	3	4	5
82,4 %	16,2 %	0,35 %	0,35 %	0,7 %
ODBORNÁ ÚROVEŇ LEKTORA				
1	2	3	4	5
89,09 %	9,86 %	-	0,35 %	0,70 %
PŘÍNOS ZÍSKANÝCH POZNATKŮ PRO MOJI PRAXI, PROFESNÍ ROZVOJ				
1	2	3	4	5
65,49 %	27,82 %	5,28 %	1,06 %	0,35 %

Tab. č. 12 Výsledky dotazníkového šetření mezi účastníky akreditovaných vzdělávacích kurzů

V rámci přípravy budoucích učitelů nabídl HZS ČR vysokým školám pomoc při naplňování výše uvedeného usnesení vlády, zejména poskytnutím lektorů, tvorbou vzdělávacích materiálů, vedením a oponováním bakalářských a diplomových prací (viz tab. č. 13).

	ŠKOLA	LEKTORSKÁ ČINNOST	TVORBA MATERIÁLŮ	VEDENÍ A OPONOVÁNÍ PRACÍ
MV-GŘ HZS ČR	FTVS Univerzita Karlova v Praze	X	X	X
	České vysoké učení v Praze	X		X
	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně		X	
	Masarykova univerzita Brno		X	
HZS Moravskoslezského kraje	VŠB-TU Ostrava	X		X
	Slezská univerzita v Opavě	X		X
HZS Jihomoravského kraje	Univerzita obrany Brno	X		X
HZS Olomouckého kraje	Fakulta tělesné kultury Univerzita Palackého Olomouc	X	X	X
HZS hl. m. Prahy	Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze	X		
HZS Jihočeského kraje	Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s.	X		X
HZS Plzeňského kraje	Západočeské Univerzity v Plzni	X		
HZS Pardubického kraje	VOŠ Ministerstva obrany v Moravské Třebové	X		
	VOŠ Gustava Habrmana v České Třebové	X		
HZS Královéhradeckého kraje	Univerzita Jana Amose Komenského Praha	X		X

Tab. č. 13 Přehled aktivit HZS vůči vysokým školám připravujícím budoucí učitele v roce 2014

Příloha č. 4

Zpráva o zhodnocení průběhu plnění Konceptce vzdělávání v oblasti krizového řízení

Vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti

Vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti vychází z platné právní úpravy a uskutečňuje se v souladu s Konceptcí vzdělávání v oblasti krizového řízení⁶⁵ (Konceptce vzdělávání), která má za cíl nastavit základní systém přípravy osob v dané oblasti. Vzdělávání tak probíhá ve dvou úrovních:

- získání kvalifikace cestou vyššího odborného vzdělávání nebo vysokoškolského,
- dalším profesním vzděláváním.

Kromě toho Konceptce vzdělávání stanovuje základní cílové skupiny a obsahovou náplň vzdělávání. V pravidelných intervalech (4 roky) se zpracovává Zpráva o zhodnocení průběhu plnění Konceptce vzdělávání v oblasti krizového řízení a stanovení dalšího postupu ke schválení BRS. Znění Konceptce vzdělávání i všech dosud zpracovaných zpráv je zveřejněno na webových stránkách HZS ČR v sekci Krizové řízení.

Po přijetí Konceptce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, jejíž plnění se bude pravidelně vyhodnocovat ve Zprávě o stavu ochrany obyvatelstva v ČR, bylo stanoveno, že Zprávy o zhodnocení průběhu plnění Konceptce vzdělávání v oblasti krizového řízení a stanovení dalšího postupu se stanou součástí uvedené zprávy, tj. vzdělávací aktivity pro odbornou veřejnost v oblasti bezpečnosti se budou nově vyhodnocovat ve tříletých cyklech.

Vzdělávání jednotlivých cílových skupin v rámci dalšího profesního vzdělávání probíhalo v letech 2012 – 2014 následovně:

Úředníci územních samosprávných celků

Jedná se o vedoucí úřadů, vedoucí úředníky s obecnou nebo přímou odpovědností v krizovém řízení a o úředníky „specialisty“ v oblasti krizového řízení. Vzdělávání této cílové skupiny se uskutečňuje v intencích zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, formou získání tzv. zvláštní odborné způsobilosti dle pracovního zařazení a je zaměřeno na tyto oblasti:

- krizové řízení při nevojenských krizových situacích,
- obrana státu,
- ochrana obyvatelstva,
- systém krizového řízení v působnosti vybraných rezortů (doprava, průmysl a obchod, zemědělství, zdravotnictví),
- vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek,
- hospodářská opatření pro krizové stavy,
- integrovaný záchranný systém a požární ochrana,
- ochrana utajovaných informací.

---

⁶⁵ Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 14 ze dne 16. listopadu 2004

Vzdělávání probíhá formou kurzů ve vzdělávacích zařízeních Institutu pro veřejnou správu Praha. Rozsah kurzu je 60 hodin, kurz je ukončen písemnou a ústní částí zkoušky. V roce 2012 proběhly 3 kurzy, kterých se zúčastnilo 28 osob, zkoušku složilo 29 osob (jedna osoba vykonala zkoušku bez absolvování kurzu). V témže roce se konal také kurz „Krizový zákon“ s celkovou dotací 6 hodin, jehož se zúčastnilo 16 osob a kurz průběžného vzdělávání „Krizové řízení“ s dotací 18 hodin, jež absolvovalo 10 účastníků. V roce 2013 se konala pouze 2x příprava a 2x zkoušky k ověření ZOZ, které absolvovalo 21 osob. V roce 2014 se uskutečnila příprava ke složení zkoušky 2x a zúčastnilo se jí 25 osob.

Státní a ostatní zaměstnanci ve správních úřadech

Jedná se o členy vrcholového a středního managementu s obecnou nebo přímou odpovědností v krizovém řízení a o úředníky „specialisty“ v oblasti krizového řízení. Vzdělávání této cílové skupiny zabezpečují jednotlivé úřady pro své zaměstnance, zabývající se problematikou krizového řízení. Toto vzdělávání probíhá nejčastěji formou účasti těchto zaměstnanců nebo vedoucích funkcionářů na různých odborných seminářích a konferencích nebo aktivním podílem na vzdělávacích projektech v rozsahu své působnosti.

V rámci vzdělávání v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy probíhá výuka formou specializačních a aktualizacích kurzů a rovněž prakticky, např. ukázky uložení a výdeje státních hmotných rezerv, příprava a praktické prověřování činností orgánů veřejné správy při vyžadování věcných zdrojů za krizových stavů formou manažerských her, pracovních seminářů a praktických prověrek a cvičení.

Osoby, jejichž služební vztahy se řídí zvláštními právními předpisy pro ozbrojené síly a bezpečnostní sbory

MV realizovalo projekt „Zvýšení účinnosti vzdělávacího systému v krizovém řízení v oblasti vnitřní bezpečnosti ve vztahu k odborné připravenosti příslušníků bezpečnostních sborů a zaměstnanců působících v bezpečnostních složkách a v orgánech krizového řízení (s přihlédnutím ke specifickým jednotlivých úrovní orgánů krizového řízení a bezpečnostních složek)“. Výstupem tohoto projektu jsou:

- Metodika pro organizaci a zabezpečování vzdělávání krizových manažerů a subjektů vykonávající činnost v rámci systému ČR.
- Návrh a doporučení pro další profesní vzdělávání a výcvik pracovníků v oblasti krizového řízení se zaměřením na oblast vnitřní bezpečnosti.
- Příručka pro obce využitelná při vzdělávání pracovníků krizového řízení v oblasti vnitřní bezpečnosti.
- Aktualizace vzdělávacího Modulu G dle Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení
- Profil absolventa vysoké školy v oblasti krizového řízení.

Systém vzdělávání příslušníků HZS ČR je zakotven v Koncepti vzdělávání HZS ČR na roky 2011-2016 s výhledem do roku 2020, schválené generálním ředitelem 28. července 2011.

Vzdělávání příslušníků za účelem získání odborné způsobilosti podle § 72 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, se řídí Pokynem generálního ředitele HZS ČR č. 3/2013. V současnosti jsou všichni příslušníci HZS ČR povinni absolvovat jeden ze základních kurzů:

- a) kurz Nástupní odborný výcvik - Školní a výcvikové zařízení HZS ČR středisko Brno a středisko Frýdek-Místek,
- b) kurz Základní odborná příprava – Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku.

Nástupní odborný výcvik je určen pro příslušníky, kteří jsou zařazení v jednotkách požární ochrany a mohou samostatně vykonávat službu při zdolávání požárů a jiných mimořádných událostí, případně pro příslušníky, kteří mohou být zařazení k výkonu služby v jednotkách HZS ČR.

Základní odborná příprava je určena pro příslušníky, kteří nejsou zařazení v jednotkách požární ochrany, ale mohou samostatně vykonávat službu při zdolávání požárů a jiných mimořádných událostí mimo místo zásahu. Oba tyto kurzy v sobě zahrnují základní znalosti z ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

Na výše zmíněné kurzy navazuje soustava odborných kurzů k získání odborné způsobilosti a k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti. Odborné kurzy jsou příslušníci povinni absolvovat s ohledem na služební místo, na které byli ustanoveni.

V rámci vzdělávání u HZS ČR probíhá i příprava jednotek požární ochrany, a to např. pro velitele družstva a čety, specializované funkce v jednotkách, jednotky HZS krajů, jednotky Záchraného útvaru HZS ČR a i pro JSDH obcí. Tato příprava je každoročně upřesňována dle aktuálních potřeb a rovněž obsahuje základní znalosti z ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

Nové informace sloužící k doplnění tohoto vzdělávání jsou příslušníkům sdělovány také v rámci pravidelně organizovaných instrukčně metodických zaměstnání. Nové trendy, informace a názory získávají příslušníci rovněž na odborných konferencích, seminářích workshopech apod.

Konkrétní **činnost P ČR** v oblasti vzdělávání v krizovém řízení vychází z koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků a zaměstnanců a spočívá především ve formulaci zakázky určené pro vzdělávací subjekty při tvorbě cílů vzdělávání a profilů absolventů, v přípravě vzdělávacích programů jednotlivých kurzů a v tvorbě didaktických prostředků. Při vlastní realizaci vzdělávacích aktivit jsou realizovány pilotní kurzy u VPŠ MV v Pardubicích pro pracovníky zařazované na krizových pracovištích útvarů P ČR, které ve struktuře vzdělávacího programu obsahují tematický celek věnovaný problematice krizového řízení. Pro nově přijaté příslušníky je tato problematika zajištěna formou vzdělávacího bloku v základní odborné přípravě věnované problematice krizového řízení, který musí absolvovat každý příslušník bezprostředně po přijetí do služebního poměru a dále v rámci přípravy na služební zkoušku, kterou příslušník absolvuje po třech letech od přijetí do služebního poměru. Pro specialisty zařazené na úseku krizového řízení je vzdělání realizováno formou obligatorních kurzů stanovených dalším odborným požadavkem ve smyslu §19 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníku bezpečnostních sborů, zaměřených na oblasti připravenosti k provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádné události nebo krizové situaci, zásadách havarijního a krizového plánování a systému hospodářských opatření pro krizové stavy.

P ČR v současné době aktualizuje vzdělávací program specializovaného kurzu TOPO II., který by měl v budoucnu aktivně rozšiřovat vědomosti policistů v oblasti přímého využití geoinformačních technologií jak v policejní praxi, tak i při spolupráci složek integrovaného záchranného systému.

Pro střední a vyšší management P ČR je systém profesní přípravy zajištěn prostřednictvím povinných a nabídkových specializačních kurzů, které ve svém obsahu odrážejí aktuální potřeby vyplývající jak ze změn v právním řádu a interních aktech řízení, tak z potřeb bezpečnostní praxe.

Vzdělávací a výcvikové aktivity poskytované **rezortem MO** v této oblasti jsou uvedeny v přehledu vzdělávacích a výcvikových aktivit MO zveřejňovaném vždy na příslušný kalendářní rok.

V rámci vysokoškolského vzdělávání je problematika ochrany obyvatelstva realizována na katedře krizového řízení Univerzity obrany Brno. Ve studijním modulu Ochrana obyvatelstva probíhá bakalářský a navazující magisterský studijní program, v postgraduálním stupni vysokoškolského studia je katedra základním školicím pracovištěm, které garantuje a rozvíjí vědní obor akreditovaného doktorského studijního programu Ochrana vojsk a obyvatelstva, obor Ochrana obyvatelstva.

V rámci vyššího odborného vzdělávání lze studovat na Vojenské střední škole a Vyšší odborné škole MO v Moravské Třebové obor Ochrana vojsk a obyvatelstva.

Příslušníci AČR se s krizovým řízením setkávají v rámci kariérových a odborných kurzů. Další možností je účast v kurzech pořádaných v zahraničí, např. v NATO School, Oberammergau, které jsou vedle krizového řízení zaměřeny také na oblast civilního nouzového plánování. Informace a zkušenosti je možno získat i na seminářích a konferencích orientovaných na tuto problematiku jak v České republice, tak i v zahraničí.

V rámci Programu optimalizace fungování interních agend rezortu MO je realizován projekt Zefektivnění adaptace nových zaměstnanců. V současné době jsou připravovány podklady pro vstupní proškolení, jehož součástí je i problematika krizového řízení.

Osoby u právnických osob a podnikajících fyzických osob, jejichž pracovní náplň je dotčena povinnostmi ve vztahu ke krizovému plánování

Pro tuto cílovou skupinu se vzdělávací aktivity neuskutečňují pravidelně a podle předem stanovené programové náplně, ale jsou pro ni určeny některé speciální formy vzdělávání připravované jednotlivými ÚSÚ, vysokými školami nebo dalšími vzdělávacími institucemi. HZS ČR reaguje na její specifické potřeby a požadavky například organizací osobních konzultací nebo SSHR pro dodavatele nezbytných a mobilizačních dodávek pořádá nepovinné specializační kurzy a odborná shromáždění se zaměřením na aktuální úkoly přípravy hospodářských opatření pro krizové stavy.

Volení a další funkcionáři nepodléhající požadavkům na vzdělání podle zvláštních právních předpisů a vyžadující individuální přístupy

Jedná se zejména o starosty obcí s rozšířenou působností, primátory statutárních měst, starosty obcí případně další zastupitele. Vzdělávání této cílové skupiny organizuje a provádí HZS ČR v součinnosti s dotčenými rezorty a orgány územní správy a samosprávy zpravidla jedenkrát za volební období. Poslední takto organizovaná příprava pro primátory statutárních měst, starosty ORP a starosty obcí se uskutečnila v prvním pololetí 2015. Vzdělávání primátorů statutárních měst starostů ORP organizovalo MV-GŘ HZS ČR ve spolupráci s dalšími ÚSÚ ve třech termínech:

- 3. března 2015 v Institutu pro veřejnou správu Praha, středisko Benešov pro kraje Středočeský, Plzeňský, Ústecký, Liberecký, Karlovarský, Jihočeský a hl. m. Prahu – 91 ORP + 22 MČ;
- 10. března 2015 v Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč pro kraje Královéhradecký, Pardubický a Kraj Vysočina – 45 ORP;
- 17. března 2015 ve Školním a výcvikovém zařízení HZS ČR v Brně pro kraje Jihomoravský, Moravskoslezský, Olomoucký, Zlínský – 69 ORP.

Starostové ORP byli v rámci přípravy seznámeni se základní problematikou týkající se přípravy a řešení mimořádných událostí a krizových situací, bezpečnostní systém ČR, ochranu obyvatelstva, vzdělávání a preventivně výchovná činnost, integrovaný záchranný systém a jednotky požární ochrany, geografický informační systém HZS ČR, řešení problematiky veřejného pořádku v působnosti obcí (ORP), spolupráce s P ČR, problematika práva shromažďovacího, financování opatření při řešení mimořádných událostí a krizových situací, systém hospodářských opatření pro krizové stavy v působnosti ORP, činnost povodňových orgánů obcí a ORP, místo a úloha resortu zdravotnictví při řešení mimořádných událostí a krizových situací, úkoly k zajišťování obrany v působnosti ORP.

Prezentace na uvedená témata jsou společně s dalšími materiály k dispozici na webových stránkách www.hzscr.cz v sekci „Krizové řízení/Vzdělávání v krizovém řízení“ od konce měsíce ledna 2015.

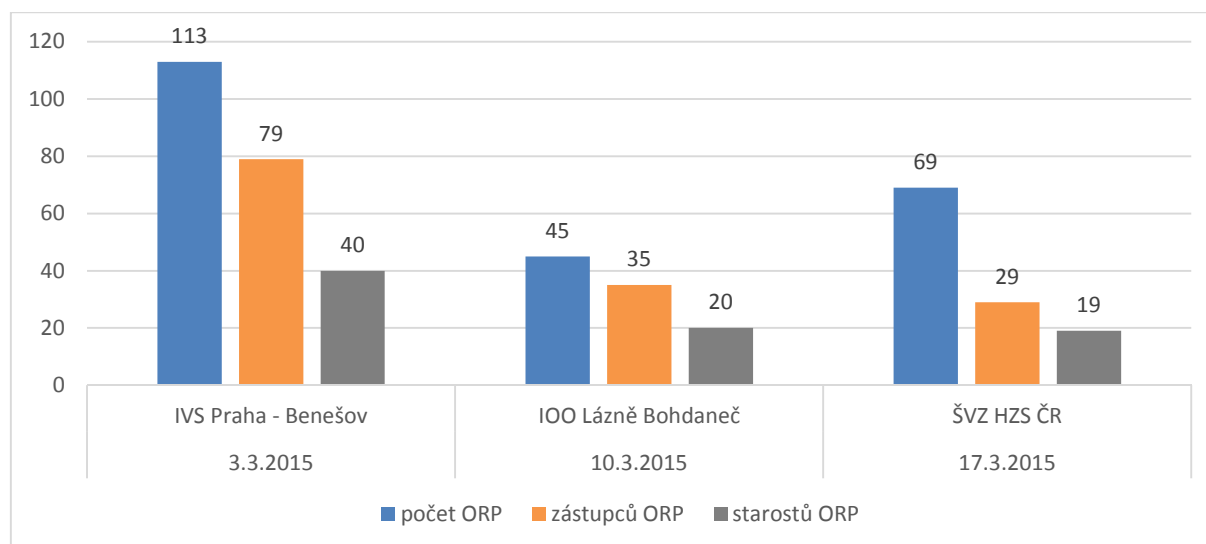
Bylo osloveno všech 227 starostů ORP. Jak vyplývá z níže uvedené tabulky, jednotlivých zaměstnání se osobně účastnilo pouze 79 starostů ORP, což představuje 34,8 % z celkového počtu oslovených. Daleko častěji než samotní starostové ORP, se kurzů zúčastňovali jejich zástupci, kteří na úřadu řeší problematiku bezpečnosti (62,9 %). Oproti poslednímu vzdělávání, které probíhalo v roce 2011, počet

zúčastněných starostů klesl téměř o polovinu. Nejnižší zájem o toto vzdělávání byl v krajích Jihomoravském, Moravskoslezském, Olomouckém a Zlínském (pouze 27,5 % starostů ORP).

Praxe ukazuje, že starostové ORP spíše než obecné informace „z centra“ preferují témata spjatá s konkrétním regionem a zaměřená více prakticky. Důležitá je také volba kvalitních a kvalifikovaných lektorů, kteří jsou schopni zodpovídat dotazy účastníků přímo na místě.

TERMÍN KONÁNÍ	MÍSTO KONÁNÍ	POČET ORP	POČET ZÚČASTNĚNÝCH			
			zástupců ORP	tj. %	starostů ORP	tj. %
3. 3. 2015	IVS Praha - Benešov	113	79	69,9	40	35,4
10. 3. 2015	IOO Lázně Bohdaneč	45	35	77,8	20	44,4
17. 3. 2015	ŠVS HZS Brno	69	29	42	19	27,5
CELKEM		227	143	62,9	79	34,8

Tab. č. 14 Přehled účasti na jednotlivých zaměstnáních vzdělávání starostů ORP

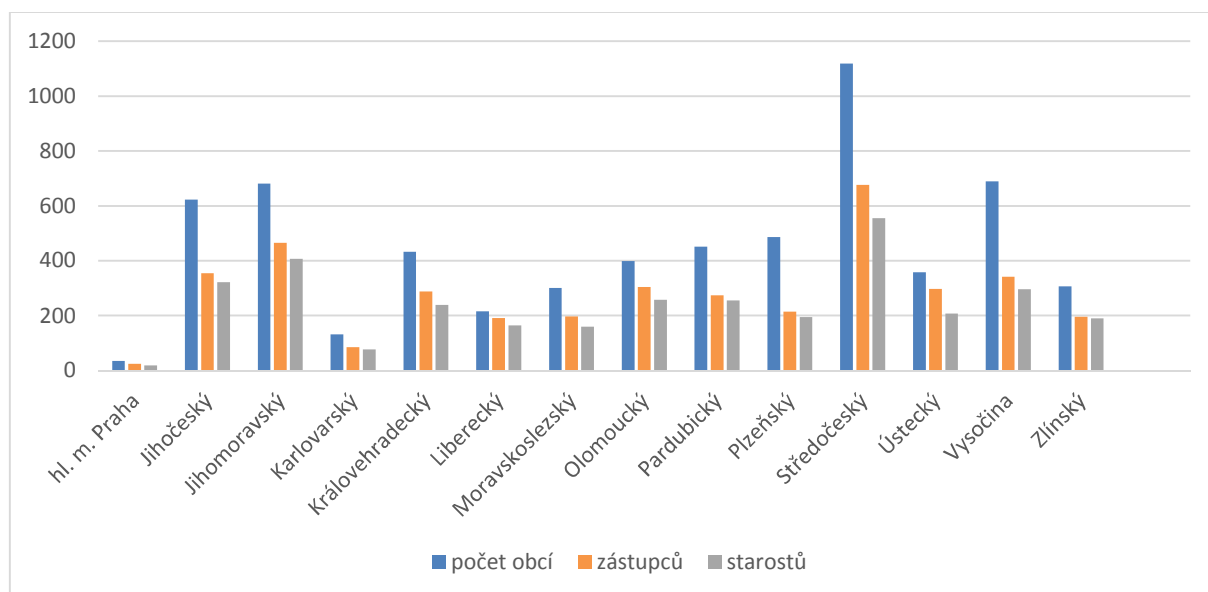

Graf č. 14 Přehled počtů zúčastněných zástupců a starostů ORP v místě konání

Vzdělávání starostů obcí probíhalo od února do května 2015 a zajišťovaly jej ve své územní působnosti HZS krajů v součinnosti s krajskými úřady nebo obecními úřady ORP, složkami IZS a dotčenými správními úřady na úrovni kraje.

KRAJ	POČET OBCÍ	POČET ZÚČASTNĚNÝCH			
		ZÁSTUPCŮ	tj. %	STAROSTŮ	tj. %
hl. m. Praha	35	24	68,6	18	51,4
Jihočeský	623	355	57	322	51,7
Jihomoravský	681	465	68,3	407	59,8
Karlovarský	132	85	64,4	77	58,3
Královehradecký	433	288	66,5	239	55,2
Liberecký	216	191	88,4	164	75,9
Moravskoslezský	301	197	65,4	160	53,2
Olomoucký	399	305	76,4	258	64,7
Pardubický	451	274	60,8	255	56,5
Plzeňský	486	215	44,2	195	40,1
Středočeský	1119	677	60,5	555	49,6
Ústecký	358	297	83	207	57,8
Vysočina	689	342	49,6	296	43
Zlínský	307	196	63,8	190	61,9
CELKEM	6230	3911	62,8	3343	53,7

Tab. č. 15 Přehled počtů zúčastněných zástupců a starostů obcí podle krajů

Graf č. 15 Přehled počtů zúčastněných zástupců a starostů obcí podle krajů

Starostové obcí se měli prostřednictvím jednotlivých přednášek možnost seznámit se základními informacemi z oblasti krizového řízení a bezpečnostního systému ČR, ochrany obyvatelstva, požární ochrany a problematiky zákona o IZS. Ve většině případů byly všechny přednášky koncipovány tak, aby se jednotlivá témata v co nejmenší míře překrývala a byla zaměřena na praktické zkušenosti a možnosti řešení mimořádné události a krizovou situaci v daném kraji. V některých krajích byla zařazena praktická ukázka mobilního systému protipovodňových zábran. Praktické ukázky byly vždy hodnoceny mimořádně kladně.

Z výše uvedených dat vyplývá, že přístup ze strany cílové skupiny k této problematice je v jednotlivých krajích rozdílný. Pravděpodobně nejvíce účast ovlivňuje kolize s dalšími akcemi, kterých se starostové obcí účastní. Záleží také na osobní zkušenosti starosty obce, případně starosty obce s rozšířenou působností, s řešením mimořádných událostí nebo krizových situací a z toho plynoucí potřeba informací z oblasti bezpečnosti. Z hodnocení jednotlivých krajů vyplývá, že v některém kraji se vzdělávání účastní převážně starostové, kteří pokračují ve volebním období, kdežto nově zvolení starostové o toto vzdělávání nemají zájem. V jiném kraji je to přesně naopak. Účast starostů také ovlivňuje přítomnost starosty ORP v daném správním obvodu ORP. Tam, kde byl přítomný starosta ORP, byla větší účast starostů daného správního obvodu ORP.

To, co může ovlivnit postoj uvedené cílové skupiny k této formě vzdělávání je každopádně výběr kvalitního lektora, dobře propracovaný program kurzu a především zaměření více na praxi.

Účastníci napříč republikou také velice ocenili dostupnost prezentací, případně dalších materiálů, které mohou v případě potřeby využít. Také uvítali případné využití metodické pomoci ze strany HZS ČR.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem bude přehodnocen stávající systém vzdělávání této cílové skupiny a navrženy opatření k zatraktivnění vzdělávání, zaměření více na praktické otázky a celkovému přizpůsobení potřebám této cílové skupiny.

Vzdělávání budoucích odborníků v oblasti bezpečnosti v rámci vysokoškolského studia

V současnosti vzdělávání v oblasti bezpečnosti na vysokých školách zažívá nebývalý boom, mnohdy však na úkor kvality. K ujednocení výuky schválila BRS⁶⁶ tzv. Společné minimum pro potřeby vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti, které sice stanovuje určitý obsahový základ, neřeší ale rozsah jednotlivých problematik a jejich zařazení do vzdělávacích programů. V praxi je proto běžné, že pokud už škola vytvoří vzdělávací program odpovídající tomuto dokumentu, z hlediska rozsahu jednotlivých problematik je nevyvážený a nevyhovuje přípravě budoucích odborníků z pohledu praxe.

V zájmu zkvalitňování přípravy odborníků v oblasti bezpečnosti se proto jeví jako nezbytné úzce provázat praxi s akademickou obcí a zintenzivnit spolupráci s vysokými školami připravujícími budoucí odborníky v oblasti bezpečnosti.

Odborníci z oboru se proto nejčastěji podílejí na lektorské a konzultační činnosti, vedení či oponenturách bakalářských a diplomových prací, dále na spolupráci při tvorbě vzdělávacích programů a jiných studijních opor nebo obsahové náplni předmětů a praktické výuce.

Jednotlivé poznatky a postřehy si zástupci vysokých škol a odborníci z praxe pravidelně vyměňují na různých odborných konferencích, seminářích a instrukčně metodických zaměstnáních zaměřených na oblast bezpečnosti.

---

⁶⁶ Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 32 ze dne 3. července 2007

Přehled právních předpisů

- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějšího předpisu
- Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných chemických havárií)
- Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti)
- Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování
- Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, ve znění pozdějšího předpisu
- Zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)
- Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o státní pomoci při obnově území)
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Vyhláška Ministerstva financí č. 186/2002 Sb., kterou se stanoví náležitosti přehledu o předběžném odhadu nákladů na obnovu majetku sloužícího k zabezpečení základních funkcí v území postiženém živelní nebo jinou pohromou a vzor pověření osoby pověřené krajem zjišťováním údajů nutných pro zpracování tohoto přehledu

Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 65/1954 Sb., o Ženevských úmluvách ze dne 12. srpna 1949 na ochranu obětí války

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb., o dodatkových protokolech I. a II. k Ženevským úmluvám ze dne 12. 8. 1949

Přehled použitých dokumentů

- Příprava realizace opatření pro zmírnění negativních dopadů sucha a nedostatku vody (usnesení vlády č. 620 ze dne 29. července 2015)
- Bezpečnostní strategie České republiky (usnesení vlády č. 79 ze dne 4. února 2015)
- Národní kosmický plán 2014 – 2019 (usnesení vlády č. 872 ze dne 27. října 2014)
- Informace k problematice stavu kompetencí a přípravy složek IZS a krizového řízení k řešení rizika v důsledku možného sucha v roce 2014 (předložena na jednání vlády ČR dne 4. června 2014)
- Metodika přípravy veřejných strategií (usnesení vlády č. 318 ze dne 2. května 2013)
- Optimalizace současného bezpečnostního systému České republiky (usnesení vlády č. 1214 ze dne 21. září 2005, ve znění usnesení vlády č. 7 ze dne 9. ledna 2008 a usnesení vlády č. 44 ze dne 16. ledna 2013)
- Koncepce přípravy občanů k obraně státu (usnesení vlády č. 38 ze dne 16. ledna 2013)
- Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky (usnesení vlády č. 803 ze dne 8. listopadu 2012)
- Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (usnesení vlády č. 552 ze dne 19. července 2012)
- Strategie pro oblast kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2012 až 2015 (usnesení vlády č. 364 ze dne 23. května 2012)
- Začlenění tématik Ochrana člověka za mimořádných událostí, péče o zdraví a dopravní výchova do studijních programů pedagogických fakult (usnesení vlády č. 734 ze dne 5. října 2011)
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 (usnesení vlády č. 165 ze dne 25. února 2008, ve znění usnesení vlády č. 859 ze dne 1. prosince 2010)
- Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (usnesení vlády č. 37 ze dne 11. ledna 2010)
- Politika územního rozvoje České republiky 2008 (usnesení vlády č. 929 ze dne 20. července 2009)
- Program bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2010 – 2015 (usnesení vlády č. 50 ze dne 12. ledna 2009)
- Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje České republiky do roku 2015 (usnesení vlády č. 743 ze dne 27. června 2008)
- Závěry analýzy bezpečnostního systému České republiky (usnesení vlády č. 1203 ze dne 1. prosince 2004)
- Metodika střednědobých koncepcí (usnesení vlády č. 10 ze dne 3. ledna 2001)
- Koncepce environmentální bezpečnosti 2012 - 2015 s výhledem do roku 2020 (usnesení Bezpečnostní rady státu č. 10 ze dne 18. června 2012 a č. 17 ze dne 16. října 2013)
- Společné minimum pro potřeby vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti (usnesení Bezpečnostní rady státu č. 32 ze dne 3. července 2007)
- Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení (usnesení Bezpečnostní rady státu č. 14 ze dne 16. listopadu 2004)
- Harmonogram přípravy a zpracování krizových plánů (usnesení Bezpečnostní rady státu č. 295 ze dne 14. května 2002)
- Materiály zpracované v rámci projektu: Trendy, rizika a scénáře bezpečnostního vývoje ve světě, Evropě a České republice – dopady na bezpečnostní politiku a bezpečnostní systém České republiky
- Nová strategická koncepce NATO: zájmy a priority České republiky (Centrum transatlantických vztahů vysoké školy CEVRO Institut, září 2010)

Ministerská směrnice CNP NATO na léta 2010 - 2013 schválena Severoatlantickou radou dne 4. prosince 2009

Rozhodnutí Komise 2010/481/ES, Euratom ze dne 29. července 2010, kterým se mění rozhodnutí 2004/277/ES, Euratom ze dne 29. prosince 2003, pokud jde o prováděcí pravidla k rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euratom ze dne 8. listopadu 2007, o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství

Rozhodnutí Komise 2004/277/ES, Euratom ze dne 29. prosince 2003, kterým se stanovují prováděcí pravidla k rozhodnutí Rady 2001/792/ES, Euratom ze dne 23. října 2001, kterým se zavádějí mechanismy Společenství k usnadnění zesílené spolupráce při pomocných zásazích civilní ochrany

Nařízení 1907/2006/ES o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady 793/93/ES, nařízení Komise 1488/94/ES, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES

Mezinárodní zdravotnické předpisy (2005), Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ze dne 22. října 2013 o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES pro přenosné nemoci

Směrnice Rady 2008/114/ES, Euratom ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur

Rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euratom ze dne 8. listopadu 2007 o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství

Rozhodnutí Rady 2001/792/ES, Euratom ze dne 23. října 2001, kterým se zavádějí mechanismy Společenství k usnadnění zesílené spolupráce při pomocných zásazích civilní ochrany

Rezoluce Valného shromáždění OSN č. 57/150 na posílení efektivity a koordinace mezinárodní pomoci vyhledávacími a záchrannými týmy ze zřícených budov ze dne 26. prosince 2002

Zpráva o provádění Evropské bezpečnostní strategie z 11. prosince 2008 - Zajišťování bezpečnosti v měnícím se světě, tisk S407/08

Přehled použitých zkratek

AČR – Armáda České republiky
BRS – Bezpečnostní rada státu
CNP – civilní nouzové plánování
ČNB – Česká národní banka
ČR – Česká republika
ČTÚ – Český telekomunikační úřad
ITS – inteligentní dopravní systémy
IS – informační systém
IZS – integrovaný záchranný systém
JSDH obcí – jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí
JSVV – jednotný systém varování a vyzoomění
Koncepce – Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
Krizkom – Informační systém krizové komunikace
EU – Evropská unie
HZS – hasičský záchranný sbor
MD – Ministerstvo dopravy
MIS – místní informační systém
MF – Ministerstvo financí
MO – Ministerstvo obrany
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV-GŘ HZS ČR – Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZd – Ministerstvo zdravotnictví
MZe – Ministerstvo zemědělství
MZV – Ministerstvo zahraničních věcí
MZHP – materiální základna humanitární pomoci
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
MV – Ministerstvo vnitra
NATO – Organizace Severoatlantické smlouvy
NBÚ – Národní bezpečnostní úřad
NIDV – Národní institut pro další vzdělávání
NNO – nestátní neziskové organizace
OBP – odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality
OČMU – ochrana člověka při mimořádných událostech
OPIS – operační a informační středisko
ORP – obec s rozšířenou působností
POKOS – příprava občanů k obraně státu
P ČR – Policie České republiky

PVČ – preventivně výchovná činnost

RVP ZV – rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

SHÚR – stacionární hlásiče úrovně radiace

SSHR – Správa státních hmotných rezerv

SÚJB – Státní úřad pro jadernou bezpečnost

SÚRO – Státní ústav radiační ochrany

ÚSÚ – ústřední správní úřady

VCNP – Výbor pro civilní nouzové plánování

Zpráva – Zpráva o stavu ochrany obyvatelstva v České republice

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

USNESENÍ

VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 23. října 2013 č. 805

ke Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

Vláda

I. **schvaluje** Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, obsaženou v části III materiálu č.j. 1153/13 (dále jen „Koncepce“);

II. ukládá

1. členům vlády a vedoucím ústředních správních úřadů plnit základní úkoly pro realizaci stanovených priorit ochrany obyvatelstva obsažené v části 5. Koncepce,

2. místopředsedovi vlády a ministru vnitra

a) předkládat vládě každé tři roky počínaje rokem 2015 zprávu o stavu ochrany obyvatelstva v České republice,

b) seznámit s tímto usnesením rektory vybraných vysokých škol;

III. **doporučuje** hejtmanům, primátorovi hlavního města Prahy a rektorům vybraných vysokých škol spolupracovat při plnění základních úkolů pro realizaci stanovených priorit ochrany obyvatelstva obsažených v části 5. Koncepce.

Provedou:

členové vlády,
vedoucí ústředních správních úřadů

Na vědomí:

hejtmani,
primátor hlavního města Prahy

Předseda vlády
Ing. Jiří Rusnok, v. r.

Výbor pro civilní nouzové plánování

USNESENÍ

z 61. schůze Výboru pro civilní nouzové plánování

ze dne 2. prosince 2014 č. 389

k bodu: Osnova Zprávy o stavu ochrany obyvatelstva v České republice

Výbor pro civilní nouzové plánování

I. s c h v a l u j e

osnovu Zprávy o stavu ochrany obyvatelstva v České republice

II. u k l á d á

1. členovi VCNP – MV
zpracovat návrh Zprávy o stavu ochrany obyvatelstva v České republice (dále jen „zpráva“) a zaslat dotčeným resortům k doplnění podle působnosti
Termín: do 31. 3. 2015
2. členům VCNP – MV, MO, MPSV, MZd, MZe, MZV, MŠMT, MF, MŽP, MPO, MD, SÚJB, SSHR
doplnit vybrané části zprávy podle působnosti
Termín: do 31. 5. 2015
3. členovi VCNP – MV
zpracovat finální podobu zprávy a předložit k projednání na 64. schůzi VCNP
Termín: září 2015

Na vědomí:

sekretariát Bezpečnostní rady státu
sekretariát Výboru pro obranné plánování
sekretariát Výboru pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
sekretariát Výboru pro vnitřní bezpečnost

Předseda
Výboru pro civilní nouzové plánování

Milan Chovanec